

U S T A W A

z dnia

o usługach płatniczych^{1), 2)}

Dział I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady świadczenia usług płatniczych, w tym:

- 1) warunki świadczenia usług płatniczych, w szczególności dotyczące przejrzystości postanowień umownych i wymogów w zakresie informowania o usługach płatniczych;
- 2) prawa i obowiązki stron wynikające z umów o świadczenie usług płatniczych, a także zakres odpowiedzialności dostawców z tytułu wykonywania usług płatniczych;
- 3) zasady prowadzenia działalności przez instytucje płatnicze i biura usług płatniczych, w tym za pośrednictwem agentów tych podmiotów, oraz zasady sprawowania nadzoru nad tymi podmiotami.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) agent – osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, działającą w imieniu i na rzecz instytucji płatniczej albo biura usług płatniczych w zakresie świadczenia

- usług płatniczych;
- 2) bazowa stopa procentowa – stopę procentową pochodzącą z publicznie dostępnego źródła, która może być zweryfikowana przez obie strony umowy o usługę płatniczą;
 - 3) bliskie powiązania – bliskie powiązania w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „ustawą – Prawo bankowe”;
 - 4) data waluty – moment w czasie, od którego lub do którego dostawca nalicza odsetki od środków pieniężnych, którymi obciążono lub uznano rachunek płatniczy;
 - 5) dzień roboczy – dzień roboczy odpowiednio dostawcy płatnika lub dostawcy odbiorcy;
 - 6) goszczące państwo członkowskie – państwo członkowskie inne niż macierzyste państwo członkowskie, w którym dostawca świadczy usługi płatnicze, w tym za pośrednictwem agenta prowadzącego działalność w tym państwie lub przez znajdujący się w tym państwie oddział;
 - 7) grupa:
 - a) jednostkę dominującą wraz z jednostkami zależnymi oraz:
 - jednostką, w której jednostka dominująca lub jej jednostka zależna posiadają udziały albo akcje, lub
 - jednostką współzależną,
 - b) jednostki powiązane w ten sposób, że więcej niż połowa członków organu zarządzającego, nadzorującego lub organów administrujących danej jednostki jednocześnie pełni funkcje kierownicze lub jest członkami organu nadzorującego lub organu administrującego innej jednostki, lub
 - c) jednostki powiązane w ten sposób, że dana jednostka ma

wpływ na kierowanie polityką finansową i operacyjną innej jednostki;

- 8) hybrydowe biuro usług płatniczych – biuro usług płatniczych wykonujące oprócz usług płatniczych inną działalność gospodarczą;
- 9) hybrydowa instytucja płatnicza – instytucję płatniczą wykonującą oprócz usług płatniczych inną działalność gospodarczą;
- 10) instrument płatniczy – zindywidualizowane urządzenie lub uzgodniony przez użytkownika i dostawcę zbiór procedur, wykorzystywane przez użytkownika do złożenia zlecenia płatniczego;
- 11) instytucja płatnicza – krajową instytucję płatniczą i unijną instytucję płatniczą;
- 12) jednostka – jednostkę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.⁴⁾), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”;
- 13) jednostka dominująca – jednostkę dominującą w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy o rachunkowości;
- 14) jednostka współzależna – jednostkę współzależną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 40 ustawy o rachunkowości;
- 15) jednostka zależna – jednostkę zależną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy o rachunkowości;
- 16) krajowa instytucja płatnicza – osobę prawną, która zgodnie z art. 60 ust. 1 uzyskuje zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze instytucji płatniczej;
- 17) macierzyste państwo członkowskie – państwo członkowskie, na terenie którego dostawca ma swoją siedzibę albo, jeżeli dostawca nie posiada siedziby zgodnie z właściwym dla niego prawem państwa członkowskiego, państwo członkowskie, w którym

znajduje się jego główne miejsce wykonywania działalności;

- 18) odbiorca – osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, będącą odbiorcą środków pieniężnych stanowiących przedmiot transakcji płatniczej;
- 19) oddział – oddział w rozumieniu art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 i Nr 239, poz. 1593), zwanej dalej „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej”, przy czym w przypadku unijnej instytucji płatniczej wszystkie jej oddziały zlokalizowane w Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za jeden oddział;
- 20) osoba zarządzająca – członka zarządu instytucji płatniczej lub biura usług płatniczych, a w przypadku instytucji lub biura nieposiadających zarządu – osobę odpowiedzialną za zarządzanie tą instytucją lub biurem niepodlegającą służbowo innej osobie, przy czym w przypadku hybrydowej instytucji płatniczej lub hybrydowego biura usług płatniczych – odpowiednio właściwego członka zarządu lub osobę odpowiedzialną za zarządzanie działalnością takiej instytucji lub biura w zakresie usług płatniczych;
- 21) państwo członkowskie – państwo członkowskie Unii Europejskiej albo państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronę umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 22) płatnik – osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, składającą zlecenie płatnicze;
- 23) pojedyncza transakcja płatnicza – transakcję płatniczą nieobjętą umową ramową;
- 24) przedsiębiorca – przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;

- 25) rachunek płatniczy – rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych, przy czym przez rachunek płatniczy rozumie się także rachunek bankowy oraz rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, jeżeli rachunki te służą do wykonywania transakcji płatniczych;
- 26) referencyjny kurs walutowy – kurs walutowy pochodzący z publicznie dostępnego źródła;
- 27) system płatności – system transferu środków pieniężnych oparty na formalnych i znormalizowanych regułach i wspólnych zasadach dotyczących przetwarzania, rozliczeń lub rozrachunku transakcji płatniczych, a w szczególności system autoryzacji i rozliczeń w rozumieniu art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385, z późn. zm.⁵⁾), zwanej dalej „ustawą o elektronicznych instrumentach płatniczych”, oraz system płatności w rozumieniu art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743), zwanej dalej „ustawą o ostateczności rozrachunku”;
- 28) środki porozumiewania się na odległość – środki, które mogą być wykorzystane do zawarcia umowy o usługę płatniczą, które nie wymagają jednoczesnej obecności dostawcy i użytkownika;
- 29) transakcja płatnicza – zainicjowaną przez płatnika lub odbiorcę wpłatę, transfer lub wypłatę środków pieniężnych;
- 30) trwałe nośnik informacji – nośnik umożliwiający użytkownikowi przechowywanie adresowanych do niego informacji w sposób umożliwiający dostęp do nich przez okres odpowiedni do celów sporządzenia tych informacji i pozwalający na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci;
- 31) umowa ramowa – umowę o usługę płatniczą regulującą

wykonywanie indywidualnych transakcji płatniczych, która może zawierać postanowienia w zakresie prowadzenia rachunku płatniczego;

- 32) unijna instytucja płatnicza – osobę prawną, której właściwe organy nadzorcze wydały zezwolenie na świadczenie usług płatniczych;
- 33) unikatowy identyfikator – kombinację liter, liczb lub symboli określoną przez dostawcę dla użytkownika, która jest dostarczana przez jednego użytkownika w celu jednoznacznego zidentyfikowania drugiego biorącego udział w danej transakcji płatniczej użytkownika lub jego rachunku płatniczego;
- 34) użytkownik – osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, korzystającą z usług płatniczych w charakterze płatnika lub odbiorcy;
- 35) właściwe organy nadzorcze – władze innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich uprawnione na mocy obowiązujących w tych państwach przepisów do wydawania zezwolenia na wykonywanie usług płatniczych przez unijne instytucje płatnicze;
- 36) zlecenie płatnicze – oświadczenie płatnika lub odbiorcy skierowane do jego dostawcy zawierające polecenie wykonania transakcji płatniczej;
- 37) znaczny pakiet akcji lub udziałów – akcje lub udziały w ilości:
 - a) oznaczającej posiadanie przez jednostkę bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 10 % kapitału innej jednostki,
 - b) uprawniającej jednostkę do wykonywania co najmniej 10 % głosów w organie stanowiącym innej jednostki lub
 - c) dającej inne prawa do kapitału jednostki w sposób umożliwiający wywieranie wpływu na kierowanie jej polityką finansową i operacyjną.

Art. 3. 1. Przez usługi płatnicze rozumie się działalność polegającą na:

- 1) prowadzeniu rachunku płatniczego, w tym przyjmowaniu wpłat gotówki i dokonywaniu wypłat gotówki;
- 2) wykonywaniu transakcji płatniczych, w tym transferu środków pieniężnych na rachunek płatniczy u dostawcy użytkownika lub u innego dostawcy:
 - a) przez wykonywanie usług polecenia zapłaty, w tym jednorazowych poleceń zapłaty,
 - b) przy użyciu karty płatniczej lub podobnego instrumentu płatniczego,
 - c) przez wykonywanie usług polecenia przelewu, w tym stałych zleceń;
- 3) wykonywaniu transakcji płatniczych wymienionych w pkt 2, w ciężar środków pieniężnych udostępnionych użytkownikowi z tytułu kredytu, a w przypadku instytucji płatniczej – kredytu, o którym mowa w art. 74 ust. 3;
- 4) wydawaniu instrumentów płatniczych;
- 5) zawieraniu umów z przedsiębiorcami o przyjmowanie zapłaty przy użyciu instrumentów płatniczych;
- 6) świadczeniu usługi przekazu pieniężnego;
- 7) wykonywaniu transakcji płatniczych, w przypadku których zgoda płatnika na wykonanie transakcji jest udzielana przy użyciu urządzenia telekomunikacyjnego, cyfrowego lub informatycznego, a płatność jest przekazywana przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu, działającemu jedynie jako pośrednik między użytkownikiem zlecającym transakcję płatniczą a odbiorcą.

2. Polecenie zapłaty oznacza usługę płatniczą polegającą na obciążeniu określoną kwotą rachunku płatniczego płatnika na skutek transakcji płatniczej zainicjowanej przez odbiorcę, dokonywanej na podstawie zgody, której płatnik udzielił

odbiorcy, dostawcy odbiorcy lub dostawcy płatnika.

3. Usługa przekazu pieniężnego oznacza usługę płatniczą świadczoną bez pośrednictwa rachunku płatniczego prowadzonego dla płatnika, polegającą na transferze do odbiorcy lub do innego dostawcy przyjmującego środki pieniężne dla odbiorcy środków pieniężnych otrzymanych od płatnika lub polegającą na przyjęciu środków pieniężnych dla odbiorcy i ich udostępnieniu odbiorcy.

Art. 4. 1. Działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych może być wykonywana wyłącznie przez dostawców usług płatniczych, zwanych dalej „dostawcami”.

2. Dostawcą może być wyłącznie:

- 1) bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe;
- 2) oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe;
- 3) instytucja kredytowa w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy – Prawo bankowe;
- 4) instytucja pieniądza elektronicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych;
- 5) oddział podmiotu świadczącego w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim, zgodnie z prawem tego państwa, pocztowe usługi płatnicze, uprawnionego zgodnie z prawem tego państwa do świadczenia usług płatniczych oraz Poczta Polska Spółka Akcyjna w zakresie, w jakim odrębne przepisy upoważniają ją do świadczenia usług płatniczych;
- 6) instytucja płatnicza;
- 7) Europejski Bank Centralny, Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, oraz bank centralny innego państwa członkowskiego – gdy nie działają w charakterze władz monetarnych lub organów administracji publicznej;

- 8) organ administracji publicznej;
- 9) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.⁶⁾), zwanej dalej „ustawą o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych” – w zakresie, w jakim odrębne przepisy upoważniają ją do świadczenia usług płatniczych, zwana dalej „kasą oszczędnościowo-kredytową”;
- 10) biuro usług płatniczych.

3. Krajowe instytucje płatnicze, biura usług płatniczych, agenci oraz oddziały tych podmiotów, a także kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz ich oddziały, podlegają wpisowi do rejestru krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców, zwanego dalej „rejestrem”.

4. Określenie „usługi płatnicze” dla określenia wykonywanej działalności gospodarczej, w tym jako element nazwy (firmy), lub w reklamie może być używane wyłącznie przez dostawców usług płatniczych.

5. Wyłącznie uprawnionymi do używania w nazwie (firmie) określenia:

- 1) „instytucja płatnicza” – są instytucje płatnicze;
- 2) „biuro usług płatniczych” – są biura usług płatniczych.

Art. 5. 1. Przepisy ustawy stosuje się do usług płatniczych świadczonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w obrocie z innymi państwami członkowskimi.

2. Przepisy działów I – III, z wyłączeniem art. 59, oraz przepisy działu IX, stosuje się jedynie w przypadkach, gdy:

- 1) zarówno dostawca płatnika jak i dostawca odbiorcy lub jedyny dostawca w transakcji płatniczej prowadzą działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) jeden dostawca prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a drugi na terytorium innego państwa

członkowskiego.

3. Przepisy działów I – III oraz działu IX stosuje się do usług płatniczych dokonywanych w euro, w walucie polskiej lub w walucie innego państwa członkowskiego.

4. Przepisy ustawy stosuje się do wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych, o których mowa w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych, w każdej walucie.

5. Przepisy ustawy nie uchybiają przepisom ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081, z późn. zm.⁷⁾).

6. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do usług płatniczych stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.⁸⁾), ustawy – Prawo bankowe, ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych oraz ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

Art. 6. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) transakcji płatniczych dokonywanych wyłącznie w gotówce bezpośrednio między płatnikiem a odbiorcą;
- 2) transakcji płatniczych między płatnikiem a odbiorcą dokonywanych za pośrednictwem osoby wykonującej czynności zmierzające do zawarcia przez płatnika i odbiorcę oznaczonej umowy lub zawierającej taką umowę w imieniu lub na rzecz płatnika albo odbiorcy;
- 3) transportu banknotów i monet, w szczególności ich odbierania, przetwarzania oraz dostarczania;
- 4) transakcji płatniczych w ramach wykonywanego niezawodowo gromadzenia i dostarczania gotówki w toku działalności niezarobkowej, w szczególności zbierania i wydatkowania środków pieniężnych w ramach zbiórek publicznych;

- 5) usług, w ramach których odbiorca, na żądanie płatnika zgłoszone przed wykonaniem transakcji płatniczej mającej na celu dokonanie zapłaty za zakupione towary lub usługi, w ramach tej transakcji płatniczej wypłaca płatnikowi gotówkę (usług „cash back”);
- 6) wymiany walutowej z gotówki na gotówkę bez pośrednictwa rachunku płatniczego;
- 7) transakcji płatniczych opartych na jednym z następujących dokumentów w postaci papierowej, wystawionych na dostawcę w celu postawienia środków pieniężnych do dyspozycji odbiorcy:
 - a) czeku zgodnego z Konwencją w sprawie jednolitej ustawy o czekach (Dz. U. z 1937 r. Nr 26, poz. 181),
 - b) czeku podobnego do czeku, o którym mowa w lit. a, który podlega przepisom prawnym państw członkowskich niebędących stroną konwencji, o której mowa w lit. a,
 - c) weksła trasowanego zgodnego z Konwencją w sprawie jednolitej ustawy o wekslach trasowanych i własnych (Dz. U. z 1937 r. Nr 26, poz. 175),
 - d) weksła trasowanego podobnego do weksła, o którym mowa w lit. c, który podlega przepisom prawnym państw członkowskich niebędących stroną konwencji, o której mowa w lit. c,
 - e) znaku legitymacyjnego, w tym voucherów,
 - f) czeku podróznego,
 - g) przekazu pocztowego w rozumieniu aktów Światowego Związku Pocztowego;
- 8) transakcji płatniczych dokonywanych w ramach systemu płatności lub w ramach systemu rozrachunku papierów wartościowych, o którym mowa w art. 1 pkt 2 ustawy o ostateczności rozrachunku, dokonywanych między agentami rozrachunkowymi, partnerami centralnymi, izbami rozliczeniowymi, bankami centralnymi,

innymi uczestnikami systemu lub dostawcami;

- 9) transakcji płatniczych dokonywanych w związku z obsługą instrumentów finansowych i wynikających z nich praw, w tym dywidend, innych dochodów, oraz transakcji dokonywanych w związku ze sprzedażą lub umorzeniem papierów wartościowych, w szczególności dokonywanych przez podmioty wymienione w pkt 8 lub podmioty podlegające nadzorowi sprawowanemu na podstawie ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.⁹⁾), zwanej dalej „ustawą o nadzorze nad rynkiem finansowym”;
- 10) usług świadczonych przez dostawców usług technicznych, wspierających świadczenie usług płatniczych, jeżeli nie wchodzi oń w posiadanie środków pieniężnych będących przedmiotem transakcji płatniczej, w szczególności usług przetwarzania i przechowywania danych, usług powierniczych i ochrony prywatności, uwierzytelniania danych i podmiotów, dostarczania technologii informatycznych (IT) i sieci komunikacyjnych, dostarczania i utrzymania terminali i urządzeń wykorzystywanych do świadczenia usług płatniczych;
- 11) usług opartych na instrumentach, które można wykorzystywać:
 - a) w celu nabycia towarów lub usług wyłącznie w placówkach wydawców tych instrumentów lub placówkach podmiotów trzecich związanych z wydawcą umową handlową, inną niż umowa o przyjmowanie zapłaty przy użyciu instrumentów płatniczych, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5,
 - b) w ramach ograniczonej sieci dostawców usług lub
 - c) w odniesieniu do ograniczonego zakresu towarów lub usług;
- 12) transakcji płatniczych przeprowadzanych przy użyciu urządzeń telekomunikacyjnych, cyfrowych lub informatycznych, w ramach których nabywane towary lub usługi są dostarczane do urządzenia

telekomunikacyjnego, cyfrowego lub informatycznego i mają być wykorzystywane za pomocą tego urządzenia, jeżeli przedsiębiorca telekomunikacyjny nie działa jedynie jako pośrednik między użytkownikiem a dostawcą towarów i usług, w szczególności dostarcza narzędzia dostępu, dystrybucji lub wyszukiwania;

- 13) transakcji płatniczych przeprowadzanych między dostawcami, ich agentami lub oddziałami na ich własny rachunek;
- 14) transakcji płatniczych przeprowadzanych między jednostką dominującą a jednostką zależną lub między jednostkami zależnymi od tej samej jednostki dominującej, z udziałem dostawcy należącego do tej samej grupy;
- 15) usług wypłat gotówki przy użyciu bankomatów, świadczonych przez dostawców działających na rzecz co najmniej jednego wydawcy instrumentów płatniczych i niebędących stroną umowy ramowej z osobą wypłacającą gotówkę z rachunku płatniczego przy użyciu bankomatu, jeżeli dostawcy ci nie świadczą innych usług płatniczych;
- 16) usług wykonywanych wyłącznie z wykorzystaniem papierowych książeczek oszczędnościowych, w przypadku gdy wszelkie transakcje są rejestrowane wyłącznie w tych książeczkach.

Art. 7. 1. Środki pieniężne otrzymywane przez instytucje płatnicze oraz biura usług płatniczych od użytkowników w związku ze świadczeniem usług płatniczych nie stanowią depozytu ani innych podlegających zwrotowi środków w rozumieniu art. 726 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

2. Instytucje płatnicze oraz biura usług płatniczych nie mogą prowadzić działalności polegającej na przyjmowaniu depozytów lub innych środków pieniężnych podlegających zwrotowi w rozumieniu ustawy – Prawo bankowe.

3. Środki pieniężne złożone na rachunku płatniczym w instytucji płatniczej nie mogą być oprocentowane ani nie mogą przynosić żadnych innych pożytków.

Art. 8. 1. Postanowienia umów o usługi płatnicze nie mogą być mniej korzystne dla użytkowników niż przepisy ustawy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Postanowienia umów o usługi płatnicze mniej korzystne dla użytkownika niż przepisy ustawy są nieważne; zamiast nich stosuje się odpowiednie przepisy ustawy.

Art. 9. 1. Zasady dostępu do systemów płatności dla dostawców powinny być ustalane według obiektywnych, równych i proporcjonalnych kryteriów, a ograniczenia w dostępie do tych systemów nie mogą być większe niż jest to konieczne dla ochrony przed określonymi rodzajami ryzyka, takimi jak ryzyko rozrachunkowe, ryzyko operacyjne i ryzyko biznesowe, oraz dla ochrony finansowej i operacyjnej stabilności systemu płatności.

2. Systemy płatności nie mogą wprowadzać:

- 1) ograniczeń dotyczących skutecznego udziału w innych systemach płatności;
- 2) zasad, które wprowadzałyby odmienny sposób traktowania między:
 - a) dostawcami wymienionymi w art. 4 ust. 2 pkt 1 – 8 lub
 - b) dostawcami wpisanymi do rejestru, nieposiadającymi zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1;
- 3) ograniczeń ze względu na rodzaj podmiotu lub formę prawną prowadzonej działalności.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do:

- 1) systemów płatności w rozumieniu art. 1 pkt 1 ustawy o ostateczności rozrachunku, o których mowa w art. 15 tej ustawy,
- 2) systemów płatności obejmujących wyłącznie dostawców należących do grupy złożonej z jednostek mających powiązania

kapitałowe, w których jedna z powiązanych jednostek sprawuje kontrolę nad pozostałymi powiązanymi jednostkami, lub

3) systemów płatności, w których jedyny dostawca występujący jako pojedyncza jednostka lub grupa:

a) działa lub może działać jako dostawca zarówno płatnika, jak i odbiorcy, oraz ponosi wyłączną odpowiedzialność za zarządzanie systemem oraz

b) udziela zezwolenia na uczestniczenie w systemie innym dostawcom, którzy nie mają wówczas prawa negocjować między sobą opłat w odniesieniu do systemu płatności, chociaż mogą ustalić własny cennik w odniesieniu do płatników i odbiorców.

4. Zastosowanie się do zasad określonych w ust. 1 i 2 przez podmiot zamierzający prowadzić system płatności w rozumieniu ustawy o ostateczności rozrachunku lub podmiot prowadzący już taki system, jest oceniane przez Prezesa NBP w ramach postępowania w sprawie uzyskania zgody, o której mowa w art. 16 ust. 1 i 3 ustawy o ostateczności rozrachunku.

Art. 10. Dostawcy i podmioty prowadzące systemy płatności mogą przetwarzać dane osobowe w zakresie niezbędnym do zapobiegania oszustwom związanym z wykonywanymi usługami płatniczymi lub prowadzeniem systemu płatności oraz dochodzenia i wykrywania tego rodzaju oszustw przez właściwe organy, z wyjątkiem danych, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.¹⁰⁾).

Art. 11. 1. Do zachowania tajemnicy zawodowej dotyczącej działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1, w charakterze dostawcy są obowiązani:

1) osoby zarządzające oraz inne osoby wchodzące w skład organów statutowych dostawcy;

- 2) osoby pozostające z dostawcą w stosunku pracy;
- 3) osoby lub podmioty pozostające z dostawcą w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, w tym agenci dostawcy oraz podmioty wykonujące niektóre czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1;
- 4) osoby lub podmioty pozostające w stosunku pracy, zlecenia lub innym stosunku o podobnym charakterze z podmiotem pozostającym z dostawcą w stosunku, o którym mowa w pkt 3.

2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej istnieje również po zakończeniu pełnienia funkcji lub ustaniu stosunków prawnych, o których mowa w ust. 1.

3. Tajemnica zawodowa, w rozumieniu ust. 1, obejmuje informacje dotyczące użytkownika w związku ze świadczonymi mu usługami płatniczymi lub udzielonym mu kredytem, o którym mowa w art. 74 ust. 3, w tym oznaczenie rachunku płatniczego użytkownika oraz stan tego rachunku, a także inne informacje związane z transakcjami płatniczymi oraz zawieranymi z użytkownikiem umowami, jeżeli nieuprawnione ujawnienie takiej informacji mogłoby narazić na szkodę prawnie chroniony interes użytkownika, którego ta informacja dotyczy.

Art. 12. 1. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazywanie informacji objętej tajemnicą zawodową:

- 1) organowi sprawującemu nadzór lub kontrolę nad dostawcą w związku z czynnościami podejmowanymi w zakresie nadzoru lub kontroli;
- 2) w wykonaniu uprawnienia albo obowiązku określonego w odrębnych przepisach;
- 3) innym dostawcom lub użytkownikom w ramach świadczenia usług płatniczych zgodnie z otrzymanym zleceniem płatniczym lub zawartą umową;
- 4) za wyrażoną na piśmie zgodą użytkownika, którego ta

informacja dotyczy.

2. Osoby wymienione w ust. 1 pkt 3 i 4 mogą wykorzystywać uzyskaną informację tylko zgodnie z celem jej przekazania.

Art. 13. Jeżeli odrębne przepisy określają inne zasady ochrony informacji stanowiących tajemnicę zawodową zgodnie z art. 11 ust. 3, do ochrony tych informacji stosuje się przepisy odrębne.

Art. 14. 1. Nadzór nad wykonywaniem przez dostawców wymienionych w art. 4 ust. 2 pkt 1 – 5 i 9 działalności w zakresie usług płatniczych zgodnie z ustawą, a w zakresie usług płatniczych w euro – również zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 924/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2560/2001 (Dz. Urz. UE L 266 z 09.10.2009, str. 11), sprawują organy właściwe do sprawowania nadzoru nad tymi podmiotami na mocy odrębnych ustaw.

2. Nadzór nad wykonywaniem przez dostawców wymienionych w art. 4 ust. 2 pkt 6 i 10 działalności w zakresie usług płatniczych zgodnie z ustawą, a w zakresie usług płatniczych w euro – również zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 924/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie oraz uchylającym rozporządzenie (WE) nr 2560/2001, sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego, zwana dalej „KNF”.

Art. 15. 1. Użytkownik może wnieść do organu sprawującego nadzór nad dostawcą skargę na działanie tego dostawcy lub jego agenta, jeżeli działanie to w jego przekonaniu narusza przepisy prawa.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje także osobom fizycznym, osobom prawnym oraz jednostkom organizacyjnym niebędącym osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, którym odmówiono świadczenia usług płatniczych, oraz organizacjom konsumenckim.

3. Organ, o którym mowa w ust. 1, udzielając odpowiedzi na skargę

dotyczącą sporu o charakterze cywilnoprawnym, informuje skarżącego o pozasądowych procedurach rozstrzygania sporów między użytkownikiem a dostawcą, w tym wskazuje właściwe sądy polubowne.

4. Jeżeli w stosunku do danego dostawcy nie można ustalić organu sprawującego nadzór, skargę wnosi się bezpośrednio do tego dostawcy; przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Do skarg, o których mowa w ust. 1 – 4, nie stosuje się przepisów działu VIII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.¹¹⁾).

Dział II

Obowiązki informacyjne w zakresie świadczenia usług płatniczych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 16. 1. Dostawca i użytkownik niebędący konsumentem mogą uzgodnić, że przepisów niniejszego działu nie stosuje się w całości lub w części.

2. Przepisy niniejszego działu nie uchybiają przepisom odrębnym dotyczącym dodatkowych przedkontraktowych obowiązków informacyjnych.

3. Przepisy niniejszego działu dotyczące umowy ramowej stosuje się odpowiednio do umów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5.

Art. 17. 1. Dostawca nie może pobierać od użytkownika opłat za dostarczanie informacji wymaganych na podstawie przepisów niniejszego działu.

2. Dostawca i użytkownik mogą uzgodnić opłaty za:

- 1) przekazywanie na wniosek użytkownika informacji innych niż wymagane na podstawie przepisów niniejszego działu,
- 2) większą częstotliwość przekazywania informacji niż wymagana na podstawie przepisów niniejszego działu lub

- 3) przekazywanie informacji wymaganych na podstawie przepisów niniejszego działu za pomocą innych niż określone w umowie ramowej środków porozumiewania się.

3. Jeżeli dostawca, zgodnie z ust. 2, jest uprawniony do pobierania opłat za przekazywanie informacji, opłaty te powinny uwzględniać stopień pracochłonności usługi dostarczenia informacji, za którą opłata jest pobierana, oraz faktyczne koszty ponoszone przez dostawcę.

Art. 18. Ciężar udowodnienia spełnienia przez dostawcę wymogów w zakresie przekazania użytkownikowi informacji określonych w przepisach niniejszego działu spoczywa na dostawcy.

Art. 19. 1. W przypadku instrumentów płatniczych, które zgodnie z umową ramową pozwalają na dokonywanie indywidualnych transakcji płatniczych na kwotę nieprzekraczającą równowartości w walucie polskiej 30 euro albo które mają ustalony limit wydatków w wysokości nieprzekraczającej równowartości w walucie polskiej 150 euro, albo służą do przechowywania środków pieniężnych w kwocie nieprzekraczającej w żadnym momencie równowartości w walucie polskiej 150 euro, ustalonych przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu zawarcia umowy:

- 1) dostawca dostarcza płatnikowi jedynie informacje o głównych cechach usługi płatniczej oraz inne podstawowe informacje niezbędne do podjęcia decyzji, w tym o:
 - a) możliwych sposobach korzystania z instrumentu płatniczego,
 - b) zakresie odpowiedzialności ponoszonej za wykonanie usługi przez dostawcę,
 - c) pobieranych opłatach,
 - d) miejscu, w którym można w łatwy sposób uzyskać dostęp do informacji określonych w art. 27;

- 2) strony mogą uzgodnić, że art. 29 nie ma zastosowania, a dostawca nie ma obowiązku proponowania zmian w postanowieniach umowy ramowej w sposób określony w art. 26 ust. 1;
- 3) strony mogą uzgodnić, że po wykonaniu transakcji płatniczej:
 - a) dostawca udostępnia użytkownikowi jedynie informacje umożliwiające zidentyfikowanie transakcji płatniczej i jej kwoty oraz pobranych opłat, a w przypadku kilku transakcji płatniczych tego samego rodzaju i na rzecz tego samego odbiorcy – informacje o całkowitej kwocie tych transakcji płatniczych i opłatach pobranych z ich tytułu,
 - b) dostawca nie ma obowiązku udostępniania informacji, o których mowa w lit. a, jeżeli instrument płatniczy używany jest anonimowo lub jeżeli z innych względów dostawca nie ma technicznej możliwości ich dostarczenia; dostawca zapewnia jednak płatnikowi możliwość sprawdzenia kwoty przechowywanych środków pieniężnych.

2. W przypadku transakcji płatniczych wykonywanych w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w ust. 1 kwoty, upoważniające do ograniczenia obowiązków informacyjnych dostawcy zgodnie z ust. 1 pkt 1 – 3, mogą zostać w umowie ramowej podwyższone o 100 %.

3. W odniesieniu do przedpłaconych instrumentów płatniczych w zakresie transakcji płatniczych wykonywanych w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w ust. 1 kwoty, upoważniające do ograniczenia obowiązków informacyjnych dostawcy zgodnie z ust. 1 pkt 1 – 3, wynoszą równowartość w walucie polskiej 500 euro, ustaloną przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu zawarcia umowy.

Art. 20. 1. Jeżeli odbiorca żąda opłaty za korzystanie z danego instrumentu płatniczego lub oferuje zniżkę, jest obowiązany poinformować o tym płatnika przed rozpoczęciem transakcji płatniczej.

2. Jeżeli dostawca lub inny podmiot uczestniczący w transakcji płatniczej żąda opłaty za korzystanie z danego instrumentu płatniczego, jest obowiązany poinformować o tym użytkownika przed rozpoczęciem transakcji płatniczej.

3. W razie niepoinformowania o opłacie, odpowiednio płatnik albo użytkownik nie są zobowiązani do jej uiszczenia. W razie niepoinformowania płatnika o oferowanej zniżce uznaje się, że umowa jest zawarta z uwzględnieniem zniżki oferowanej przez odbiorcę.

Rozdział 2

Pojedyncze transakcje płatnicze

Art. 21. W przypadku gdy zlecenie płatnicze dotyczące pojedynczej transakcji płatniczej jest przekazywane przez instrument płatniczy objęty umową ramową, dostawca nie jest obowiązany do dostarczania ani udostępniania informacji, którą użytkownik już otrzymał na podstawie umowy ramowej z innym dostawcą lub którą otrzyma na podstawie tej umowy ramowej.

Art. 22. 1. Dostawca jest obowiązany zapewnić użytkownikowi łatwy dostęp do informacji, o których mowa w art. 23 ust. 1, art. 24 i 25, a na wniosek użytkownika dostarczyć mu je w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku informacji. Informacje te formułuje się w przejrzystej i czytelnej formie, w języku polskim lub w innym języku uzgodnionym przez strony, nie uchybiając art. 7 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 224), zwanej dalej „ustawą o języku polskim”.

2. Informacje określone w art. 23 ust. 1 dostawca jest obowiązany udostępnić użytkownikowi w chwili złożenia propozycji zawarcia umowy lub oferty pojedynczej transakcji płatniczej. Jeżeli umowa o pojedynczą transakcję płatniczą została zawarta na wniosek użytkownika korzystającego ze środków porozumiewania się na odległość niepozwalających dostawcy na wykonanie tego obowiązku, dostawca wykonuje ten obowiązek niezwłocznie po wykonaniu transakcji płatniczej. W przypadku gdy użytkownik wnioskuje o dostarczenie informacji w postaci

papierowej lub na innym trwałym nośniku informacji, dostawca wykonuje ten obowiązek niezwłocznie po wykonaniu transakcji płatniczej.

3. Dostawca może spełnić obowiązek, o którym mowa w ust. 2, dostarczając, co najmniej w formie elektronicznej, wzór umowy o pojedynczą transakcję płatniczą lub formularz zlecenia płatniczego, zawierający informacje określone w art. 23 ust. 1.

4. W przypadku niewywiązania się przez dostawcę z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 lub 2, użytkownik jest zwolniony z obowiązku uiszczenia opłat; przepis art. 52 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 23. 1. Dostawca jest obowiązany udostępnić użytkownikowi:

- 1) wyszczególnienie informacji, które muszą być dostarczone przez użytkownika, aby zlecenie płatnicze mogło zostać prawidłowo wykonane, albo informację, że wystarczające jest podanie unikatowego identyfikatora;
- 2) informację o maksymalnym czasie wykonania świadczonej usługi płatniczej;
- 3) informację o wszelkich opłatach należnych dostawcy od użytkownika, w tym wyszczególnienie kwot tych opłat;
- 4) informację o kursie walutowym, w tym o referencyjnym kursie walutowym, który będzie zastosowany do transakcji płatniczej, jeżeli transakcja płatnicza wiąże się z przeliczaniem waluty.

2. W przypadku gdy strony uzgodnią, iż dostawca jest obowiązany udostępnić użytkownikowi także inne informacje, w tym określone w art. 27, dostawca zapewnia użytkownikowi łatwy dostęp do tych informacji.

Art. 24. Niezwłocznie po otrzymaniu zlecenia płatniczego dostawca płatnika udostępnia płatnikowi informację:

- 1) umożliwiającą płatnikowi zidentyfikowanie transakcji płatniczej oraz informacje dotyczące odbiorcy;

- 2) o kwocie transakcji płatniczej w walucie użytej w zleceniu płatniczym;
- 3) o wszelkich opłatach należnych od płatnika z tytułu transakcji płatniczej, w tym wyszczególnienie kwot tych opłat;
- 4) o kursie walutowym zastosowanym w danej transakcji płatniczej przez dostawcę płatnika oraz o kwocie transakcji płatniczej po przeliczeniu walut, jeżeli transakcja płatnicza wiązała się z przeliczaniem waluty;
- 5) o dacie otrzymania zlecenia płatniczego.

Art. 25. Niezwłocznie po wykonaniu transakcji płatniczej dostawca odbiorcy udostępnia odbiorcy informację:

- 1) umożliwiającą odbiorcy zidentyfikowanie transakcji płatniczej i płatnika, jeżeli istnieje możliwość jego zidentyfikowania, oraz wszelkie inne informacje przekazane odbiorcy w związku z wykonaniem transakcji płatniczej;
- 2) o kwocie transakcji płatniczej w walucie, w której środki pieniężne są udostępniane odbiorcy;
- 3) o wszelkich opłatach należnych od odbiorcy z tytułu transakcji płatniczej, w tym wyszczególnienie kwot takich opłat;
- 4) o kursie walutowym zastosowanym w danej transakcji płatniczej przez dostawcę odbiorcy oraz o kwocie transakcji płatniczej przed przeliczeniem walut, jeżeli transakcja płatnicza wiąże się z przeliczaniem waluty;
- 5) o dacie waluty zastosowanej przy uznaniu rachunku.

Rozdział 3

Umowa ramowa o usługę płatniczą

Art. 26. 1. Dostawca jest obowiązany dostarczać użytkownikowi informacje określone w art. 27, art. 29 ust. 1 i 5, art. 31 ust. 1 i art. 32 ust. 1 w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku informacji, z tym że pocztą elektroniczną dostarcza je tylko na wniosek użytkownika. Informacje powinny być sformułowane w przejrzystej i czytelnej formie, w języku polskim lub w innym języku uzgodnionym przez strony, nie uchybiając art. 7 ustawy o języku polskim.

2. Informacje określone w art. 27 dostawca jest obowiązany dostarczyć użytkownikowi w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy. Dostawca może za zgodą użytkownika wykonać ten obowiązek przez zamieszczenie informacji na stronie internetowej, o ile strona taka umożliwia dostęp do niej przez okres właściwy do celów dostarczania tych informacji i pozwala na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci.

3. Jeżeli umowa ramowa została zawarta na wniosek użytkownika korzystającego ze środków porozumiewania się na odległość, dostawca dostarcza użytkownikowi informacje określone w art. 27 niezwłocznie po zawarciu umowy ramowej, jeżeli nie było możliwe ich dostarczenie w terminie określonym w ust. 2.

4. Dostawca może spełnić obowiązek, o którym mowa w ust. 1, 2 albo 3, w zakresie dostarczenia informacji określonych w art. 27, dostarczając projekt umowy ramowej zawierający te informacje.

5. Użytkownik może odstąpić od umowy zawartej z naruszeniem ust. 1 – 3 lub 4 w każdym czasie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji określonych w art. 27, w sposób, o którym mowa w ust. 1.

6. Do indywidualnych transakcji płatniczych dokonywanych na podstawie umowy ramowej przed dopełnieniem przez dostawcę obowiązku określonego w ust. 1 – 3 lub 4, stosuje się art. 22 ust. 4.

Art. 27. Dostawca przekazuje użytkownikowi następujące informacje:

- 1) nazwisko albo nazwę dostawcy, siedzibę głównego miejsca wykonywania działalności, adres poczty elektronicznej oraz, w razie korzystania z usług agenta lub oddziału w państwie członkowskim, w którym dana usługa płatnicza jest oferowana, adres tego agenta lub oddziału, a także wszelkie inne adresy mające znaczenie do celów porozumiewania się z dostawcą, w tym wskazanie wszystkich miejsc, w których jest wykonywana działalność, oraz:
 - a) informacje o organie sprawującym nadzór nad dostawcą oraz o rejestrze, ze wskazaniem numeru, pod jakim dostawca jest wpisany do tego rejestru, chyba że dostawca w zakresie świadczenia usług płatniczych nie podlega nadzorowi lub nie podlega obowiązkowi uzyskania wpisu do rejestru albo
 - b) informacje o właściwym organie nadzorczym oraz o publicznym rejestrze, do którego, zgodnie z art. 13 dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE (Dz. Urz. UE L 319 z 05.12.2007, str. 1, z późn. zm.), dostawca jest wpisany w innym państwie członkowskim, z podaniem numeru wpisu w tym rejestrze – w przypadku unijnej instytucji płatniczej, jej agenta lub oddziału;
- 2) dotyczące korzystania z usługi płatniczej:
 - a) opis najważniejszych cech świadczonej usługi płatniczej,
 - b) wyszczególnienie informacji, które muszą być dostarczone przez użytkownika, aby zlecenie płatnicze mogło zostać prawidłowo wykonane albo informację, że wystarczające jest podanie unikatowego identyfikatora,
 - c) określenie sposobu i procedury udzielania zgody na

wykonanie transakcji płatniczej oraz wycofywania takiej zgody, a także odwołania zlecenia płatniczego na podstawie art. 40 i 51,

- d) informację na temat momentu, który zgodnie z art. 49 uznaje się za moment otrzymania zlecenia płatniczego,
 - e) informację o maksymalnym czasie wykonania świadczonej usługi płatniczej oraz
 - f) wskazanie limitu wydatków dla transakcji płatniczych wykonywanych za pomocą instrumentu płatniczego, o którym mowa w art. 41 ust. 1;
- 3) dotyczące opłat, stóp procentowych i kursów walutowych:
- a) informację o wszelkich opłatach należnych dostawcy od użytkownika, w tym wyszczególnienie kwot tych opłat,
 - b) informację o stopach procentowych, jeżeli mają zastosowanie, lub o kursach walutowych, jeżeli transakcja płatnicza wiąże się z przeliczaniem waluty, w tym o bazowych stopach procentowych i referencyjnych kursach walutowych, oraz o sposobie obliczania faktycznej wysokości odsetek i kursu walutowego oraz
 - c) o ile zostało to uzgodnione – informację o stosowaniu bez uprzedzenia zmienionych wysokości bazowej stopy procentowej lub referencyjnego kursu walutowego i sposobie informowania o takiej zmianie zgodnie z art. 29 ust. 4;
- 4) dotyczące komunikowania się:
- a) wskazanie środków porozumiewania się, w tym wymogów technicznych po stronie użytkownika, uzgodnionych przez strony do przekazywania informacji lub do dokonywania zgłoszeń zgodnie z ustawą,
 - b) określenie sposobu oraz częstotliwości udostępniania

informacji wymaganych na podstawie ustaw,

- c) wskazanie języka lub języków, w jakich zawiera się umowę ramową, oraz w jakich strony porozumiewają się w okresie jej obowiązywania oraz
- d) informację o prawie użytkownika do otrzymania postanowień umowy ramowej oraz informacji zgodnie z art. 28;

5) dotyczące środków ochronnych i naprawczych:

- a) opis środków, jakie powinien przedsięwziąć użytkownik w celu bezpiecznego przechowywania instrumentu płatniczego, oraz informacje dotyczące sposobu dokonania zgłoszenia dostawcy zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 2,
- b) o ile zostało to uzgodnione – warunki, na których dostawca zastrzega sobie prawo zablokowania instrumentu płatniczego zgodnie z art. 41,
- c) informację o odpowiedzialności płatnika zgodnie z art. 46 ust. 2 – 5, w tym informacje dotyczące kwoty nieautoryzowanej transakcji płatniczej podlegającej zwrotowi,
- d) określenie sposobu, w jaki użytkownik ma obowiązek powiadomić dostawcę o przypadkach nieautoryzowanych lub nieprawidłowo wykonanych transakcji płatniczych zgodnie z art. 44, oraz wskazanie terminu takiego powiadomienia, jak również informacje o odpowiedzialności dostawcy za nieautoryzowane transakcje płatnicze na podstawie art. 46 ust. 1 i 2,
- e) informację o odpowiedzialności dostawcy za wykonanie transakcji płatniczych na podstawie art. 144 – 146 oraz
- f) informacje o warunkach uzyskania, zgodnie z art. 47 i 48, zwrotu kwoty autoryzowanej transakcji płatniczej zainicjowanej przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem,

która została już wykonana;

- 6) dotyczące zmian i wypowiedzenia umowy ramowej:
 - a) o ile, zgodnie z art. 29 ust. 2, zostało to uzgodnione – informację, że jeżeli przed proponowanym dniem wejścia w życie zmian umowy ramowej użytkownik nie zgłosił dostawcy sprzeciwu wobec takich zmian, uznaje się, że użytkownik wyraził na nie zgodę,
 - b) informację o okresie obowiązywania umowy ramowej oraz
 - c) informację o prawie użytkownika do wypowiedzenia umowy ramowej oraz o innych uzgodnieniach dotyczących wypowiedzenia umowy zgodnie z art. 29 ust. 1 i 2 oraz art. 35 i 37;
- 7) dotyczące procedur odszkodowawczych:
 - a) informacje o wszelkich klauzulach umownych mających zastosowanie do umowy ramowej, w szczególności dotyczących prawa właściwego i właściwości sądu, oraz
 - b) informacje o pozasądowych procedurach wnoszenia skarg i pozasądowych procedurach odszkodowawczych dostępnych dla użytkownika zgodnie z art. 15.

Art. 28. 1. W okresie obowiązywania umowy użytkownik ma prawo żądać w każdym czasie udostępnienia mu postanowień umowy ramowej oraz informacji określonych w art. 27, w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku informacji. Za zgodą użytkownika informacje te mogą być dostarczone pocztą elektroniczną; przepis art. 26 ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

2.

2. Z zastrzeżeniem art. 17 ust. 2, w okresie obowiązywania umowy dostawca powinien w każdym czasie na wniosek użytkownika udostępniać mu, w uzgodniony sposób, informacje dotyczące rachunku płatniczego i wykonanych transakcji płatniczych.

Art. 29. 1. Dostawca informuje o proponowanych zmianach postanowień umownych nie później niż dwa miesiące przed proponowaną datą ich wejścia w życie.

2. Jeżeli umowa ramowa stanowi, iż brak sprzeciwu użytkownika wobec proponowanych zmian jest równoznaczny z wyrażeniem na nie zgody, dostawca, informując o zmianach, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany poinformować użytkownika, że:

- 1) jeżeli przed proponowaną datą wejścia w życie zmian użytkownik nie zgłosi dostawcy sprzeciwu wobec tych zmian, uznaje się, że użytkownik wyraził na nie zgodę;
- 2) użytkownik ma prawo, przed datą proponowanego wejścia w życie zmian, wypowiedzieć umowę ramową ze skutkiem natychmiastowym bez ponoszenia opłat;
- 3) w przypadku gdy użytkownik zgłosi sprzeciw zgodnie z pkt 1, ale nie dokona wypowiedzenia umowy ramowej, dostawca może wypowiedzieć tę umowę z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 35 ust. 2.

3. Do wypowiedzenia dokonywanego zgodnie z ust. 2 przepis art. 26 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. Zmiany stóp procentowych lub kursów walutowych mogą być stosowane bez uprzedzenia, pod warunkiem że są korzystniejsze dla użytkowników lub:

- 1) przewiduje to umowa ramowa oraz
- 2) zmiany wynikają ze zmian wysokości bazowych stóp procentowych lub referencyjnych kursów walutowych, których zastosowanie przewiduje umowa ramowa.

5. Dostawca informuje użytkownika o zmianach stopy procentowej bez zbędnej zwłoki, chyba że umowa określa stałą częstotliwość lub sposób dostarczania albo udostępniania informacji o zmianach stopy procentowej.

6. Dostawcy nie mogą dyskryminować poszczególnych użytkowników z jakiegokolwiek przyczyny przy wprowadzaniu zmian stóp procentowych lub kursów walutowych stosowanych w transakcjach płatniczych.

Art. 30. W przypadku indywidualnej transakcji płatniczej dokonywanej na podstawie umowy ramowej i zainicjowanej przez płatnika, dostawca dostarcza przed wykonaniem indywidualnej transakcji płatniczej na wniosek płatnika i w odniesieniu do tej konkretnej transakcji płatniczej, dokładne informacje dotyczące maksymalnego terminu jej wykonania oraz opłat należnych od płatnika, w tym wyszczególnienie kwot wszelkich opłat.

Art. 31. 1. Po obciążeniu rachunku płatniczego płatnika kwotą indywidualnej transakcji płatniczej, a w przypadku gdy płatnik nie korzysta z rachunku płatniczego – po otrzymaniu zlecenia płatniczego, dostawca płatnika jest obowiązany niezwłocznie dostarczyć płatnikowi informacje:

- 1) umożliwiające zidentyfikowanie transakcji płatniczej oraz informacje dotyczące odbiorcy;
- 2) o kwocie transakcji płatniczej w walucie, w której obciążono rachunek płatniczy płatnika, lub w walucie, w której zostało złożone zlecenie płatnicze;
- 3) o kwocie wszelkich opłat z tytułu transakcji płatniczej, w tym ich wyszczególnienie, lub informację o odsetkach należnych od płatnika;
- 4) o kursie walutowym zastosowanym w danej transakcji płatniczej przez dostawcę płatnika oraz o kwocie transakcji płatniczej po przeliczeniu walut, jeżeli transakcja płatnicza wiązała się z przeliczaniem waluty;
- 5) o dacie waluty zastosowanej przy obciążeniu rachunku lub o dacie otrzymania zlecenia płatniczego.

2. Strony mogą uzgodnić w umowie ramowej, że informacje, o których mowa w ust. 1, dostawca płatnika udostępnia okresowo co najmniej raz w miesiącu, w uzgodniony sposób umożliwiający płatnikowi przechowywanie i odtwarzanie tych informacji w niezmienionej postaci.

Art. 32. 1. Po wykonaniu indywidualnej transakcji płatniczej dostawca odbiorcy jest obowiązany niezwłocznie dostarczyć odbiorcy informacje:

- 1) umożliwiające odbiorcy zidentyfikowanie transakcji płatniczej oraz płatnika, jeżeli istnieje możliwość zidentyfikowania płatnika, a także wszelkie inne informacje przekazane odbiorcy w związku z wykonaniem transakcji płatniczej;
- 2) o kwocie transakcji płatniczej w walucie, w której uznawany jest rachunek płatniczy odbiorcy;
- 3) o kwocie wszelkich opłat z tytułu transakcji płatniczej, w tym ich wyszczególnienie, lub informację o odsetkach należnych od odbiorcy;
- 4) o kursie walutowym zastosowanym w danej transakcji płatniczej przez dostawcę odbiorcy oraz informację o kwocie transakcji płatniczej przed przeliczeniem walut, jeżeli transakcja płatnicza wiązała się z przeliczaniem waluty;
- 5) o dacie waluty zastosowanej przy uznaniu rachunku.

2. Strony mogą uzgodnić w umowie ramowej, że informacje, o których mowa w ust. 1, dostawca odbiorcy udostępnia okresowo co najmniej raz w miesiącu, w uzgodniony sposób umożliwiający odbiorcy przechowywanie i odtwarzanie tych informacji w niezmienionej postaci.

Dział III

Prawa i obowiązki w zakresie dostarczania usług płatniczych i korzystania z nich

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 33. Dostawca i użytkownik niebędący konsumentem mogą uzgodnić, że art. 34 – 37, art. 40 ust. 3 i 4, art. 45, art. 46 ust. 2 – 5, art. 47, 48, 51 oraz 144 – 146 nie stosuje się w całości lub w części oraz mogą uzgodnić inny niż określony w art. 44 ust. 2 termin powiadomienia dostawcy o stwierdzonych nieautoryzowanych,

niewykonanych lub nienależycie wykonanych transakcjach płatniczych.

Art. 34. Płatności są dokonywane w walucie uzgodnionej przez dostawcę i użytkownika.

Art. 35. 1. Użytkownik może wypowiedzieć umowę ramową w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym, chyba że umowa ramowa przewiduje okres wypowiedzenia. Umowny okres wypowiedzenia nie może przekraczać 1 miesiąca.

2. Dostawca może wypowiedzieć umowę ramową zawartą na czas nieokreślony z co najmniej dwumiesięcznym wypowiedzeniem; przepis art. 26 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 36. 1. Dostawca nie może pobierać od użytkownika opłat za dostarczenie informacji oraz zastosowanie środków ochronnych i naprawczych, o których mowa w przepisach niniejszego działu, z wyjątkiem opłat, o których mowa w art. 50 ust. 3 oraz art. 51 ust. 6.

2. Wysokość i podstawa naliczania opłat, o których mowa w art. 50 ust. 3 oraz art. 51 ust. 6, powinny być uzgodnione między użytkownikiem a dostawcą oraz uwzględniać stopień pracochłonności usługi, za którą opłata jest pobierana, a także faktyczne koszty ponoszone przez dostawcę.

Art. 37. Opłaty z tytułu świadczenia usług płatniczych pobierane okresowo są należne dostawcy jedynie za okres obowiązywania umowy ramowej. Opłaty uiszczone z góry podlegają proporcjonalnemu zwrotowi.

Art. 38. Gdy transakcja płatnicza nie wiąże się z przeliczaniem waluty, płatnik i odbiorca ponoszą opłaty określone w umowie zawartej przez każdego z nich ze swoim dostawcą.

Art. 39. 1. W przypadku instrumentów płatniczych, które zgodnie z umową

ramową pozwalają na dokonywanie indywidualnych transakcji płatniczych na kwotę nieprzekraczającą równowartości w walucie polskiej 30 euro albo które mają limit wydatków w wysokości równowartości w walucie polskiej 150 euro, albo służą do przechowywania środków pieniężnych w kwocie nieprzekraczającej w żadnym momencie równowartości w walucie polskiej 150 euro, ustalonych przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu zawarcia umowy, dostawca i użytkownik mogą uzgodnić, że:

- 1) nie stosuje się art. 42 ust. 1 pkt 2, art. 43 ust. 1 pkt 3 – 5 i art. 46 ust. 4 i 5, jeżeli instrument płatniczy nie pozwala na jego zablokowanie lub uniemożliwienie w inny sposób jego dalszego używania;
- 2) nie stosuje się art. 45 oraz art. 46 ust. 1 – 3, jeżeli instrument płatniczy jest używany anonimowo lub dostawca z innych przyczyn nieodłącznie związanych z instrumentem płatniczym nie jest w stanie udowodnić, że transakcja była autoryzowana;
- 3) dostawca nie ma obowiązku powiadomienia użytkownika o odmowie wykonania zlecenia płatniczego, jeżeli z okoliczności jasno wynika, iż zlecenie nie zostało wykonane; w takim przypadku przepisów art. 50 ust. 1 – 3 nie stosuje się;
- 4) płatnik nie może odwołać zlecenia płatniczego po przekazaniu odbiorcy zlecenia płatniczego lub udzieleniu odbiorcy swojej zgody na wykonanie transakcji płatniczej; w takim przypadku przepisu art. 51 nie stosuje się;
- 5) terminy uznania rachunku dostawcy odbiorcy kwotą transakcji płatniczej oraz udostępnienia odbiorcy kwoty transakcji przez dostawcę odbiorcy określone w art. 54, 56 i 57 nie mają zastosowania.

2. W przypadku transakcji płatniczych wykonywanych w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w ust. 1 kwoty mogą zostać w umowie ramowej podwyższone o 100 %.

3. W odniesieniu do przedpłaconych instrumentów płatniczych

w zakresie transakcji płatniczych wykonywanych w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określone w ust. 1 kwoty wynoszą równowartość w walucie polskiej 500 euro, ustaloną z zastosowaniem kursu średniego ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu zawarcia umowy.

Rozdział 2

Autoryzacja transakcji płatniczych

Art. 40. 1. Transakcję płatniczą uważa się za autoryzowaną, jeżeli płatnik wyraził zgodę na wykonanie transakcji płatniczej w sposób przewidziany w umowie między płatnikiem a jego dostawcą. Zgoda może dotyczyć także kolejnych transakcji płatniczych.

2. Zgoda powinna być udzielona przez płatnika przed wykonaniem transakcji płatniczej albo kolejnych transakcji płatniczych, chyba że płatnik i jego dostawca uzgodnili, że zgoda może zostać udzielona także po ich wykonaniu.

3. Płatnik może w każdej chwili wycofać zgodę, nie później jednak niż do momentu, w którym zlecenie płatnicze zgodnie z art. 51 stało się nieodwołalne.

4. Jeżeli zgoda dotyczyła kolejnych transakcji płatniczych, płatnik, wycofując zgodę, może zastrzec, iż wycofanie dotyczy wszystkich objętych zgodą transakcji płatniczych.

Art. 41. 1. Jeżeli do celów udzielania zgody używany jest określony instrument płatniczy, płatnik i jego dostawca mogą uzgodnić limity wydatków dla transakcji płatniczych wykonanych za pomocą tego instrumentu płatniczego.

2. W umowie ramowej można zastrzec prawo dostawcy do blokowania instrumentu płatniczego:

- 1) z obiektywnie uzasadnionych przyczyn związanych z bezpieczeństwem instrumentu płatniczego,
- 2) w związku z podejrzeniem nieuprawnionego użycia

instrumentu płatniczego lub umyślnego doprowadzenia do nieautoryzowanej transakcji płatniczej lub

- 3) z powodu zwiększenia ryzyka utraty przez płatnika zdolności kredytowej wymaganej dla danego instrumentu płatniczego, gdy korzystanie z instrumentu płatniczego jest związane z korzystaniem przez płatnika z udzielonego mu kredytu.

3. Dostawca powinien poinformować płatnika, w uzgodniony sposób, o zablokowaniu instrumentu płatniczego przed zablokowaniem tego instrumentu, a jeżeli nie jest to możliwe – niezwłocznie po jego zablokowaniu. Nie dotyczy to przypadków, gdy przekazanie informacji o zablokowaniu instrumentu byłoby nieuzasadnione ze względów bezpieczeństwa lub zabronione na mocy odrębnych przepisów.

4. Dostawca odblokowuje instrument płatniczy albo zastępuje go nowym, jeżeli przestały istnieć podstawy do utrzymywania blokady.

Art. 42. 1. Użytkownik uprawniony do korzystania z instrumentu płatniczego jest obowiązany:

- 1) korzystać z instrumentu płatniczego zgodnie z umową ramową oraz
- 2) zgłaszać niezwłocznie dostawcy lub podmiotowi wskazanemu przez dostawcę stwierdzenie utraty, kradzieży, sprzeniewierzenia albo nieuprawnionego użycia instrumentu płatniczego lub nieuprawnionego dostępu do tego instrumentu.

2. W celu spełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, użytkownik, z chwilą otrzymania instrumentu płatniczego, podejmuje niezbędne środki służące zapobieżeniu naruszeniu indywidualnych zabezpieczeń tego instrumentu, w szczególności jest obowiązany do przechowywania instrumentu płatniczego z zachowaniem należytej staranności oraz nieudostępniania go osobom nieuprawnionym.

Art. 43. 1. Dostawca wydający instrument płatniczy jest obowiązany do:

- 1) zapewnienia, że indywidualne zabezpieczenia instrumentu płatniczego nie są dostępne dla osób innych niż użytkownik uprawniony do korzystania z tego instrumentu,
- 2) niewysyłania niezamówionego instrumentu płatniczego, z wyjątkiem sytuacji, w których instrument płatniczy otrzymany przez użytkownika podlega wymianie,
- 3) zapewnienia stałej dostępności odpowiednich środków pozwalających użytkownikowi na dokonanie zgłoszenia zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 2 lub wystąpienie z wnioskiem o odblokowanie albo zastąpienie zablokowanego instrumentu płatniczego nowym na podstawie art. 41 ust. 4,
- 4) zapewnienia procedur pozwalających na udowodnienie dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2, na wniosek złożony przez użytkownika w terminie 18 miesięcy od dnia dokonania zgłoszenia oraz
- 5) uniemożliwienia korzystania z instrumentu płatniczego po dokonaniu zgłoszenia zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 2.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 nie uchybia obowiązkom użytkownika określonym w art. 42.

3. Dostawca ponosi ryzyko związane z przekazaniem płatnikowi instrumentu płatniczego lub jego indywidualnych zabezpieczeń.

Art. 44. 1. Użytkownik niezwłocznie powiadamia dostawcę o stwierdzonych nieautoryzowanych, niewykonanych lub nienależycie wykonanych transakcjach płatniczych.

2. Jeżeli użytkownik nie dokona powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w terminie 13 miesięcy od dnia obciążenia rachunku płatniczego, roszczenia użytkownika względem dostawcy z tytułu nieautoryzowanych, niewykonanych lub nienależycie wykonanych usług płatniczych wygasają.

3. W przypadku gdy użytkownik nie korzysta z rachunku płatniczego,

termin, o którym mowa w ust. 2, liczy się od dnia wykonania nieautoryzowanych lub nienależycie wykonanych transakcji płatniczych albo od dnia, w którym transakcja płatnicza miała być wykonana.

4. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, w przypadku gdy dostawca nie udostępnił informacji o transakcji płatniczej zgodnie z przepisami działu II.

Art. 45. 1. Ciężar udowodnienia, że transakcja płatnicza była autoryzowana przez użytkownika lub że została wykonana prawidłowo, spoczywa na dostawcy tego użytkownika.

2. Wykazanie przez dostawcę zarejestrowanego użycia instrumentu płatniczego nie jest wystarczające do udowodnienia, że transakcja płatnicza została przez użytkownika autoryzowana. Dostawca jest obowiązany udowodnić inne okoliczności wskazujące na autoryzację transakcji płatniczej przez płatnika albo okoliczności wskazujące na fakt, że płatnik umyślnie doprowadził do nieautoryzowanej transakcji płatniczej, albo umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa dopuścił się naruszenia co najmniej jednego z obowiązków, o których mowa w art. 42.

Art. 46. 1. Z zastrzeżeniem art. 44 ust. 2, w przypadku wystąpienia nieautoryzowanej transakcji płatniczej dostawca płatnika jest obowiązany niezwłocznie zwrócić płatnikowi kwotę nieautoryzowanej transakcji płatniczej, a w przypadku gdy płatnik korzysta z rachunku płatniczego, przywrócić obciążony rachunek płatniczy do stanu, jaki istniałby, gdyby nie miała miejsca nieautoryzowana transakcja płatnicza.

2. Płatnik odpowiada za nieautoryzowane transakcje płatnicze do wysokości równowartości w walucie polskiej 150 euro, ustalonej przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu wykonania transakcji, jeżeli nieautoryzowana transakcja jest skutkiem:

- 1) posłużenia się utraconym przez płatnika albo skradzionym płatnikowi instrumentem płatniczym lub
- 2) sprzeniewierzenia instrumentu płatniczego lub jego nieuprawnionego użycia w wyniku naruszenia przez płatnika obowiązku, o którym mowa w art. 42 ust. 2.

3. Płatnik odpowiada za nieautoryzowane transakcje płatnicze w pełnej wysokości, jeżeli doprowadził do nich umyślnie albo w wyniku umyślnego lub będącego skutkiem rażącego niedbalstwa naruszenia co najmniej jednego z obowiązków, o których mowa w art. 42.

4. Po dokonaniu zgłoszenia zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 2 płatnik nie odpowiada za nieautoryzowane transakcje płatnicze, chyba że płatnik doprowadził umyślnie do nieautoryzowanej transakcji.

5. Jeżeli dostawca, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 3, nie zapewnia odpowiednich środków umożliwiających dokonanie w każdym czasie zgłoszenia, o którym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2, płatnik nie odpowiada za nieautoryzowane transakcje płatnicze, chyba że płatnik doprowadził umyślnie do nieautoryzowanej transakcji.

6. Przepisów ust. 1 – 5 nie stosuje się do pieniądza elektronicznego w rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, gdy dostawca płatnika nie ma możliwości zablokowania instrumentu płatniczego lub rachunku płatniczego.

Art. 47. 1. Płatnik może żądać od swojego dostawcy zwrotu kwoty autoryzowanej transakcji płatniczej zainicjowanej przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem, która została już wykonana, jeżeli:

- 1) w momencie autoryzacji nie została określona dokładna kwota transakcji płatniczej oraz
- 2) kwota transakcji płatniczej jest wyższa niż kwota, jakiej płatnik mógł się racjonalnie spodziewać, uwzględniając rodzaj i wartość wcześniejszych transakcji płatnika, postanowienia jego umowy ramowej i istotne dla sprawy okoliczności.

2. Na żądanie dostawcy płatnik jest obowiązany przedstawić okoliczności faktyczne wskazujące na spełnienie warunków określonych w ust. 1.

3. Zwrot obejmuje pełną kwotę wykonanej transakcji płatniczej.

4. Jeżeli umowa ramowa płatnika i jego dostawcy przewiduje wykonywanie usługi polecenia zapłaty, strony w umowie ramowej mogą ustalić, że

płatnikowi przysługuje od jego dostawcy zwrot kwoty autoryzowanej transakcji, nawet jeżeli nie są spełnione warunki, o których mowa w ust. 1.

5. Dla wykazania spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, płatnik nie może powoływać się na przyczyny związane z wymianą waluty, jeżeli do ustalenia kursu walutowego został zastosowany referencyjny kurs walutowy, uzgodniony z jego dostawcą.

6. Umowa ramowa płatnika i jego dostawcy może stanowić, że płatnik nie ma prawa do zwrotu kwoty autoryzowanej transakcji zainicjowanej przez odbiorcę, gdy:

- 1) płatnik udzielił zgody na wykonanie transakcji płatniczej bezpośrednio swojemu dostawcy lub
- 2) informacja o przyszłej transakcji płatniczej została dostarczona płatnikowi przez dostawcę lub odbiorcę, w uzgodniony sposób, na co najmniej cztery tygodnie przed terminem wykonania zlecenia lub była udostępniana płatnikowi przez dostawcę lub odbiorcę, w uzgodniony sposób, przez okres co najmniej czterech tygodni przed terminem wykonania zlecenia.

Art. 48. 1. Płatnik może wystąpić o zwrot, o którym mowa w art. 47, w terminie ośmiu tygodni od dnia obciążenia rachunku płatniczego, a w przypadku gdy nie korzysta z rachunku płatniczego – od dnia wykonania transakcji płatniczej.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, w terminie dziesięciu dni roboczych od dnia otrzymania żądania zwrotu dostawca dokonuje zwrotu pełnej kwoty transakcji płatniczej albo podaje uzasadnienie odmowy dokonania zwrotu, wskazując organy, do których płatnik może zgodnie z art. 15 złożyć skargę, jeżeli nie zgadza się z przedstawionym uzasadnieniem. W przypadku określonym w art. 47 ust. 4 dostawca nie może odmówić dokonania zwrotu.

3. W przypadku gdy dostawcą płatnika jest NBP, może on uzależnić zwrot, o którym mowa w art. 47, od otrzymania środków pieniężnych od dostawcy odbiorcy.

Rozdział 3

Zlecenia płatnicze i kwoty transakcji płatniczych

Art. 49. 1. Momentem otrzymania zlecenia płatniczego jest moment, w którym zlecenie przekazane bezpośrednio przez płatnika lub pośrednio przez odbiorcę albo za jego pośrednictwem zostało otrzymane przez dostawcę płatnika. W przypadku gdy dostawca płatnika otrzymuje zlecenie płatnicze w dniu niebędącym dla tego dostawcy dniem roboczym, uznaje się, że zlecenie zostało otrzymane pierwszego dnia roboczego po tym dniu.

2. Dostawca może ustalić nieprzekraczalny, przypadający pod koniec dnia roboczego moment, po którym otrzymane zlecenia płatnicze uznaje się za otrzymane pierwszego dnia roboczego po tym dniu.

3. Jeżeli użytkownik inicjujący zlecenie płatnicze i jego dostawca uzgodnią, że wykonanie zlecenia płatniczego rozpoczyna się:

- 1) określonego dnia,
- 2) pod koniec wskazanego okresu,
- 3) w dniu, w którym płatnik przekazał do dyspozycji swojemu dostawcy środki pieniężne na wykonanie zlecenia płatniczego – za moment otrzymania zlecenia do celów art. 54 uznaje się początek dnia, o którym mowa w pkt 1, albo dnia będącego ostatnim dniem okresu, o którym mowa w pkt 2, albo dnia, o którym mowa w pkt 3.

4. Jeżeli dzień, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lub 3, albo ostatni dzień okresu, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, nie jest dla dostawcy płatnika dniem roboczym, uznaje się, że zlecenie płatnicze zostało otrzymane pierwszego dnia roboczego po tym dniu.

Art. 50. 1. Dostawca płatnika nie może odmówić wykonania autoryzowanego zlecenia płatniczego inicjowanego przez płatnika albo odbiorcę lub za jego pośrednictwem, chyba że nie zostały spełnione przez płatnika postanowienia umowy

ramowej lub możliwość albo obowiązek odmowy wynika z odrębnych przepisów.

2. W przypadku gdy dostawca odmawia wykonania zlecenia płatniczego, jest obowiązany powiadomić użytkownika w najbliższym możliwym terminie, nie później jednak niż w terminach określonych zgodnie z art. 54 i 56:

- 1) o odmowie,
 - 2) gdy to możliwe – o przyczynach odmowy,
 - 3) gdy to możliwe – o procedurze sprostowania błędów, które spowodowały odmowę
- chyba że powiadomienie takie jest niedopuszczalne z mocy odrębnych przepisów.

3. Strony mogą zastrzec w umowie ramowej, że dostawca ma prawo pobierać opłaty za powiadomienie, o którym mowa w ust. 2, w przypadku gdy odmowa wykonania zlecenia płatniczego była obiektywnie uzasadniona.

4. Do celów art. 54 i 56 oraz art. 144 – 146 zlecenie płatnicze, którego wykonania odmówiono, uznaje się za nieotrzymane.

Art. 51. 1. Użytkownik nie może odwołać zlecenia płatniczego od chwili jego otrzymania przez dostawcę płatnika.

2. Gdy transakcja płatnicza jest inicjowana przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem, płatnik nie może odwołać zlecenia płatniczego po przekazaniu zlecenia płatniczego odbiorcy lub po udzieleniu przez płatnika zgody odbiorcy na wykonanie transakcji płatniczej.

3. W przypadku polecenia zapłaty płatnik może odwołać zlecenie płatnicze, z zachowaniem prawa do zwrotu kwoty transakcji płatniczej, nie później niż do końca dnia roboczego poprzedzającego uzgodniony dzień obciążenia rachunku płatniczego.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 49 ust. 3, użytkownik może odwołać zlecenie płatnicze nie później niż do końca dnia roboczego poprzedzającego uzgodniony dzień.

5. Po upływie terminów określonych w ust. 1 – 4 zlecenie płatnicze można odwołać wyłącznie, jeżeli uzgodnią to między sobą użytkownik i jego dostawca. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, wymagana jest również zgoda odbiorcy.

6. Jeżeli zostało to uzgodnione w umowie ramowej, dostawca może pobierać opłatę za odwołanie zlecenia.

Art. 52. 1. Dostawca płatnika, dostawca odbiorcy oraz inne podmioty pośredniczące w wykonaniu transakcji płatniczej nie mogą pomniejszać kwoty transakcji płatniczej o opłaty należne w związku z jej wykonaniem ani o inne należności.

2. Umowa między odbiorcą i jego dostawcą może przewidywać, że dostawca udostępnia odbiorcy kwotę transakcji płatniczej pomniejszoną o pobierane opłaty. Dostawca obowiązany jest wówczas do podania w informacji o transakcji płatniczej pełnej kwoty transakcji płatniczej oraz pobranych opłat.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają dopuszczalności potrącenia przez dostawcę z kwoty transakcji płatniczej kwoty wynikającej ze zobowiązań podatkowych związanych z tą transakcją płatniczą.

4. Jeżeli z kwoty transakcji płatniczej zainicjowanej przez płatnika zostały pobrane jakiekolwiek inne należności niż określone w ust. 2 lub 3, dostawca płatnika jest obowiązany doprowadzić do otrzymania przez odbiorcę pełnej kwoty transakcji płatniczej. W przypadku transakcji płatniczych zainicjowanych przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem, obowiązek ten ciąży na dostawcy odbiorcy.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki pobierania opłat przy przyjmowaniu płatności z tytułu należności o charakterze publicznoprawnym, stanowiących dochód budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, przy użyciu karty płatniczej lub podobnego instrumentu płatniczego, kierując się w szczególności potrzebą przekazania pełnej kwoty danej należności publicznoprawnej na wyznaczony rachunek bankowy oraz biorąc pod uwagę specyfikę tych płatności.

Rozdział 4

Czas wykonania transakcji płatniczej i data waluty

Art. 53. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do:

- 1) transakcji płatniczych w euro;
- 2) transakcji płatniczych wykonywanych w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w walucie polskiej;
- 3) transakcji płatniczych obejmujących nie więcej niż jedno przeliczenie waluty między:
 - a) euro a walutą polską, jeżeli przeliczenie waluty jest dokonane w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) euro a walutą innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego spoza obszaru euro, jeżeli przeliczenie waluty jest dokonane w tym państwie członkowskim,
 - c) euro a walutą polską lub euro a walutą innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego spoza obszaru euro, dokonywanego w państwie członkowskim z obszaru euro, w przypadku przelewów transgranicznych zainicjowanych w euro.

2. Przepisy niniejszego rozdziału mają także zastosowanie do transakcji płatniczych, o których mowa w art. 5 ust. 3, innych niż wymienione w ust. 1.

3. Użytkownik i jego dostawca mogą uzgodnić, że do transakcji płatniczych, o których mowa w art. 5 ust. 3, innych niż wymienione w ust. 1, nie stosuje się przepisów niniejszego rozdziału. Strony nie mogą jednak uzgodnić wyłączenia stosowania art. 59, a w przypadku transakcji płatniczych wykonywanych na terytorium jednego lub więcej państw członkowskich nie mogą uzgodnić terminu, o którym mowa w art. 54, jako dłuższego niż cztery dni robocze od momentu otrzymania zlecenia płatniczego.

Art. 54. 1. Dostawca płatnika jest obowiązany doprowadzić do uznania rachunku płatniczego dostawcy odbiorcy kwotą transakcji płatniczej zainicjowanej przez płatnika nie później niż do końca następnego dnia roboczego po otrzymaniu zlecenia.

2. Termin określony w ust. 1 może zostać przedłużony o jeden dzień roboczy, w przypadku gdy dostawca płatnika otrzymał zlecenie płatnicze w postaci papierowej.

Art. 55. 1. W zakresie transakcji płatniczych w całości wykonywanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczących należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹²⁾), zwanej dalej „ustawą – Ordynacja podatkowa”, oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 4, str. 307, z późn. zm.), nie stosuje się art. 54 ust. 2.

2. W razie niedotrzymania terminu wykonania transakcji płatniczej, o którym mowa w art. 54 ust. 1, w zakresie należności, o których mowa w ust. 1, dostawca jest obowiązany do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego odsetek w wysokości przewidzianej dla odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

3. Do odpowiedzialności dostawcy z tytułu niewykonania obowiązku określonego w art. 54 ust. 1, dotyczącego należności, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa dotyczące odpowiedzialności podatkowej inkasenta.

Art. 56. 1. Dostawca odbiorcy przekazuje zlecenie płatnicze zainicjowane przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem dostawcy płatnika w terminie uzgodnionym między odbiorcą a jego dostawcą, umożliwiając w przypadku transakcji polecenia zapłaty rozrachunek tej transakcji w uzgodnionym terminie płatności.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do transakcji płatniczych kartą płatniczą lub podobnym instrumentem płatniczym zainicjowanych przez odbiorcę.

Art. 57. Jeżeli odbiorca nie posiada rachunku płatniczego u dostawcy, środki pieniężne są udostępniane odbiorcy przez dostawcę, który otrzymuje środki pieniężne dla odbiorcy, w terminie określonym w art. 54 i 56.

Art. 58. Wpłata gotówki na swój lub cudzy rachunek płatniczy, dokonana u dostawcy prowadzącego ten rachunek płatniczy w walucie tego rachunku płatniczego, jest udostępniana na tym rachunku niezwłocznie po otrzymaniu środków pieniężnych, nie później niż w tym samym dniu roboczym, oraz otrzymuje datę waluty z chwilą wpłaty, z tym że jeżeli wpłacającym jest podmiot niebędący konsumentem, udostępnienie środków pieniężnych na rachunku z datą waluty nie może nastąpić później niż następnego dnia roboczego po otrzymaniu środków pieniężnych.

Art. 59. 1. Dostawca odbiorcy uznaje rachunek płatniczy odbiorcy kwotą transakcji płatniczej z datą waluty tego dnia roboczego, w którym rachunek dostawcy odbiorcy został uznany kwotą transakcji płatniczej.

2. Dostawca odbiorcy udostępnia odbiorcy kwotę transakcji płatniczej natychmiast po uznaniu tą kwotą rachunku dostawcy odbiorcy.

3. Obciążenie rachunku płatniczego płatnika kwotą transakcji płatniczej następuje z datą waluty nie wcześniejszą niż moment, w którym rachunek ten został faktycznie obciążony kwotą transakcji płatniczej.

Dział IV

Krajowe instytucje płatnicze

Rozdział 1

Podejmowanie i prowadzenie działalności przez krajowe instytucje płatnicze

Art. 60. 1. Świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej wymaga uzyskania zezwolenia KNF.

2. Zezwolenie może być wydane osobie prawnej z siedzibą na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na jej wniosek.

Art. 61. 1. Do wniosku o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, wnioskodawca dołącza:

- 1) aktualną informację o numerze wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego;
- 2) statut, akt założycielski albo umowę spółki;
- 3) wykaz usług płatniczych, które zamierza świadczyć;
- 4) program działalności i plan finansowy na okres co najmniej trzyletni;
- 5) dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych przeznaczonych na fundusze własne;
- 6) opis rozwiązań w zakresie zarządzania i mechanizmów kontroli wewnętrznej dotyczących obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276 i Nr 182, poz. 1228), zwaną dalej „ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy”;
- 7) opis rozwiązań organizacyjnych, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 3 i 4;
- 8) dane pozwalające na ustalenie tożsamości osób, które bezpośrednio lub pośrednio posiadają znaczny pakiet akcji lub udziałów w spółce lub spółdzielni zamierzającej wykonywać usługi płatnicze, ze wskazaniem wielkości należącego do nich pakietu akcji lub udziałów, oraz dokumenty potwierdzające, iż osoby te dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją płatniczą;
- 9) dane pozwalające na ustalenie tożsamości osób zarządzających

oraz dokumenty pozwalające na ocenę, czy osoby te dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją płatniczą, w tym posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania działalnością w zakresie świadczenia usług płatniczych;

- 10) dane pozwalające na ustalenie tożsamości biegłych rewidentów i firm audytorskich uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

2. Wnioskodawca oraz instytucja płatnicza, po uzyskaniu zezwolenia, niezwłocznie powiadamia KNF o każdej zmianie mającej wpływ na aktualność informacji i dokumentów dołączonych do wniosku zgodnie z ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji oraz rodzaj i formę dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 4 – 10, mając na względzie konieczność sprawdzenia, czy wnioskodawca spełnia warunki konieczne do uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, oraz kompletność i wiarygodność dokumentacji dołączanej do wniosku.

Art. 62. 1. W toku postępowania w sprawie wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, KNF:

- 1) wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku, jeżeli wniosek nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 61 ust. 1;
- 2) może żądać uzupełniających informacji lub dokumentów niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy.

2. KNF wydaje decyzję w przedmiocie zezwolenia w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 63. W zezwoleniu, o którym mowa w art. 60 ust. 1, KNF określa usługi płatnicze, do świadczenia których jest uprawniona instytucja płatnicza.

Art. 64. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 60 ust. 1, może być wydane podmiotom:

- 1) posiadającym kapitał założycielski co najmniej w wysokości równowartości w walucie polskiej:
 - a) kwoty 125 000 euro – jeżeli wnioskodawca zamierza świadczyć wszystkie lub niektóre z usług płatniczych wymienionych w art. 3, z zastrzeżeniem lit. b i c,
 - b) kwoty 50 000 euro – jeżeli wnioskodawca zamierza świadczyć jedynie usługę płatniczą, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7,
 - c) kwoty 20 000 euro – jeżeli wnioskodawca zamierza świadczyć jedynie usługę płatniczą przekazu pieniężnego;
- 2) posiadającym środki finansowe przeznaczone na fundusze własne w wymaganej wysokości;
- 3) zapewniającym ostrożne i stabilne zarządzanie działalnością w zakresie świadczenia usług płatniczych przez posiadanie, adekwatnych do rodzaju usług płatniczych, ich skali i stopnia złożoności, rozwiązań organizacyjnych obejmujących:
 - a) skuteczne procedury identyfikowania, zarządzania, monitorowania i zawiadamiania o ryzyku, na które wnioskodawca jest lub może być narażony,
 - b) strukturę organizacyjną z przejrzystymi i spójnymi zakresami odpowiedzialności,
 - c) odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznej, obejmujące procedury w zakresie administracji, księgowości oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;

4) posiadającym rozwiązania mające służyć ochronie środków pieniężnych użytkowników zgodnie z art. 78.

2. Równowartość w walucie polskiej podanych w ust. 1 pkt 1 kwot w euro ustala się przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu wydania zezwolenia.

3. Środki finansowe na pokrycie kapitału założycielskiego instytucji płatniczej nie mogą pochodzić:

- 1) z kredytu lub pożyczki ani być w inny sposób obciążone;
- 2) z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

Art. 65. KNF odmawia wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, jeżeli:

- 1) osoby, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 8 i 9, nie dają rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją płatniczą,
- 2) wnioskodawca nie posiada kapitału założycielskiego w wysokości określonej w art. 64 ust. 1 pkt 1 lub nie posiada w wymaganej wysokości środków finansowych przeznaczonych na fundusze własne,
- 3) rozwiązania organizacyjne, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 3, nie zapewniają ostrożnego i stabilnego zarządzania działalnością w zakresie świadczenia usług płatniczych,
- 4) środki finansowe na pokrycie kapitału założycielskiego pochodzą z kredytu, pożyczki albo w inny sposób są obciążone lub pochodzą z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,
- 5) plan finansowy lub program działalności nie zapewniają zdolności krajowej instytucji płatniczej do wykonywania zobowiązań wynikających ze świadczenia usług płatniczych,
- 6) bliskie powiązania między wnioskodawcą a innym podmiotem stanowią przeszkodę w skutecznym wykonywaniu nadzoru nad krajową instytucją płatniczą lub

- 7) przepisy prawa państwa innego niż państwo członkowskie mające zastosowanie do co najmniej jednej osoby fizycznej lub prawnej, z którą wnioskodawca ma bliskie powiązania, lub trudności związane z egzekwowaniem tych przepisów uniemożliwiałyby skuteczne wykonywanie nadzoru nad krajową instytucją płatniczą.

Art. 66. 1. Zmiana określonych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 60 ust. 1, usług płatniczych, do świadczenia których jest uprawniona instytucja płatnicza, wymaga zmiany tego zezwolenia; przepisy art. 61 – 65 stosuje się odpowiednio.

2. W miejsce informacji i dokumentów, o których mowa w art. 61 ust. 1, może być złożone oświadczenie o aktualności informacji zawartych w odpowiednich dokumentach złożonych przez krajową instytucję płatniczą wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1.

Art. 67. 1. Zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej wygasa, jeżeli krajowa instytucja płatnicza:

- 1) w terminie dwunastu miesięcy od dnia wydania tego zezwolenia nie rozpoczęła działalności w zakresie usług płatniczych, przy czym za dzień rozpoczęcia działalności w zakresie usług płatniczych uważa się dzień wykonania pierwszej transakcji płatniczej;
- 2) nie prowadzi działalności w zakresie usług płatniczych w okresie dłuższym niż sześć kolejnych miesięcy.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, KNF wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie zezwolenia.

Art. 68. 1. Jeżeli działalność hybrydowej instytucji płatniczej w zakresie niepolegającym na świadczeniu usług płatniczych narusza lub może naruszać stabilność finansową tej instytucji płatniczej lub mogłaby ograniczać możliwość sprawowania

nadzoru, KNF może, w drodze decyzji, nakazać hybrydowej instytucji płatniczej prawne i organizacyjne wyodrębnienie działalności w zakresie usług płatniczych przez utworzenie nowego podmiotu, który będzie prowadził tę działalność.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, KNF:

- 1) określa termin utworzenia nowego podmiotu, który będzie prowadził działalność w zakresie usług płatniczych, nie krótszy niż 3 miesiące;
- 2) może określić warunki dotyczące sposobu wyodrębnienia działalności w zakresie usług płatniczych.

3. Podmiot utworzony w wykonaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, zawiadamia KNF o wpisie do rejestru przedsiębiorców w terminie 7 dni od dnia uzyskania wpisu.

4. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, dołącza się informacje i dokumenty, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, 2 oraz 4 – 10, dotyczące podmiotu utworzonego w wykonaniu decyzji, o której mowa w ust. 1. W miejsce informacji i dokumentów, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 4 oraz 6 – 10, może być złożone oświadczenie o aktualności informacji zawartych w odpowiednich dokumentach złożonych przez hybrydową instytucję płatniczą, które uznaje się wówczas za złożone przez ten podmiot. Przepisy art. 62 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku określenia warunków, o których mowa w ust. 2 pkt 2, odpowiednio hybrydowa instytucja płatnicza lub podmiot utworzony w wykonaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, nie później niż z dniem złożenia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, przekazują KNF informacje i dokumenty potwierdzające spełnienie tych warunków.

6. Zezwolenie, o którym mowa w art. 60 ust. 1, wydane hybrydowej instytucji płatniczej przechodzi na podmiot utworzony w wykonaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez KNF zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, albo jego uzupełnienia, jeżeli nie są spełnione wymagania określone w ust. 4 lub 5, chyba że w tym terminie KNF zgłosi sprzeciw do przejścia tego zezwolenia.

7. KNF, w drodze decyzji:

- 1) zgłasza sprzeciw, o którym mowa w ust. 6, jeżeli zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 65;
- 2) może zgłosić sprzeciw, o którym mowa w ust. 6, jeżeli nie zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 2.

8. Z dniem przejścia zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, podmiot utworzony w wykonaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, wstępuje w prawa i obowiązki hybrydowej instytucji płatniczej w zakresie świadczenia usług płatniczych.

9. Zezwolenie, o którym mowa w art. 60 ust. 1, wydane hybrydowej instytucji płatniczej wygasa:

- 1) w przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 1
– z upływem terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;
- 2) z upływem 3 miesięcy od dnia, w którym decyzja w sprawie sprzeciwu, o którym mowa w ust. 6, stała się ostateczna.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, KNF wydaje decyzję stwierdzającą wygaśnięcie zezwolenia.

11. W terminie 7 dni od dnia przejścia zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, wydanego hybrydowej instytucji płatniczej na podmiot utworzony w wykonaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, albo wydania decyzji, o której mowa w ust. 10, KNF z urzędu dokonuje zmian w rejestrze.

Art. 69. 1. KNF może cofnąć zezwolenie, o którym mowa w art. 60 ust. 1, jeżeli:

- 1) instytucja płatnicza uzyskała zezwolenie wskutek złożenia fałszywych informacji lub w inny sposób niezgodny z prawem;
- 2) instytucja płatnicza przestała spełniać wymogi, od których jest uzależnione wydanie zezwolenia;

- 3) instytucja płatnicza wykonuje działalność z naruszeniem zezwolenia lub trwale utraciła zdolność do wykonywania swoich zobowiązań;
- 4) instytucja płatnicza, kontynuując działalność w zakresie usług płatniczych, stanowiłaby zagrożenie dla stabilności systemu płatności;
- 5) osoby, które bezpośrednio lub pośrednio posiadają znaczny pakiet akcji lub udziałów w instytucji płatniczej, nie dają rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją płatniczą;
- 6) osoba zarządzająca nie daje rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją płatniczą;
- 7) bliskie powiązania między krajową instytucją płatniczą a innymi podmiotami mogłyby uniemożliwiać skuteczne sprawowanie nadzoru nad krajową instytucją płatniczą;
- 8) przepisy prawa państwa innego niż państwo członkowskie mające zastosowanie do co najmniej jednej osoby fizycznej lub prawnej, z którą krajowa instytucja płatnicza ma bliskie powiązania, lub trudności związane z egzekwowaniem tych przepisów mogłyby uniemożliwiać skuteczne sprawowanie nadzoru nad tą instytucją;
- 9) instytucja płatnicza, która nie stosuje środków ochrony środków pieniężnych użytkowników określonych w art. 78 ust. 1, nie zawarła w terminie umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia, o której mowa w art. 78 ust. 2.

2. Decyzja o cofnięciu zezwolenia jest natychmiast wykonalna.

3. Jeżeli wymaga tego interes użytkowników, w decyzji o cofnięciu zezwolenia KNF może określić termin i warunki zaprzestania świadczenia usług płatniczych przez instytucję płatniczą.

Art. 70. 1. KNF cofa zezwolenie na wniosek instytucji płatniczej.

2. Postępowania w sprawie cofnięcia zezwolenia na wniosek instytucji płatniczej nie wszczyna się, jeżeli:

1) w instytucji płatniczej jest prowadzona kontrola, o której mowa w art. 103, lub instytucja płatnicza została zawiadomiona o zamiarze przeprowadzenia takiej kontroli;

2) wobec instytucji płatniczej wszczęto postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 5.

3. Postępowanie wszczęte zawiesza się do dnia, w którym decyzja w sprawie nałożenia kary pieniężnej stała się ostateczna.

4. Do decyzji o cofnięciu zezwolenia na wniosek instytucji płatniczej stosuje się art. 69 ust. 3.

Art. 71. 1. KNF, w terminie 7 dni od dnia wydania decyzji, podaje do publicznej wiadomości informację o cofnięciu lub wygaśnięciu zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, z podaniem przyczyn wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia.

2. KNF informuje Komisję Europejską o każdym przypadku wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1.

Art. 72. W przypadku połączenia lub podziału instytucji płatniczej albo nabycia jej przedsiębiorstwa, zezwolenie, o którym mowa w art. 60 ust. 1, nie przechodzi na podmiot przejmujący lub nowo utworzony powstały w wyniku połączenia lub podziału ani na nabywcę, z zastrzeżeniem art. 68 ust. 6.

Art. 73. Informacje o instytucji płatniczej oraz o świadczonych przez nią usługach płatniczych, w tym informacje reklamowe, publikowane przez instytucję płatniczą, na zlecenie instytucji płatniczej lub na rzecz instytucji płatniczej, powinny być przedstawiane w sposób rzetelny i zrozumiały.

Art. 74. 1. Krajowa instytucja płatnicza, oprócz świadczenia usług płatniczych, może:

- 1) świadczyć ściśle powiązane ze świadczeniem usług płatniczych usługi dodatkowe, takie jak:
 - a) usługi wymiany walut,
 - b) usługi bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych przekazanych w celu wykonania transakcji płatniczej,
 - c) usługi przechowywania i przetwarzania danych;
- 2) prowadzić systemy płatności, z zastrzeżeniem wymogów określonych w przepisach odrębnych, w szczególności dotyczących uzyskiwania zgody właściwego organu na ich prowadzenie;
- 3) prowadzić inną działalność gospodarczą.

2. Świadczenie przez krajową instytucję płatniczą w ramach wykonania transakcji płatniczych usługi przeliczenia waluty nie stanowi działalności kantorowej w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 141, poz. 1178, z późn. zm.¹³⁾).

3. W związku z wykonywaniem usług płatniczych instytucja płatnicza może udzielać kredytu służącego wykonaniu transakcji płatniczej wyłącznie w celu świadczenia usług płatniczych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 – 6 , oraz pod warunkiem że kredyt ten nie jest udzielany:

- 1) na okres dłuższy niż 12 miesięcy;
- 2) ze środków pieniężnych otrzymanych lub przechowywanych w celu wykonania transakcji płatniczej.

Art. 75. Krajowa instytucja płatnicza jest obowiązana przechowywać dokumenty związane ze świadczeniem usług płatniczych przez okres co najmniej 5 lat od dnia ich wytworzenia lub otrzymania.

Rozdział 2

Fundusze własne i gospodarka finansowa krajowych instytucji płatniczych

Art. 76. 1. Krajowa instytucja płatnicza jest obowiązana posiadać w każdym czasie fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności i rodzaju usług płatniczych, jakie może świadczyć na podstawie posiadanego zezwolenia.

2. Fundusze własne obejmują:

- 1) kapitał założycielski instytucji płatniczej w kwocie określonej w art. 64 ust. 1 pkt 1;
- 2) fundusz obrotowy w wysokości nie mniejszej niż 0,02 % całkowitej wartości transakcji płatniczych wykonanych przez instytucję płatniczą w ciągu ostatniego roku obrotowego;
- 3) fundusz ryzyka kredytowego w wysokości nie mniejszej niż 5 % całkowitej wartości kredytów, o których mowa w art. 74 ust. 3, udzielonych w ciągu ostatniego roku obrotowego.

3. Fundusze własne, z zastrzeżeniem ust. 4, pomniejsza się o:

- 1) akcje lub udziały własne posiadane przez instytucję płatniczą, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości;
- 2) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej;
- 3) stratę z lat ubiegłych;
- 4) stratę w trakcie zatwierdzania;
- 5) stratę netto bieżącego okresu.

4. Wysokość funduszy własnych nie może być niższa od wartości któregośkolwiek z elementów składowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 – 3.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii KNF, określi, w drodze rozporządzenia, metodę obliczania wymaganej wysokości funduszu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, uwzględniając łączną

wartość transakcji płatniczych wykonanych w ciągu ostatniego roku obrotowego przez krajową instytucję płatniczą i rodzaj usług płatniczych, jakie krajowa instytucja płatnicza może świadczyć na podstawie posiadanego zezwolenia.

6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii KNF, określi, w drodze rozporządzenia, metodę obliczania wymaganej wysokości funduszu, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, uwzględniając łączną wartość kredytów, o których mowa w art. 74 ust. 3, udzielonych w ciągu ostatniego roku obrotowego przez krajową instytucję płatniczą i relację tej wartości do łącznej wartości transakcji płatniczych wykonanych w ciągu ostatniego roku obrotowego przez krajową instytucję płatniczą.

7. KNF może, w drodze decyzji, na podstawie analizy ryzyka strat oraz oceny procesów zarządzania ryzykiem i mechanizmów kontroli wewnętrznej krajowej instytucji płatniczej:

- 1) zażądać od krajowej instytucji płatniczej zwiększenia wysokości funduszu obrotowego, jednak do wysokości nie większej niż 120 % kwoty, która byłaby wynikiem zastosowania metody określonej na podstawie ust. 5;
- 2) zezwolić krajowej instytucji płatniczej na zmniejszenie wysokości funduszu obrotowego, jednak do kwoty nie niższej niż 80 % kwoty, która byłaby wynikiem zastosowania metody określonej na podstawie ust. 5.

Art. 77. 1. Przy obliczaniu funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej, która:

- 1) należy do tej samej grupy co inna krajowa instytucja płatnicza, bank krajowy, oddział banku zagranicznego, oddział instytucji kredytowej, instytucja pieniądza elektronicznego, firma inwestycyjna, podmiot zarządzający aktywami lub zakład ubezpieczeń,
- 2) prowadzi działalność w charakterze hybrydowej instytucji płatniczej

– nie mogą być w jakikolwiek sposób uwzględniane fundusze, które zostały uwzględnione w funduszach własnych innego podmiotu grupy lub hybrydowej instytucji płatniczej obliczanych w związku z wymogami kapitałowymi wynikającymi z odrębnych przepisów.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii KNF, może, w drodze rozporządzenia, określić sposób przeciwdziałania wielokrotnemu zaliczaniu tych samych elementów do funduszy własnych, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, kierując się koniecznością zapewnienia realnego poziomu określonych przez ustawę wymogów kapitałowych.

Art. 78. 1. W przypadku gdy krajowa instytucja płatnicza przyjmuje od użytkowników środki pieniężne na poczet wykonania transakcji płatniczych bezpośrednio lub za pośrednictwem innego dostawcy, jest zobowiązana do ich ochrony z zastosowaniem następujących zasad:

- 1) środki pieniężne przyjęte w celu wykonania transakcji płatniczych, w wysokości podlegającej przekazaniu odbiorcy albo innemu dostawcy w celu przekazania odbiorcy, nie są w żadnym momencie łączone ze środkami pieniężnymi posiadanymi przez krajową instytucję płatniczą z innego tytułu, w szczególności środki te nie są przechowywane wspólnie w gotówce ani nie są przechowywane na tym samym rachunku;
- 2) środki pieniężne przyjęte w celu wykonania transakcji płatniczych, które nie zostały przekazane odbiorcy lub innemu dostawcy do końca dnia roboczego następującego po dniu otrzymania tych środków, są co najmniej w wysokości podlegającej przekazaniu odbiorcy albo innemu dostawcy w celu przekazania odbiorcy:
 - a) składane na wyodrębnionym do tego celu rachunku bankowym w banku krajowym, instytucji kredytowej lub oddziale banku zagranicznego lub

- b) inwestowane w bezpieczne, płynne aktywa o niskim ryzyku, deponowane na wyodrębnionym do tego celu rachunku.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli środki pieniężne przyjęte w celu wykonania transakcji płatniczych są objęte umową gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umową ubezpieczenia zawartą z zakładem ubezpieczeń, bankiem krajowym, oddziałem banku zagranicznego, instytucją kredytową, które nie należą do tej samej grupy co krajowa instytucja płatnicza, na kwotę równą kwocie, która w przypadku zastosowania zasad określonych w ust. 1 podlegałaby wydzieleniu z innych środków pieniężnych posiadanych przez krajową instytucję płatniczą oraz złożeniu na wyodrębnionym rachunku bankowym lub zainwestowaniu.

3. Umowa gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowa ubezpieczenia powinna obejmować wypłatę przez gwaranta lub zakład ubezpieczeń środków pieniężnych z gwarancji lub świadczenia odszkodowawczego w przypadku niemożności wykonania przez krajową instytucję płatniczą zobowiązań wynikających z umów o świadczenie usług płatniczych, w szczególności obowiązku zwrotu wpłat wniesionych przez użytkowników w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez krajową instytucję płatniczą wobec użytkowników.

4. Krajowa instytucja płatnicza stosująca wymogi określone w ust. 2 jest obowiązana składać KNF oryginały dokumentów potwierdzających zawarcie kolejnej umowy gwarancji albo ubezpieczenia, przed upływem terminu obowiązywania umowy poprzedniej. Umowy powinny obejmować cały okres prowadzenia działalności.

5. W przypadku krajowych instytucji płatniczych rozpoczynających działalność kwotę, o której mowa w ust. 2, określa się na podstawie programu działalności i planu finansowego, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 4.

6. W przypadku gdy wartość środków pieniężnych przeznaczonych na wykonywanie przyszłych transakcji płatniczych jest zmienna lub nieznana z wyprzedzeniem, KNF może wyrazić zgodę na stosowanie wymogów określonych w ust. 2 na podstawie kwoty reprezentatywnej, jeżeli uzna, że taką reprezentatywną kwotę można oszacować na podstawie dotychczasowych danych.

Art. 79. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, kategorie aktywów, o których mowa w art. 78 ust. 1 pkt 2 lit. b, oraz maksymalną część środków pieniężnych, jaka może być inwestowana w poszczególne kategorie aktywów, mając na względzie należyte zabezpieczenie środków pieniężnych użytkowników, w tym ograniczenie ryzyka inwestycyjnego.

Art. 80. 1. W razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko krajowej instytucji płatniczej środki pieniężne znajdujące się na rachunkach, o których mowa w art. 78 ust. 1, są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego.

2. W razie ogłoszenia upadłości krajowej instytucji płatniczej środki pieniężne znajdujące się na rachunkach, o których mowa w art. 78 ust. 1, podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

3. Wyłączenie, o którym mowa w ust. 1, nie obejmuje roszczeń użytkowników wobec krajowych instytucji płatniczych z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zleceń płatniczych przez krajową instytucję płatniczą lub podmioty, za które instytucja ponosi odpowiedzialność wobec użytkownika, w granicach odpowiedzialności krajowej instytucji płatniczej określonej w art. 144 – 146.

Rozdział 3

Sprawozdawczość krajowych instytucji płatniczych

Art. 81. Krajowa instytucja płatnicza przekazuje KNF sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości roczne sprawozdanie finansowe, a także roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli istnieje obowiązek jego sporządzenia. Sprawozdania przekazuje się wraz z raportem z badania sprawozdania i opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz odpisem uchwały albo postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, w terminie nie dłuższym niż 15 dni od dnia zatwierdzenia odpowiednio

rocznego sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający jednostki i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający jednostki dominującej.

Art. 82. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany do niezwłocznego informowania KNF o stwierdzonych w trakcie przeprowadzania badania sprawozdania finansowego okolicznościach i zdarzeniach, które mogą stanowić podstawę do wydania opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej albo odmowy wyrażenia opinii, albo wskazywać na naruszenie przepisów określających warunki wydania zezwolenia krajowym instytucjom płatniczym lub regulujących prowadzenie działalności krajowych instytucji płatniczych albo na zagrożenie kontynuowania działalności przez tę instytucję.

Art. 83. 1. Krajowa instytucja płatnicza przekazuje KNF kwartalne i dodatkowe roczne sprawozdania finansowe i statystyczne obejmujące:

- 1) wartość posiadanych finansowych środków płynnych;
- 2) informację o udzielonych w danym kwartale lub roku kredytach, o których mowa w art. 74 ust. 3, w tym ich liczbie, wartości oraz okresie, na jaki zostały udzielone;
- 3) informacje o wykonanych transakcjach płatniczych, w tym ich wartości, liczbie oraz strukturze walutowej;
- 4) zestawienie funduszy własnych wraz ze wskazaniem poszczególnych elementów składowych i określeniem ich kwoty;
- 5) informacje o rodzaju i zakresie działalności, o której mowa w art. 74 ust. 1.

2. KNF, w drodze decyzji, na wniosek krajowej instytucji płatniczej, w uzasadnionych przypadkach może zwolnić ją z obowiązków określonych w ust. 1 lub ograniczyć ich zakres.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii KNF, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, formę i sposób sporządzania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, oraz terminy ich przekazywania KNF, uwzględniając konieczność zapewnienia KNF dostępu do informacji mających wpływ na ocenę sytuacji finansowej krajowej instytucji płatniczej, w tym informacji o rodzaju i zakresie wykonywania innej działalności prowadzonej przez instytucję płatniczą, o której mowa w art. 74 ust. 1.

Rozdział 4

Korzystanie przez krajową instytucję płatniczą z usług agentów oraz powierzanie wykonywania niektórych czynności operacyjnych innym podmiotom

Art. 84. 1. Krajowa instytucja płatnicza może świadczyć usługi płatnicze za pośrednictwem agentów.

2. Umowa między agentem a krajową instytucją płatniczą jest zawierana na piśmie pod rygorem nieważności.

Art. 85. 1. Krajowa instytucja płatnicza przekazuje KNF, w formie pisemnej, zawiadomienie o zamiarze świadczenia usług płatniczych za pośrednictwem agenta, wraz z wnioskiem o dokonanie wpisu agenta do rejestru.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko albo firmę agenta;
- 2) adres siedziby albo głównego miejsca wykonywania działalności agenta;
- 3) opis mechanizmów kontroli wewnętrznej związanych z zapobieganiem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy;
- 4) imiona i nazwiska oraz funkcje osób odpowiedzialnych za zarządzanie agentem.

Art. 86. 1. Krajowa instytucja płatnicza może, na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej z innym przedsiębiorcą, powierzyć temu przedsiębiorcy wykonywanie określonych czynności operacyjnych związanych ze świadczeniem usług płatniczych.

2. Krajowa instytucja płatnicza prowadzi ewidencję umów, o których mowa w ust. 1, zawierającą dane identyfikacyjne przedsiębiorcy, zakres powierzonych czynności i miejsce ich wykonywania oraz okres obowiązywania umowy.

3. W przypadku gdy umowa, o której mowa w ust. 1, przewiduje powierzenie wykonywania istotnych czynności operacyjnych, krajowa instytucja płatnicza zawiadamia KNF o zamiarze zawarcia takiej umowy oraz o każdej jej zmianie, rozwiązaniu lub o jej wygaśnięciu, co najmniej na 14 dni przed jej zawarciem, zmianą, rozwiązaniem lub wygaśnięciem.

4. Czynność operacyjną uznaje się za istotną, jeżeli jej niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie mogłoby w poważnym stopniu zagrozić ciągłości spełniania przez krajową instytucję płatniczą wymogów, od których było uzależnione wydanie zezwolenia, lub wykonywania innych obowiązków nałożonych na instytucję płatniczą przez ustawę, lub zagrażałoby jej wynikom finansowym albo rzetelności lub ciągłości świadczonych przez nią usług płatniczych.

5. Krajowa instytucja płatnicza może powierzyć innemu przedsiębiorcy wykonywanie istotnych czynności operacyjnych, jeżeli powierzenie wykonywania czynności nie wpłynie niekorzystnie na prowadzenie przez krajową instytucję płatniczą działalności zgodnie z przepisami prawa i wydanym jej zezwoleniem oraz na ostrożne i stabilne zarządzanie krajową instytucją płatniczą oraz:

- 1) przedsiębiorca posiada uprawnienia do wykonywania czynności w zakresie przedmiotu umowy, jeżeli z przepisów prawa wynika obowiązek posiadania takich uprawnień, albo zajmuje się wykonywaniem tych czynności w sposób zawodowy;
- 2) przedsiębiorca posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie oraz zapewnia warunki techniczne i organizacyjne niezbędne do prawidłowego wykonywania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 3) sytuacja finansowa przedsiębiorcy pozwala na prawidłowe

wykonywanie umowy, o której mowa w ust. 1;

- 4) przedsiębiorca umożliwi skuteczne nadzorowanie przez krajową instytucję płatniczą wykonywania powierzonych mu czynności oraz zarządzanie ryzykiem związanym z powierzeniem czynności, a krajowa instytucja płatnicza posiada wiedzę umożliwiającą skuteczne nadzorowanie wykonywania powierzonych czynności i zarządzanie ryzykiem;
 - 5) krajowa instytucja płatnicza będzie posiadać dostęp do informacji i dokumentów związanych z wykonywaniem czynności powierzonych przedsiębiorcy, w szczególności w przypadku gdy udostępnienie tych danych następuje w wyniku żądania KNF;
 - 6) krajowa instytucja płatnicza i przedsiębiorca będą posiadać plany działania zapewniające ciągłe, bezpieczne i niezakłócone prowadzenie działalności w zakresie objętym umową, również w przypadku rozwiązania umowy, a także plany działania przewidujące sposoby odzyskiwania danych chroniące przed ich utratą spowodowaną zdarzeniami losowymi.
6. Powierzenie wykonywania czynności operacyjnych nie może:
- 1) prowadzić do zaprzestania faktycznego świadczenia usług płatniczych przez krajową instytucję płatniczą;
 - 2) obejmować przekazania prawa do reprezentowania instytucji płatniczej lub zarządzania instytucją płatniczą w rozumieniu art. 201 § 1 i art. 368 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.¹⁴⁾) oraz art. 48 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848, z późn. zm.¹⁵⁾).

Art. 87. 1. KNF może żądać od krajowej instytucji płatniczej powierzającej wykonywanie czynności operacyjnych innym przedsiębiorcom w szczególności:

- 1) przedstawienia kopii zawartej umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1;
- 2) złożenia wyjaśnień dotyczących wykonania umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1;
- 3) przedstawienia dokumentów określających status przedsiębiorcy, z którym krajowa instytucja płatnicza zawarła umowę, a w przypadku powierzenia wykonywania istotnych czynności operacyjnych – także dokumentów niezbędnych do oceny spełniania przez przedsiębiorcę wymogów określonych w art. 86 ust. 5.

2. KNF, w drodze decyzji, nakazuje krajowej instytucji płatniczej doprowadzenie w wyznaczonym terminie do zmiany lub rozwiązania umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, jeżeli:

- 1) wykonanie umowy zagraża ostrożnemu i stabilnemu zarządzaniu instytucją płatniczą;
- 2) przedsiębiorca będący stroną umowy utracił wymagane uprawnienia niezbędne do wykonywania tej umowy.

3. Od decyzji KNF, o której mowa w ust. 2, krajowa instytucja płatnicza może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji; przepisu art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji.

4. KNF może zastosować środki określone w art. 105 ust. 1, w przypadku gdy w wyznaczonym terminie krajowa instytucja płatnicza nie doprowadzi do zmiany lub rozwiązania umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1.

Art. 88. 1. Krajowa instytucja płatnicza w zakresie świadczenia usług płatniczych ponosi odpowiedzialność wobec użytkowników za działania jej agentów lub podmiotów wykonujących czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, jak za swoje własne działania.

2. Odpowiedzialności, o której mowa w ust. 1, nie można wyłączyć ani ograniczyć, z zastrzeżeniem art. 149.

3. Odpowiedzialności agenta oraz podmiotu wykonującego czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, wobec instytucji płatniczej za szkody wyrządzone użytkownikom wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, o której mowa odpowiednio w art. 84 ust. 2 albo w art. 86 ust. 1, nie można wyłączyć ani ograniczyć.

Art. 89. Krajowe instytucje płatnicze zapewniają, aby oddziały, przez które prowadzą działalność, oraz agenci, za pośrednictwem których świadczą usługi płatnicze, informowały w sposób rzetelny użytkowników o tym fakcie.

Art. 90. Agent jest obowiązany w umowie zawieranej z użytkownikiem jednoznacznie wskazać instytucję płatniczą, w imieniu i na rzecz której działa, z podaniem numeru wpisu do rejestru.

Dział V

Podjęmowanie i prowadzenie przez instytucje płatnicze działalności na terytorium państwa goszczącego

Art. 91. Krajowa instytucja płatnicza może wykonywać na terytorium innego państwa członkowskiego przez oddział, w ramach działalności transgranicznej lub za pośrednictwem agenta, usługi płatnicze wynikające z zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1.

Art. 92. 1. Krajowa instytucja płatnicza zawiadamia KNF, w formie pisemnej, o zamiarze świadczenia usług płatniczych na terytorium innego państwa członkowskiego przez oddział lub za pośrednictwem agenta, składając jednocześnie wniosek o dokonanie wpisu oddziału lub agenta do rejestru.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) nazwę państwa członkowskiego, na terytorium którego krajowa instytucja płatnicza zamierza świadczyć usługi płatnicze przez oddział lub za pośrednictwem agenta;
- 2) firmę i adres siedziby krajowej instytucji płatniczej;
- 3) nazwę i adres oddziału lub imię i nazwisko albo firmę agenta oraz adres jego siedziby albo głównego miejsca wykonywania działalności;
- 4) opis struktury organizacyjnej oddziału;
- 5) opis mechanizmów kontroli wewnętrznej związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
- 6) nazwiska osób odpowiedzialnych za zarządzanie oddziałem lub działalnością agenta;
- 7) wykaz usług płatniczych, które krajowa instytucja płatnicza zamierza świadczyć na terytorium państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 1, odpowiednio przez oddział lub za pośrednictwem agenta.

3. KNF wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w wyznaczonym terminie, jeżeli zawiadomienie nie spełnia wymagań określonych w ust. 2.

4. W terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, lub jego uzupełnienia, KNF przesyła właściwym organom nadzorczym goszczącego państwa członkowskiego zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, albo w drodze decyzji odmawia jego przesłania.

5. KNF odmawia przesłania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w przypadku gdy:

- 1) zawiadomienie nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 2, i nie zostało uzupełnione w terminie;

- 2) struktura organizacyjna oddziału krajowej instytucji płatniczej jest nieadekwatna do zamierzonej działalności;
- 3) zamierzona działalność oddziału lub wykonywanie usług za pośrednictwem agenta naruszałoby przepisy prawa;
- 4) posiada lub uzyskuje od właściwych organów nadzorczych państwa goszczącego, w którym krajowa instytucja płatnicza zamierza wykonywać usługi płatnicze, informacje wskazujące, iż istnieją uzasadnione podstawy do podejrzeń, że w związku z tą działalnością jest popełniane lub zostało popełnione przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹⁶⁾), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, usiłowano popełnić takie przestępstwo lub popełnienie takiego przestępstwa jest zamierzone, lub rozpoczęcie wykonywania usług przez oddział lub za pośrednictwem agenta mogłyby zwiększać ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

Art. 93. 1. W przypadku nieotrzymania, w terminie 30 dni od dnia przesłania zawiadomienia, o którym mowa w art. 92 ust. 1, zastrzeżeń zgłoszonych przez właściwe organy nadzorcze państwa goszczącego, KNF wpisuje odpowiednio oddział lub agenta do rejestru. W przypadku otrzymania zastrzeżeń, KNF może odmówić dokonania wpisu.

2. O dokonaniu wpisu do rejestru KNF powiadamia zainteresowaną krajową instytucję płatniczą.

3. KNF może odmówić dokonania wpisu do rejestru w zakresie dotyczącym agenta lub oddziału instytucji płatniczej w przypadku uzyskania od właściwych organów nadzorczych państwa goszczącego, w którym instytucja płatnicza zamierza świadczyć usługi przez agenta lub oddział, informacji wskazujących, iż istnieją uzasadnione podstawy do podejrzeń, że w związku z tą działalnością jest popełniane lub zostało popełnione przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego, usiłowano popełnić takie przestępstwo lub popełnienie

takiego przestępstwa jest zamierzone, lub rozpoczęcie świadczenia usług przez agenta lub założenie oddziału mogłoby zwiększać ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

Art. 94. O zamiarze dokonania zmiany danych, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 2 – 7, krajowa instytucja płatnicza zawiadamia, w formie pisemnej, KNF i właściwe organy nadzorcze goszczącego państwa członkowskiego, najpóźniej na miesiąc przed dokonaniem tej zmiany; przepisy art. 92 ust. 3 – 5 oraz art. 93 stosuje się odpowiednio.

Art. 95. 1. Krajowa instytucja płatnicza zawiadamia KNF o zamiarze prowadzenia działalności transgranicznej. Zawiadomienie powinno wskazywać każdorazowo usługi płatnicze, jakie instytucja płatnicza zamierza wykonywać, oraz wskazywać państwa członkowskie, w których instytucja płatnicza zamierza prowadzić działalność transgraniczną.

2. KNF przesyła zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, właściwym organom nadzorczym goszczącego państwa członkowskiego w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania i powiadamia o tym zainteresowaną krajową instytucję płatniczą.

Art. 96. Unijna instytucja płatnicza może wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi płatnicze przez oddział, w ramach działalności transgranicznej lub za pośrednictwem agenta, w zakresie wynikającym z zezwolenia wydanego przez właściwe organy nadzorcze.

Art. 97. 1. Unijna instytucja płatnicza może rozpocząć wykonywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usług płatniczych przez oddział lub za pośrednictwem agenta po upływie miesiąca od dnia otrzymania przez KNF od właściwych organów nadzorczych macierzystego państwa członkowskiego następujących informacji:

- 1) nazwy oddziału lub agenta i adresu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod którym będzie możliwe uzyskanie dokumentów dotyczących jego działalności;
- 2) opisu struktury organizacyjnej oddziału oraz opisu mechanizmów kontroli wewnętrznej dotyczących obowiązków związanych z przeciwdziałaniem przez oddział lub agenta praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
- 3) imion i nazwisk osób odpowiedzialnych za zarządzanie oddziałem lub działalnością agenta;
- 4) wykazu usług płatniczych, które unijna instytucja płatnicza zamierza świadczyć na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. O zamiarze dokonania zmiany danych, o których mowa w ust. 1, unijna instytucja płatnicza zawiadamia KNF najpóźniej na miesiąc przed dokonaniem takiej zmiany. Zmiany mają charakter wiążący od dnia otrzymania przez KNF od właściwych organów nadzorczych państwa macierzystego zawiadomienia potwierdzającego powiadomienie tych organów o ich dokonaniu.

3. Jeżeli KNF ma uzasadnione podstawy do podejrzeń, że w związku z zamierzonym świadczeniem usług przez unijną instytucję płatniczą przez oddział lub za pośrednictwem agenta jest popełniane lub zostało popełnione przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego, usiłowano popełnić takie przestępstwo lub popełnienie takiego przestępstwa jest zamierzone, lub świadczenie usług przez oddział lub za pośrednictwem agenta mogłoby zwiększyć ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, informuje o tym właściwe organy nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego.

Art. 98. Unijna instytucja płatnicza może rozpocząć działalność transgraniczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po otrzymaniu przez KNF od właściwych organów nadzorczych państwa macierzystego zawiadomienia zawierającego firmę i adres siedziby unijnej instytucji płatniczej oraz wykaz usług płatniczych, jakie ta instytucja zamierza wykonywać w ramach działalności transgranicznej.

Dział VI

Nadzór nad krajowymi instytucjami płatniczymi oraz oddziałami unijnych instytucji płatniczych

Art. 99. 1. Działalność w zakresie usług płatniczych prowadzona przez krajowe instytucje płatnicze, w tym przez ich agentów oraz podmioty wykonujące niektóre czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, podlega nadzorowi sprawowanemu przez KNF, w zakresie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie oraz w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym, zwanemu dalej „nadzorem”.

2. Celem nadzoru jest:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa finansowego krajowych instytucji płatniczych;
- 2) zapewnienie zgodności działalności krajowych instytucji płatniczych, w tym prowadzonej przez ich agentów oraz podmioty wykonujące niektóre czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, z przepisami ustawy oraz rozporządzenia (WE) nr 924/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 2560/2001 oraz zezwoleniem, o którym mowa w art. 60 ust. 1;
- 3) ochrona interesów użytkowników, w szczególności przez realizację celów określonych w pkt 1 i 2.

Art. 100. Czynności podejmowane w ramach nadzoru polegają w szczególności na:

- 1) dokonywaniu oceny sytuacji finansowej krajowej instytucji płatniczej;
- 2) badaniu jakości systemu zarządzania krajową instytucją

płatniczą, w tym systemu kontroli wewnętrznej;

- 3) badaniu prawidłowości działalności operacyjnej związanej ze świadczeniem usług płatniczych.

Art. 101. KNF oraz osoby wykonujące czynności nadzoru nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wynikłą ze zgodnego z przepisami ustaw działania lub zaniechania, które pozostaje w związku ze sprawowanym przez KNF nadzorem.

Art. 102. 1. KNF w ramach sprawowanego nadzoru może:

- 1) wezwać krajową instytucję płatniczą do przekazania w wyznaczonym terminie wszelkich informacji niezbędnych dla realizacji celów nadzoru, o których mowa w art. 99 ust. 2;
- 2) zażądać okresowego przekazywania przez krajową instytucję płatniczą określonych danych niezbędnych do oceny sytuacji finansowej krajowej instytucji płatniczej;
- 3) wydawać krajowej instytucji płatniczej zalecenia w zakresie:
 - a) zapewnienia zgodności działalności krajowej instytucji płatniczej z przepisami ustawy oraz rozporządzenia (WE) nr 924/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 2560/2001,
 - b) zwiększenia funduszy własnych, jeżeli ich wysokość jest niższa niż wynikałoby to z przepisów ustawy lub decyzji, o której mowa w art. 76 ust. 7,
 - c) podjęcia środków koniecznych do osiągnięcia i przestrzegania norm, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1 i art. 76,
 - d) opracowania i stosowania procedur, które zapewnią utrzymywanie oraz bieżące monitorowanie poziomu

- funduszy własnych,
- e) podjęcia środków koniecznych dla zapobieżenia naruszeniom interesów użytkowników;
 - 4) nakazać krajowej instytucji płatniczej wstrzymanie wypłat z zysku lub wstrzymanie tworzenia nowych jednostek organizacyjnych do czasu osiągnięcia norm, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1 i art. 76;
 - 5) nakazać krajowej instytucji płatniczej opracowanie i wykonanie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych.

2. KNF może wydawać rekomendacje dotyczące dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania krajowymi instytucjami płatniczymi, mając na uwadze ochronę interesów użytkowników.

Art. 103. 1. KNF może przeprowadzać kontrolę działalności i sytuacji finansowej krajowej instytucji płatniczej.

2. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, KNF może przeprowadzać także ocenę działalności i sytuacji finansowej agenta, za pośrednictwem którego instytucja płatnicza świadczy usługi płatnicze, lub podmiotu wykonującego czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1. Jeżeli kontrola, o której mowa w ust. 1, nie pozwala na dokonanie wszystkich ustaleń niezbędnych do oceny działalności lub sytuacji finansowej agenta lub podmiotu wykonującego czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, czynności kontrolne mogą być prowadzone bezpośrednio wobec agenta lub podmiotu wykonującego czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, w ramach odrębnej kontroli.

3. Czynności kontrolne są wykonywane przez pracowników Urzędu KNF po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia wydanego przez Przewodniczącego KNF lub upoważnioną przez niego osobę.

4. Pracownicy, o których mowa w ust. 3, w zakresie ustalonym w upoważnieniu, mają prawo do:

- 1) wstępu do pomieszczeń kontrolowanego podmiotu;
- 2) swobodnego dostępu do oddzielnego pomieszczenia biurowego i środków łączności;
- 3) wglądu do dokumentów kontrolowanego podmiotu oraz żądania sporządzenia kopii, odpisów i wyciągów z tych dokumentów;
- 4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym kontrolowanego podmiotu oraz żądania sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w postaci dokumentów elektronicznych.

5. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 104. 1. KNF każdorazowo zgłasza właściwemu organowi nadzorcemu goszczącego państwa członkowskiego zamiar przeprowadzenia kontroli w pomieszczeniach kontrolowanego podmiotu znajdujących się na terytorium goszczącego państwa członkowskiego.

2. KNF może przekazać właściwym organom nadzorczym goszczącego państwa członkowskiego zadanie przeprowadzania kontroli w pomieszczeniach podmiotów, o których mowa w art. 109.

3. Przepisy art. 103 stosuje się do działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddziałów unijnych instytucji płatniczych oraz ich agentów, w przypadku ustalenia z właściwymi organami nadzorczymi macierzystego państwa członkowskiego, że kontrola zostanie przeprowadzona przez KNF.

Art. 105. 1. W razie stwierdzenia, że krajowa instytucja płatnicza nie wykonuje albo nieprawidłowo wykonuje obowiązek udzielenia informacji, o którym mowa w art. 102 ust. 1 pkt 1, lub przekazywania danych, o którym mowa w art. 102 ust. 1 pkt 2, nie wykonała w wyznaczonym terminie zaleceń, o których mowa w art. 102 ust. 1 pkt 3, utrudnia albo uniemożliwia przeprowadzenie kontroli, o której mowa

w art. 103, lub nie wykonuje nakazów określonych w art. 102 ust. 1 pkt 4 i 5, a także gdy działalność krajowej instytucji płatniczej jest wykonywana z naruszeniem prawa lub stwarza zagrożenie interesów użytkowników, KNF może, z zastrzeżeniem art. 106:

- 1) wystąpić do organu krajowej instytucji płatniczej z wnioskiem o odwołanie osoby zarządzającej bezpośrednio odpowiedzialnej za stwierdzone nieprawidłowości;
- 2) zawiesić w czynnościach osobę zarządzającą, o której mowa w pkt 1, do czasu podjęcia uchwały w sprawie wniosku o jej odwołanie przez organy krajowej instytucji płatniczej na najbliższym posiedzeniu; zawieszenie w czynnościach polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za krajową instytucję płatniczą w zakresie jej praw i obowiązków majątkowych;
- 3) ograniczyć zakres działalności krajowej instytucji płatniczej lub jej jednostek organizacyjnych;
- 4) nałożyć na osobę zarządzającą bezpośrednio odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości karę pieniężną do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie średniego wynagrodzenia brutto za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary;
- 5) nałożyć na krajową instytucję płatniczą karę pieniężną w wysokości do 1 000 000 zł;
- 6) cofnąć zezwolenie, o którym mowa w art. 60 ust. 1.

2. Ustalając wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 5, KNF uwzględnia w szczególności rodzaj i wagę naruszenia, rozmiar prowadzonej działalności oraz sytuację finansową krajowej instytucji płatniczej.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do ustalenia wysokości kary, o której mowa w ust. 1 pkt 4.

4. Zastosowanie środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – 6, następuje w drodze decyzji. Decyzje w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, są natychmiast wykonalne.

5. Decyzja KNF o ograniczeniu zakresu działalności może zawierać warunki i terminy, a decyzja o nałożeniu kary pieniężnej zawiera termin zapłaty należności.

6. KNF może także zawiesić w czynnościach osobę zarządzającą w przypadku:

- 1) przedstawienia tej osobie zarzutów w postępowaniu karnym lub w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe;
- 2) spowodowania przez tę osobę znacznych strat majątkowych krajowej instytucji płatniczej.

7. O cofnięciu zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, KNF niezwłocznie powiadamia właściwe organy nadzorcze państwa członkowskiego, w którym krajowa instytucja płatnicza prowadzi działalność transgraniczną, za pośrednictwem agenta lub przez oddział.

Art. 106. 1. Jeżeli rozpowszechniane informacje, o których mowa w art. 73, wprowadzają lub mogą wprowadzać w błąd, KNF może:

- 1) wydać instytucji płatniczej zalecenie, o którym mowa w art. 102 ust. 1 pkt 3 lit. a, dotyczące zaprzestania ich rozpowszechniania, przy czym nie stosuje się art. 105 ust. 1 pkt 1 – 3 i 6;
- 2) nakazać, w drodze decyzji, ogłoszenie sprostowania we wskazanej formie oraz w wyznaczonym terminie; nakazując ogłoszenie sprostowania KNF może określić jego treść.

2. W przypadku gdy nakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie został wykonany, KNF może, w drodze decyzji:

- 1) nałożyć na osobę zarządzającą bezpośrednio odpowiedzialną za niewykonanie nakazu karę pieniężną do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie średniego wynagrodzenia brutto za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary;

2) nałożyć na instytucję płatniczą karę pieniężną w wysokości do 1 000 000 zł.

3. Przy nakładaniu kar, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 105 ust. 2, 4 i 5.

Art. 107. 1. W przypadku gdy unijna instytucja płatnicza lub jej agent, prowadząc działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, narusza przepisy prawa polskiego, KNF:

- 1) wzywa, w formie pisemnej, tę instytucję do przestrzegania przepisów prawa polskiego i wyznacza jej termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
- 2) po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego w wezwaniu, o którym mowa w pkt 1, zawiadamia właściwe organy nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego o stwierdzonych nieprawidłowościach.

2. Jeżeli naruszenie przepisów prawa polskiego dotyczy przepisów działu II i III, po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, KNF może odpowiednio zastosować środki, o których mowa w art. 105 ust. 1 pkt 1 i 3, zawiadamiając właściwe organy nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego o stwierdzonych nieprawidłowościach i podjętych środkach.

3. Jeżeli mimo zastosowania środków nadzoru przez właściwe organy nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego, unijna instytucja płatnicza lub jej agent prowadzący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nadal nie przestrzegają przepisów ustawy, KNF może zastosować odpowiednio środki określone w art. 105 ust. 1 pkt 1, 3 i 4.

4. Przepis ust. 3 stosuje się także, w przypadku gdy:

- 1) środki zastosowane przez właściwe organy nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego okazały się nieadekwatne do zaistniałego naruszenia lub niemożliwe do zastosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) właściwe organy nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego bez uzasadnienia odmawiają zastosowania środków nadzorczych albo w sposób nieuzasadniony zwlekają z ich zastosowaniem.

5. Jeżeli zastosowanie procedury, o której mowa w ust. 1, skutkowałoby nadmierną zwłoką, mogącą bezpośrednio zagrażać ważnym interesom użytkowników, KNF może odpowiednio zastosować środki, o których mowa w art. 105 ust. 1 pkt 1, 3 i 4, z pominięciem tej procedury.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 5, KNF powiadamia właściwe organy nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego o zastosowanych środkach nadzorczych.

7. Do decyzji KNF wydanych na podstawie ust. 2 – 5, przepisu art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.

8. Od decyzji KNF wydanych na podstawie ust. 2 – 5 unijna instytucja płatnicza może wnieść skargę do sądu administracyjnego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Art. 108. 1. W celu wykonania zadań wynikających z ustawy KNF współpracuje z właściwymi organami nadzorczymi oraz z innymi władzami lub organami, a w szczególności z:

- 1) Europejskim Bankiem Centralnym;
- 2) NBP i bankami centralnymi innych państw członkowskich;
- 3) organami publicznymi innych państw członkowskich odpowiedzialnymi za nadzór nad systemami płatności.

2. KNF może zawierać z właściwymi organami nadzorczymi porozumienia o współdziałaniu w zakresie nadzoru.

Art. 109. W celu podejmowania działań określonych w art. 107 w odniesieniu do unijnej instytucji płatniczej, a także w art. 102 – 105 w odniesieniu do

krajowej instytucji płatniczej świadczącej usługi płatnicze na terytorium goszczącego państwa członkowskiego za pośrednictwem agenta lub przez oddział albo z udziałem podmiotu wykonującego czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1, KNF współpracuje z właściwymi organami nadzorczymi odpowiednio macierzystego albo goszczącego państwa członkowskiego.

Art. 110. KNF przekazuje właściwemu organowi nadzorczemu goszczącego państwa członkowskiego, na żądanie lub z własnej inicjatywy, informacje niezbędne dla celów współpracy, o której mowa w art. 109, w szczególności w przypadkach stwierdzenia lub podejrzenia naruszenia prawa przez agenta, oddział lub podmiot wykonujący czynności operacyjne na podstawie umowy, o której mowa w art. 86 ust. 1.

Art. 111. 1. KNF może udzielać informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem zadań wynikających z ustawy:

- 1) właściwym organom nadzorczym, w przypadkach określonych w art. 110;
 - 2) bankom centralnym innych państw członkowskich lub innym instytucjom państw członkowskich wykonującym zadania z zakresu polityki monetarnej oraz innym organom publicznym innych państw członkowskich wykonującym zadania z zakresu nadzoru nad systemami płatności;
 - 3) organom i instytucjom Unii Europejskiej właściwym w zakresie spraw związanych z nadzorem nad instytucjami płatniczymi lub innymi dostawcami lub nadzorem nad systemami płatności.
2. Udzielenie informacji, o których mowa w ust. 1, następuje jeżeli:
- 1) zapewnione jest wykorzystanie udzielonych informacji wyłącznie na potrzeby wykonywanych przez te organy zadań z zakresu nadzoru nad dostawcami, nadzoru nad systemami płatności lub zadań z zakresu polityki monetarnej;

- 2) zagwarantowane jest, że przekazywanie udzielonych informacji poza te organy jest możliwe wyłącznie po uprzednim uzyskaniu zgody KNF;
- 3) nie narusza to zasad ochrony informacji wynikających z przepisów odrębnych.

Art. 112. 1. Informacje uzyskane lub wytworzone w związku ze sprawowaniem nadzoru, których udzielenie, ujawnienie lub potwierdzenie mogłoby naruszyć chroniony prawem interes podmiotów, których te informacje bezpośrednio lub pośrednio dotyczą, lub utrudnić sprawowanie nadzoru nad instytucjami płatniczymi, stanowią tajemnicę zawodową chronioną zgodnie z przepisami art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

2. Obowiązku ochrony tajemnicy, o której mowa w ust. 1, nie narusza:

- 1) udzielenie informacji w sytuacjach, o których mowa w art. 111 ust. 1;
- 2) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- 3) przekazanie informacji osobie, organowi lub innemu podmiotowi na podstawie przepisów odrębnych.

3. W przypadku informacji objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych, przekazywanie przez KNF informacji, o których mowa w ust. 1, nie może naruszać zasad ochrony określonej w tych przepisach.

Art. 113. 1. Krajowe instytucje płatnicze są obowiązane do wnoszenia wpłat na pokrycie kosztów nadzoru. Wpłaty są wnoszone w wysokości stanowiącej iloczyn całkowitej kwoty transakcji płatniczych wykonanych przez krajową instytucję płatniczą, w tym także przez jej agentów, i stawki nieprzekraczającej 0,075 %, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Do instytucji płatniczych świadczących wyłącznie usługę płatniczą, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6, albo wyłącznie usługę płatniczą, o której

mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7, stosuje się stawkę nieprzekraczającą 0,05 %.

3. Do instytucji płatniczych świadczących wyłącznie usługę płatniczą, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, stosuje się stawkę nieprzekraczającą 0,0025 %.

4. Należności z tytułu wpłat, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 114. 1. Opłacie podlega:

- 1) wydanie oraz zmiana zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, z wyjątkiem sytuacji, w której zmiana zezwolenia polega wyłącznie na ograniczeniu rodzaju usług płatniczych, do których świadczenia jest uprawniona instytucja płatnicza;
- 2) dokonanie wpisu do rejestru, z wyłączeniem wpisu związanego z wydaniem lub zmianą zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1.

2. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż równowartość w walucie polskiej kwoty 1 500 euro, ustalonej z zastosowaniem kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu wydania albo zmiany zezwolenia lub dokonania wpisu do rejestru.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 1, są przeznaczane na pokrycie kosztów nadzoru. Suma opłat dokonanych w danym roku przez instytucje płatnicze pomniejsza łączną kwotę należnych od tych instytucji zgodnie z art. 113 wpłat na pokrycie kosztów nadzoru.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 115. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) terminy uiszczania, wysokość i sposób obliczania wpłat, o których mowa w art. 113 ust. 1,
- 2) sposób i terminy rozliczenia należności z tytułu wpłat,

o których mowa w art. 113 ust. 1,

3) wysokość, a także warunki i terminy uiszczania opłat, o których mowa w art. 114

– uwzględniając charakter czynności, z którymi wiąże się obowiązek uiszczenia opłat oraz konieczność zapewnienia skuteczności sprawowanego nadzoru, mając zarazem na względzie, aby wysokość wpłat na pokrycie kosztów nadzoru i opłat nie wpływała w istotny sposób na zwiększenie kosztów działalności podmiotów obowiązanych do ich uiszczenia.

Art. 116. 1. Postępowanie w sprawie nałożenia kary, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz w art. 106 ust. 2, nie może być wszczęte po upływie 6 miesięcy od dnia powzięcia przez KNF informacji o okolicznościach mogących stanowić podstawę nałożenia kary albo jeżeli od popełnienia czynu upłynęło więcej niż 2 lata.

2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz w art. 106 ust. 2, stanowią dochód budżetu państwa. Należności z tytułu kar podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 117. 1. Do postępowania naprawczego oraz likwidacji krajowej instytucji płatniczej i oddziałów instytucji płatniczych stosuje się odpowiednio przepisy art. 142 oraz 145 – 157e ustawy – Prawo bankowe.

2. Uprawnienie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości krajowej instytucji płatniczej przysługuje także KNF.

Dział VII

Biura usług płatniczych i kasy oszczędnościowo-kredytowe

Art. 118. 1. Osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, może prowadzić działalność w zakresie usług płatniczych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6, jako

biuro usług płatniczych. Działalność ta jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być wykonywana wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Średnia całkowitej kwoty transakcji płatniczych z poprzednich dwunastu miesięcy wykonanych przez biuro usług płatniczych, w tym przez agentów, za pośrednictwem których świadczy ono usługi płatnicze, nie może przekraczać kwoty 500 000 euro miesięcznie.

4. Przy ustalaniu średniej, o której mowa w ust. 3, całkowitą kwotę transakcji płatniczych za dany miesiąc oblicza się przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w ostatnim dniu miesiąca poprzedzającego ten miesiąc.

5. Biuro usług płatniczych może prowadzić działalność gospodarczą inną niż świadczenie usług płatniczych.

Art. 119. Działalność w zakresie usług płatniczych w charakterze biura usług płatniczych może być wykonywana po uzyskaniu wpisu do rejestru.

Art. 120. 1. Działalność w charakterze biura usług płatniczych może być wykonywana, pod warunkiem że:

- 1) biuro posiada rozwiązania organizacyjne pozwalające na:
 - a) wyliczanie całkowitej miesięcznej kwoty transakcji płatniczych,
 - b) wykonanie obowiązków związanych przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy;
- 2) osoba zarządzająca biurem nie jest osobą prawomocnie skazaną za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, przestępstwo przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo, o którym mowa w art. 165a Kodeksu karnego, lub

przestępstwo skarbowe.

2. Biuro usług płatniczych jest obowiązane do posiadania programu działalności i planu finansowego na okres pierwszych 12 miesięcy działalności, uwzględniającego wymóg określony w art. 118 ust. 3.

3. Do biur usług płatniczych stosuje się odpowiednio art. 73.

Art. 121. Biuro usług płatniczych może świadczyć usługi płatnicze za pośrednictwem agenta oraz powierzyć innemu przedsiębiorcy wykonywanie określonych czynności operacyjnych związanych ze świadczeniem usług płatniczych; przepisy art. 84 – 90 stosuje się odpowiednio.

Art. 122. 1. Wniosek o dokonanie wpisu biura usług płatniczych do rejestru zawiera odpowiednio dane dotyczące:

1) wnioskodawcy:

- a) firmę,
- b) numer w rejestrze przedsiębiorców lub numer wpisu w ewidencji działalności gospodarczej,
- c) adres siedziby;

2) agentów wnioskodawcy:

- a) imię i nazwisko albo firmę,
- b) adres siedziby albo głównego miejsca wykonywania działalności agenta;

3) oddziałów wnioskodawcy:

- a) nazwę oddziału,
- b) adres oddziału.

2. Do wniosku o dokonanie wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 1, dołącza się oświadczenie następującej treści:

„Oświadczam, że:

- 1) dane zawarte we wniosku są kompletne i zgodne z prawdą;
- 2) znane mi są i spełniam warunki wykonywania działalności gospodarczej w charakterze biura usług płatniczych, określone w ustawie z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”.

Art. 123. Biuro usług płatniczych zawiadamia KNF o zamiarze zakończenia działalności gospodarczej lub działalności w charakterze biura usług płatniczych, wskazując datę zakończenia działalności.

Art. 124. W sprawach nieuregulowanych w ustawie dotyczących podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności w zakresie usług płatniczych w charakterze biura usług płatniczych, w tym w sprawach odmowy wpisu do rejestru, wydania decyzji o zakazie prowadzenia działalności i wykreślenia wpisu w rejestrze, stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 125. 1. Biuro usług płatniczych jest zobowiązane do ochrony środków pieniężnych otrzymanych od użytkowników, w tym za pośrednictwem agenta lub innego dostawcy, w celu wykonania transakcji płatniczych.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, biuro usług płatniczych wykonuje przez zawarcie odpowiednio z bankiem krajowym, instytucją kredytową, oddziałem banku zagranicznego albo zakładem ubezpieczeń, które nie należą do tej samej grupy co dane biuro usług płatniczych, umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia.

3. Umowa gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowa ubezpieczenia powinna obejmować wypłatę przez gwaranta lub zakład ubezpieczeń środków pieniężnych z gwarancji lub świadczenia odszkodowawczego w przypadku niemożności wykonania przez biuro usług płatniczych zobowiązań wynikających z umów o świadczenie usług płatniczych, w szczególności obowiązku zwrotu wpłat wniesionych przez użytkowników w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez biuro usług płatniczych zobowiązań wobec użytkowników.

4. Umowa gwarancji albo ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2, nie może być zawarta na okres krótszy niż 12 miesięcy.

5. Biuro usług płatniczych jest obowiązane złożyć w KNF oryginał dokumentu potwierdzającego zawarcie pierwszej umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo pierwszej umowy ubezpieczenia w terminie 7 dni od dnia zawarcia takiej umowy, a następnie składać do KNF oryginały dokumentów potwierdzających każdorazowe zawarcie kolejnej umowy gwarancji albo ubezpieczenia przed upływem terminu obowiązywania umowy poprzedniej, w terminie 7 dni od dnia zawarcia takiej umowy.

6. W przypadku naruszenia obowiązku, o którym mowa w ust. 5, KNF może nałożyć na biuro usług płatniczych karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 500 zł za każdy dzień opóźnienia, nie większej jednak niż 100 000 zł; przepisy art. 105 ust. 2, 4 i 5 i art. 116 stosuje się odpowiednio.

7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, minimalną sumę gwarancji, o których mowa w ust. 2, oraz termin powstania obowiązku zawarcia umowy gwarancji, uwzględniając wysokość kwot transakcji płatniczych.

8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, uwzględniając wysokość kwot transakcji płatniczych.

Art. 126. 1. Biuro usług płatniczych jest zobowiązane do zgłoszenia KNF:

1) każdego przekroczenia poziomu:

- a) całkowitej kwoty transakcji płatniczych, w tym wykonanych przez agentów, za pośrednictwem których biuro usług płatniczych świadczy usługi płatnicze, w danym miesiącu w wysokości 500 000 euro,
- b) średniej miesięcznej kwoty transakcji płatniczych, w tym wykonywanych przez agentów, za pośrednictwem których biuro usług płatniczych świadczy usługi

płatnicze, za każdy okres ostatnich 3 miesięcy i ostatnich 12 miesięcy w wysokości 500 000 euro;

- 2) o wszczęciu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo, o którym mowa w art. 120 ust. 1 pkt 2, lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe przeciwko osobie zarządzającej.

2. Do obliczania kwoty transakcji płatniczych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio art. 118 ust. 4.

3. Zgłoszenia, o których mowa w ust. 1, powinny zostać dokonane w terminie 14 dni od dnia:

- 1) zakończenia okresów, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) powzięcia wiadomości przez biuro o wszczęciu postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

4. W przypadku naruszenia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, KNF może nałożyć na biuro usług płatniczych karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 500 zł za każdy dzień opóźnienia, nie większej jednak niż 100 000 zł; przepisy art. 105 ust. 2, 4 i 5 i art. 116 stosuje się odpowiednio.

Art. 127. 1. W przypadku przekroczenia średniej całkowitej kwoty transakcji płatniczych, o której mowa w art. 118 ust. 3, biuro usług płatniczych, niezależnie od obowiązku dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 126 ust. 1 pkt 1 lit. b, jest obowiązane do dostosowania rozmiarów prowadzonej działalności w zakresie usług płatniczych do wymogu, o którym mowa w art. 118 ust. 3, w terminie trzech miesięcy od końca okresu, w którym nastąpiło przekroczenie.

2. Jeżeli wraz z dokonaniem zgłoszenia, o którym mowa w art. 126 ust. 1 pkt 1 lit. b, biuro usług płatniczych złoży wniosek o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, przepisu ust. 1 nie stosuje się do czasu rozpoznania wniosku. W przypadku odmowy wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, lub umorzenia postępowania, termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

Art. 128. 1. Biuro usług płatniczych jest obowiązane do przekazywania KNF informacji o łącznej wartości i liczbie transakcji płatniczych wykonanych, w tym także przez jego agentów:

- 1) w danym kwartale – w terminie do końca pierwszego miesiąca następnego kwartału;
- 2) w danym roku – w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku;
- 3) w danym miesiącu w okresie, o którym mowa w art. 127 ust. 1 oraz ust. 2 zdanie drugie – w terminie do piętnastego dnia następnego miesiąca.

2. KNF informuje Komisję Europejską o liczbie biur usług płatniczych oraz całkowitej kwocie transakcji płatniczych wykonanych w danym roku przez biura usług płatniczych, w tym także przez ich agentów.

Art. 129. 1. Działalność w zakresie usług płatniczych prowadzona przez biura usług płatniczych podlega nadzorowi sprawowanemu przez KNF w zakresie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie oraz w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym.

2. Celem nadzoru nad biurami usług płatniczych jest zapewnienie zgodności działalności biur usług płatniczych z przepisami ustawy oraz ochrona interesów użytkowników usług płatniczych.

3. Do nadzoru nad biurami usług płatniczych stosuje się odpowiednio art. 100, art. 102 ust. 1 pkt 1, 2 i 5, art. 103, art. 106 ust. 1 oraz art. 112.

4. W ramach nadzoru KNF może wydawać biurom usług płatniczych zalecenia w zakresie:

- 1) zapewnienia zgodności działalności biura z przepisami ustawy;
- 2) podjęcia środków koniecznych dla zapobieżenia naruszeniom interesów użytkowników.

5. W razie stwierdzenia, że biuro usług płatniczych nie wykonuje

albo nieprawidłowo wykonuje obowiązek udzielenia informacji, o którym mowa w art. 102 ust. 1 pkt 1, lub przekazywania danych, o którym mowa w art. 102 ust. 1 pkt 2, nie wykonało w wyznaczonym terminie zaleceń, o których mowa w ust. 4, lub nakazu, o którym mowa w art. 102 ust. 1 pkt 5, utrudnia albo uniemożliwia przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 103, a także gdy działalność biura usług płatniczych jest wykonywana z naruszeniem prawa albo stwarza zagrożenie dla interesów użytkowników, KNF może zastosować środki określone w art. 105 ust. 1 pkt 1 – 3.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, KNF może także:

- 1) nałożyć na osobę zarządzającą bezpośrednio odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości karę pieniężną do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie średniego wynagrodzenia brutto za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary;
- 2) nałożyć na biuro usług płatniczych karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.

7. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 6, KNF może nałożyć także w przypadku niewykonania zalecenia lub nakazu, o których mowa w art. 106 ust. 1.

8. Do nakładania kar, o których mowa w ust. 6, stosuje się odpowiednio przepisy art. 105 ust. 2, 4 i 5 oraz art. 116.

Art. 130. 1. Biura usług płatniczych są obowiązane do wnoszenia wpłat na pokrycie kosztów nadzoru w kwocie stanowiącej iloczyn całkowitej kwoty transakcji płatniczych wykonanych przez biuro, w tym także przez jego agentów, i stawki nieprzekraczającej 0,025 %.

2. Należności z tytułu wpłat, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) terminy uiszczania, wysokość i sposób obliczania wpłat,

o których mowa w ust. 1,

2) sposób i terminy rozliczenia należności z tytułu wpłat,
o których mowa w ust. 1

– uwzględniając konieczność zapewnienia skuteczności sprawowanego nadzoru, mając zarazem na względzie, aby wysokość wpłat na pokrycie kosztów nadzoru nie wpływała w istotny sposób na zwiększenie kosztów działalności podmiotów obowiązanych do ich uiszczenia.

Art. 131. 1. Kasa oszczędnościowo-kredytowa w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych zawiadamia KNF o rozpoczęciu tej działalności, wskazując:

- 1) firmę i adres siedziby;
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców;
- 3) wykaz świadczonych usług płatniczych;
- 4) nazwy i adresy posiadanych oddziałów.

2. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa zawiadamia KNF o zakończeniu działalności przez kasę oszczędnościowo-kredytową w terminie 14 dni od dnia uzyskania takiej informacji ze wskazaniem daty zakończenia działalności przez kasę oszczędnościowo-kredytową.

Art. 132. Do kas oszczędnościowo-kredytowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 81 i 82.

Dział VIII

Rejestr krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców

Art. 133. 1. KNF prowadzi rejestr w systemie informatycznym.

2. Rejestr jest jawny i dostępny dla osób trzecich przez stronę internetową KNF.

3. Rejestr składa się z części dotyczących:

- 1) krajowych instytucji płatniczych, ich agentów i oddziałów;
- 2) kas oszczędnościowo-kredytowych i ich oddziałów;
- 3) biur usług płatniczych, ich agentów i oddziałów.

Art. 134. Rejestr w części, o której mowa w art. 133 ust. 3 pkt 1, zawiera odpowiednio:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane dotyczące krajowej instytucji płatniczej, obejmujące:
 - a) firmę,
 - b) numer w rejestrze przedsiębiorców,
 - c) adres siedziby;
- 3) dane dotyczące usług płatniczych, do świadczenia których krajowa instytucja płatnicza jest uprawniona, obejmujące:
 - a) datę wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, oraz jego zmiany,
 - b) wykaz usług płatniczych objętych zakresem zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1;
- 4) dane dotyczące agentów krajowej instytucji płatniczej, obejmujące:
 - a) imię i nazwisko albo firmę agenta,
 - b) adres siedziby albo głównego miejsca wykonywania działalności agenta;
- 5) dane dotyczące oddziałów krajowej instytucji płatniczej, obejmujące:
 - a) nazwę oddziału,
 - b) adres oddziału;

- 6) dane dotyczące świadczenia przez krajową instytucję płatniczą usług płatniczych w innym państwie członkowskim, obejmujące:
 - a) wykaz państw, w których krajowa instytucja płatnicza świadczy usługi płatnicze,
 - b) wskazane w pkt 4 lub 5 dane dotyczące podmiotu, za pośrednictwem którego krajowa instytucja płatnicza świadczy usługi płatnicze w innym państwie członkowskim,
 - c) wykaz świadczonych usług płatniczych.

Art. 135. Rejestr w części, o której mowa w art. 133 ust. 3 pkt 2, zawiera odpowiednio:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane dotyczące kasy oszczędnościowo-kredytowej, obejmujące:
 - a) firmę,
 - b) numer w rejestrze przedsiębiorców,
 - c) adres siedziby;
- 3) wykaz świadczonych usług płatniczych;
- 4) dane dotyczące oddziałów kasy oszczędnościowo-kredytowej, obejmujące:
 - a) nazwę oddziału,
 - b) adres oddziału.

Art. 136. Rejestr w części, o której mowa w art. 133 ust. 3 pkt 3, zawiera odpowiednio:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) dane dotyczące biur usług płatniczych, obejmujące:

- a) firmę,
 - b) numer w rejestrze przedsiębiorców lub numer wpisu w ewidencji działalności gospodarczej,
 - c) adres siedziby;
- 3) dane dotyczące agentów biura usług płatniczych, obejmujące:
- a) imię i nazwisko albo firmę agenta,
 - b) adres siedziby albo głównego miejsca wykonywania działalności agenta;
- 4) dane dotyczące oddziałów biura usług płatniczych, obejmujące:
- a) nazwę oddziału,
 - b) adres oddziału.

Art. 137. 1. Wpisu do rejestru oraz wykreślenia wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Przez wpis do rejestru rozumie się także jego zmianę.

3. KNF z urzędu prostuje wpisy w rejestrze zawierające błędy pisarskie lub oczywiste omyłki.

Art. 138. 1. Wpisu krajowej instytucji płatniczej do rejestru oraz wpisu do rejestru zmiany zakresu świadczonych przez nią usług płatniczych dokonuje się z urzędu, w terminie 14 dni od dnia wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, lub jego zmiany.

2. Wpisu kasy oszczędnościowo-kredytowej do rejestru dokonuje się z urzędu w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w art. 131 ust. 1.

Art. 139. 1. Krajowe instytucje płatnicze, biura usług płatniczych oraz kasy oszczędnościowo-kredytowe mają obowiązek zapewnienia zgodności danych wpisanych na ich wniosek do rejestru ze stanem faktycznym.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są obowiązane poinformować KNF o każdej zmianie danych objętych wpisem do rejestru, nie później niż w terminie 14 dni od dnia uzyskania informacji o zmianie, składając stosowny wniosek.

3. W przypadku naruszenia obowiązku, o którym mowa w ust. 2, KNF może nałożyć na podmiot, o którym mowa w ust. 1, karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 500 zł za każdy dzień opóźnienia, nie większej jednak niż 100 000 zł; przepisy art. 105 ust. 2, 4 i 5 oraz art. 116 stosuje się odpowiednio.

Art. 140. Odmowa dokonania wpisu do rejestru następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 141. 1. KNF może odmówić dokonania wpisu do rejestru, jeżeli wniosek jest niekompletny i nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie lub dane zawarte we wniosku są niezgodne ze stanem faktycznym.

2. KNF odmawia wpisu do rejestru osoby fizycznej, wobec której prawomocnie orzeczono zakaz prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie objętym wpisem.

Art. 142. 1. KNF z urzędu dokonuje wykreślenia wpisu w rejestrze w przypadku:

- 1) cofnięcia lub wygaśnięcia zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1;
- 2) zakończenia działalności przez kasę oszczędnościowo-kredytową, na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 131 ust. 2;
- 3) zakończenia przez biuro usług płatniczych działalności gospodarczej lub działalności w charakterze biura usług płatniczych, na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 123, nie wcześniej niż z datą wskazaną w tym

zawiadomieniu;

- 4) prawomocnego orzeczenia wobec osoby fizycznej wpisanej do rejestru zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie objętym wpisem.

2. KNF może dokonać z urzędu wykreślenia wpisu w rejestrze w zakresie dotyczącym agenta lub oddziału krajowej instytucji płatniczej w przypadku uzyskania od właściwych organów nadzorczych goszczącego państwa członkowskiego, w którym krajowa instytucja płatnicza świadczy usługi płatnicze przez danego agenta lub dany oddział, informacji wskazujących, iż istnieją uzasadnione podstawy do podejrzeń, że w związku z tą działalnością jest popełniane lub zostało popełnione przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego, usiłowano popełnić takie przestępstwo lub popełnienie takiego przestępstwa jest zamierzone, lub świadczenie usług przez agenta lub działalność oddziału mogłaby zwiększać ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Wykreślenie wpisu z rejestru następuje w drodze decyzji.

Dział IX

Odpowiedzialność cywilna i przepisy karne

Rozdział 1

Odpowiedzialność za wykonanie transakcji płatniczych

Art. 143. 1. Zlecenie płatnicze uznaje się za wykonane na rzecz właściwego odbiorcy, jeżeli zostało wykonane zgodnie z informacjami, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 lub w art. 27 pkt 2, a w przypadku wskazania w treści zlecenia płatniczego unikatowego identyfikatora – jeżeli zostało wykonane zgodnie z tym unikatowym identyfikatorem.

2. Jeżeli unikatowy identyfikator podany przez użytkownika jest nieprawidłowy, dostawca nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 144 – 146. Dostawca płatnika jest jednak obowiązany podjąć działania w celu odzyskania kwoty transakcji płatniczej. Strony mogą zastrzec w umowie ramowej, że dostawca ma prawo

pobrać od użytkownika opłatę za odzyskanie środków pieniężnych; przepis art. 36 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Przy wykonaniu transakcji płatniczych z wykorzystaniem rachunku bankowego unikatowym identyfikatorem jest numer rachunku bankowego, chyba że strony uzgodnią w umowie ramowej inny unikatowy identyfikator.

Art. 144. 1. W przypadku gdy zlecenie płatnicze jest inicjowane przez płatnika, jego dostawca ponosi wobec płatnika odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej, z zastrzeżeniem art. 44 ust. 2, art. 143 ust. 2 oraz art. 149, chyba że udowodni, że rachunek dostawcy odbiorcy został uznany zgodnie z art. 54.

2. Jeżeli dostawca płatnika ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 1, niezwłocznie zwraca płatnikowi kwotę niewykonanej lub nienależycie wykonanej transakcji płatniczej albo, w przypadku gdy płatnik korzysta z rachunku płatniczego, przywraca obciążony rachunek płatniczy do stanu, jaki istniałby, gdyby nie miało miejsca niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej.

3. Jeżeli rachunek dostawcy odbiorcy został uznany zgodnie z art. 54, dostawca odbiorcy ponosi odpowiedzialność wobec odbiorcy za niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej.

4. Jeżeli dostawca odbiorcy ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 3, niezwłocznie przekazuje do dyspozycji odbiorcy kwotę transakcji płatniczej albo, w przypadku gdy odbiorca korzysta z rachunku płatniczego, uznaje rachunek płatniczy odbiorcy odpowiednią kwotą w celu doprowadzenia rachunku płatniczego do stanu, jaki istniałby, gdyby nie miało miejsca niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej.

Art. 145. 1. W przypadku gdy zlecenie płatnicze jest inicjowane przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem, z zastrzeżeniem art. 44 ust. 2, art. 143 ust. 2 oraz art. 149, jego dostawca ponosi wobec odbiorcy odpowiedzialność za prawidłowe przekazanie zlecenia płatniczego dostawcy płatnika zgodnie z art. 56.

2. Jeżeli dostawca odbiorcy ponosi odpowiedzialność zgodnie

z ust. 1, niezwłocznie przekazuje ponownie zlecenie płatnicze dostawcy płatnika.

3. Z zastrzeżeniem art. 44 ust. 2, art. 143 ust. 2 oraz art. 149, dostawca odbiorcy ponosi wobec odbiorcy odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej w przypadku naruszenia art. 58.

4. Jeżeli dostawca odbiorcy ponosi odpowiedzialność zgodnie z ust. 3, udostępnia kwotę transakcji płatniczej odbiorcy niezwłocznie po uznaniu nią rachunku dostawcy odbiorcy.

5. W przypadku niewykonanej lub nienależycie wykonanej transakcji płatniczej, za którą dostawca odbiorcy nie ponosi odpowiedzialności zgodnie z ust. 1 i 3, odpowiedzialność wobec płatnika ponosi dostawca płatnika; w takim przypadku stosuje się art. 144 ust. 2.

Art. 146. 1. W przypadku niewykonanej lub nienależycie wykonanej transakcji płatniczej:

- 1) zainicjowanej przez płatnika – jego dostawca, bez względu na odpowiedzialność ponoszoną na mocy art. 144 ust. 1, na wniosek płatnika podejmuje niezwłocznie działania w celu prześledzenia transakcji płatniczej i powiadamia płatnika o ich wyniku;
- 2) zainicjowanej przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem – jego dostawca, bez względu na odpowiedzialność ponoszoną na mocy art. 145 ust. 1 i 3, podejmuje na wniosek odbiorcy niezwłoczne starania w celu prześledzenia transakcji płatniczej i powiadamia odbiorcę o ich wyniku.

2. Odpowiedzialność dostawcy określona w art. 144 i 145 obejmuje także opłaty oraz odsetki, którymi został obciążony użytkownik w rezultacie niewykonania lub nienależytego wykonania transakcji płatniczej.

Art. 147. Odpowiedzialność dostawcy określona w art. 144 – 146 nie wyłącza roszczeń użytkownika wynikających z umowy zawartej z dostawcą oraz z przepisów prawa właściwego dla tej umowy.

Art. 148. W przypadku gdy niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej jest wynikiem działania lub zaniechania dostawcy innego niż dostawca płatnika lub odbiorcy albo innego podmiotu pośredniczącego w wykonaniu transakcji płatniczej, dostawca płatnika lub odbiorcy może żądać od niego zwrotu kwot zapłaconych zgodnie z art. 144 – 146; przepis art. 147 stosuje się odpowiednio.

Art. 149. Odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie transakcji płatniczej jest wyłączona w przypadku siły wyższej lub jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie zlecenia płatniczego wynika z innych przepisów prawa.

Rozdział 2

Odpowiedzialność karna

Art. 150. 1. Kto prowadzi działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych, nie będąc dostawcą,

podlega grzywnie do 5 000 000 zł albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

2. Tej samej karze podlega, kto, nie będąc uprawniony, używa w nazwie (firmie) lub do określenia wykonywanej działalności gospodarczej albo w reklamie określeń „usługi płatnicze”, „biuro usług płatniczych” albo „instytucja płatnicza”.

3. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub ust. 2, działając w imieniu lub w interesie osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

Art. 151. 1. Kto, nie będąc uprawnionym przez dostawcę, zawiera w jego imieniu lub na jego rzecz umowę o usługę płatniczą,

podlega grzywnie do 3 000 000 zł albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu lub w interesie osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

Art. 152. 1. Kto, będąc odpowiedzialnym w instytucji płatniczej lub biurze usług płatniczych za przekazywanie informacji KNF, podaje informacje niezgodne ze stanem faktycznym albo w inny sposób wprowadza w błąd ten organ,

podlega grzywnie do 1 000 000 zł albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze pozbawienia wolności do roku, albo obu tym karom łącznie.

Art. 153. 1. Kto, będąc obowiązany do zachowania w tajemnicy informacji, o których mowa w art. 11 ust. 3, ujawnia je niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie,

podlega grzywnie do 500 000 zł albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu, o którym mowa w ust. 1, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,

podlega grzywnie do 1 000 000 zł albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie.

Dział X

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 154. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.⁴⁾) w art. 82 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, określić szczególne zasady rachunkowości krajowych instytucji płatniczych, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej oraz sprawozdaniach z działalności.”.

Art. 155. W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Kasy podlegają wpisowi do rejestru krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców, o którym mowa w ustawie z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”;

2) uchyla się art. 32a.

Art. 156. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 60:

a) § 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„§ 1. Za termin dokonania zapłaty podatku uważa się:

1) przy zapłacie gotówką – dzień wpłacenia kwoty podatku w kasie organu podatkowego lub na rachunek tego organu w banku, w placówce

pocztowej, w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, biurze usług płatniczych lub w instytucji płatniczej albo dzień pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta;

- 2) w obrocie bezgotówkowym – dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika lub rachunku podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej lub rachunku płatniczego podatnika w instytucji płatniczej na podstawie polecenia przelewu.

§ 1a. W przypadku polecenia przelewu z rachunku bankowego podatnika w banku lub instytucji kredytowej lub rachunku płatniczego podatnika w unijnej instytucji płatniczej, niemających siedziby lub oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za termin zapłaty podatku uważa się dzień obciążenia tego rachunku, jeżeli wpłacana kwota zostanie uznana na rachunku bankowym organu podatkowego w terminie wskazanym w art. 54 ustawy z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...). W razie przekroczenia tego terminu za termin zapłaty uważa się dzień uznania kwoty na rachunku bankowym organu podatkowego.”,

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Zlecenia płatnicze na rzecz organów podatkowych mogą być składane również w formie dokumentu elektronicznego przy użyciu oprogramowania udostępnionego przez banki lub innego dostawcę usług płatniczych w rozumieniu ustawy z dnia ... o usługach płatniczych, uprawnionego do przyjmowania

zleceń płatniczych albo w inny sposób uzgodniony z bankiem lub innym dostawcą usług płatniczych przyjmującym zlecenie.”;

2) w art. 61a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadku wymienionym w § 1 za termin dokonania zapłaty podatku uważa się dzień obciążenia rachunku bankowego podatnika, płatnika lub inkasenta lub rachunku podatnika, płatnika lub inkasenta w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej lub rachunku płatniczego podatnika, płatnika lub inkasenta w instytucji płatniczej.”.

Art. 157. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 1:

a) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) karta płatnicza – kartę płatniczą w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385, z późn. zm.⁵⁾),

5) pieniądź elektroniczny – pieniądź elektroniczny w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych,”

b) w pkt 7 lit. e i f otrzymują brzmienie:

„e) świadczenia usług płatniczych zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...),

f) emitowania instrumentów płatniczych i administrowania nimi w zakresie nieuregulowanym w innych ustawach,”;

2) w art. 52 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

- „4. W przypadku umowy rachunku bankowego pełniącego funkcję rachunku płatniczego, o którym mowa w art. 2 pkt 25 ustawy z dnia ... o usługach płatniczych, przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się.”;
- 3) art. 63c otrzymuje brzmienie:
- „Art. 63c. Polecenie przelewu stanowi udzieloną bankowi dyspozycję dłużnika obciążenia jego rachunku określoną kwotą i uznania tą kwotą rachunku wierzyciela. Bank wykonuje dyspozycję dłużnika w sposób przewidziany w umowie rachunku bankowego.”;
- 4) w art. 63d dodaje się ust. 9 w brzmieniu:
- „9. Przepisów ust. 1 – 8 nie stosuje się do transakcji polecenia zapłaty, do których stosuje się ustawę z dnia ... o usługach płatniczych.”;
- 5) uchyla się art. 63g;
- 6) w art. 64 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy ustawa z dnia ... o usługach płatniczych odmiennie reguluje odpowiedzialność dostawcy usług płatniczych.”;
- 7) w art. 111 w ust. 1 uchyla się pkt 7;
- 8) uchyla się art. 112a;
- 9) w art. 141a:
- a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „W przypadku gdy instytucja kredytowa prowadząca działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej nie przestrzega przepisów prawa polskiego, Komisja Nadzoru Finansowego, z zastrzeżeniem ust. 2a:”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku gdy instytucja kredytowa prowadząca działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział nie przestrzega przepisów działu II lub III ustawy z dnia ... o usługach płatniczych, Komisja Nadzoru Finansowego:

- 1) wzywa, w formie pisemnej, tę instytucję do przestrzegania tych przepisów i wyznacza jej odpowiedni termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
- 2) po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w pkt 1, może odpowiednio zastosować środki, o których mowa w art. 138 ust. 3 pkt 1, 3 i 3a, zawiadamiając właściwe dla tej instytucji władze nadzorcze macierzystego państwa członkowskiego o stwierdzonych nieprawidłowościach i podjętych środkach.”,

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Do decyzji Komisji Nadzoru Finansowego wydanych w trybie ust. 2, 2a i 3 przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się.

5. Od decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, o których mowa w ust. 2, 2a i 3, instytucja kredytowa może wnieść skargę do sądu administracyjnego, w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia.”;

10) w art. 159 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie reguluje swoich zobowiązań, z wyjątkiem związanych z ponoszeniem uzasadnionych kosztów bieżącej działalności, i nie prowadzi działalności bankowej poza windykacją należności oraz wykonaniem poleceń przelewu na rachunki organów podatkowych z tytułu należności,

o których mowa w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia ... o usługach płatniczych.”.

Art. 158. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.¹⁷⁾) w art. 47:

1) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Płatnik składek jest obowiązany opłacać należności z tytułu składek, o których mowa w ust. 4, w formie bezgotówkowej w drodze obciążenia rachunku bankowego płatnika składek lub obciążenia rachunku płatniczego płatnika w instytucji płatniczej w rozumieniu ustawy z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...), z zastrzeżeniem ust. 4c i 4e.”;

2) ust. 4e otrzymuje brzmienie:

„4e. Płatnik składek będący mikroprzedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 i Nr 239, poz. 1593) może opłacać należności z tytułu składek również w formie przekazu pocztowego lub w formie przekazu pieniężnego za pośrednictwem instytucji płatniczej lub biura usług płatniczych w rozumieniu ustawy z dnia ... o usługach płatniczych.”.

Art. 159. W ustawie z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271, z późn. zm.¹⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 14;

2) w art. 16a dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisów art. 16b ust. 1 pkt 1 – 5, 12, 14, 15 oraz 17 – 19 nie stosuje się do usług płatniczych w rozumieniu ustawy z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”.

Art. 160. W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276 i Nr 182, poz. 1228) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w pkt 1 dodaje się lit. u w brzmieniu:

„u) instytucje płatnicze, oddziały unijnych instytucji płatniczych, biura usług płatniczych oraz ich agenci w rozumieniu ustawy z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...);”.

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) rachunku – rozumie się przez to rachunek bankowy, rachunek prowadzony w instytucji finansowej, rachunek płatniczy w instytucji płatniczej, rachunek prowadzony w instytucji kredytowej, rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, rachunek papierów wartościowych i rachunek pieniężny służący do jego obsługi, rejestr uczestników funduszu, ewidencję uczestników funduszu inwestycyjnego;”.

2) w art. 9d w ust. 1 w pkt 2 dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) transakcji, gdy dostawca usług płatniczych odbiorcy jest w stanie za pomocą indywidualnego numeru referencyjnego monitorować wstecz, do zlecaniodawcy, przekaz pieniężny pochodzący od osoby prawnej, jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej lub osoby fizycznej, która zawarła z odbiorcą umowę na

dostawę towarów i usług, także gdy kwota transakcji nie przekracza równowartości 1 000 euro.”;

3) w art. 33 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego lub osób przez niego upoważnionych – wyłącznie w sprawach związanych z wykonywaniem nadzoru bankowego, w sprawach związanych z wykonywaniem nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową oraz w stosunku do firm inwestycyjnych i banków powierniczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz podmiotów, o których mowa w art. 71 ust. 1 tej ustawy, zagranicznych osób prawnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi, towarowych domów maklerskich w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw funduszy inwestycyjnych i Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. oraz w stosunku do instytucji płatniczych, oddziałów unijnych instytucji płatniczych, biur usług płatniczych oraz ich agentów w rozumieniu ustawy z dnia ... o usługach płatniczych;”.

Art. 161. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w pkt 5 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) bank krajowy, oddział banku zagranicznego, instytucja kredytowa oraz oddział instytucji kredytowej w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia

1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾), spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.⁶⁾),”

b) pkt 13 i 14 otrzymują brzmienie:

„13) zagraniczne postępowanie upadłościowe – prowadzone na podstawie prawa innego państwa członkowskiego postępowanie sądowe lub administracyjne, w tym także postępowanie zabezpieczające, w ramach których mienie uczestnika systemu lub podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącego uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych podlegających prawu innego państwa członkowskiego, poddane jest kontroli lub zarządowi sądu lub innego organu, jeżeli skutkiem tego postępowania jest zawieszenie realizacji zleceń rozrachunku lub nałożenie na nie ograniczeń;

14) ogłoszenie upadłości:

a) podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącego uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, w tym także podlegających prawu innego państwa członkowskiego – zgodnie z ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe

i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361, z późn. zm.¹⁹⁾), wydanie przez sąd właściwy w sprawach upadłości postanowienia o ogłoszeniu upadłości,

- b) podmiotu mającego siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącego uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych – wydanie przez zagraniczny sąd lub zagraniczny organ orzeczenia, postanowienia lub decyzji, którymi pozbawiono lub ograniczono uczestnika prawa zarządu jego majątkiem lub poddano kontroli celem jego reorganizacji lub likwidacji, w postępowaniu, o którym mowa w pkt 13;”;

2) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Przepisy ustawy oraz przepisy art. 66, 67, 80 i 135 – 137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, dotyczące skutków ogłoszenia upadłości podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącego uczestnikiem systemu, stosuje się odpowiednio w razie wydania orzeczenia albo decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności uczestnika, a także w razie podjęcia innych środków prawnych względem uczestnika, skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w systemie dotyczącym tego uczestnika.

2. Przepisy ustawy oraz przepisy art. 66, 67, 80 i 135 – 137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, dotyczące

skutków ogłoszenia upadłości podmiotu mającego siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącego uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, stosuje się odpowiednio w razie podjęcia wobec tego podmiotu zagranicznego postępowania upadłościowego.”;

3) art. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„Art. 6. Moment wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu oraz moment, od którego zlecenie rozrachunku nie może być odwołane, określają zasady funkcjonowania tego systemu.

Art. 7. W zakresie uregulowanym ustawą skutki ogłoszenia upadłości uczestnika systemu powstają z chwilą otrzymania przez NBP powiadomienia o ogłoszeniu upadłości, wydaniu orzeczenia albo decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności uczestnika, lub informacji o podjęciu innych środków prawnych względem uczestnika, skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w systemie dotyczącym tego uczestnika.”;

4) w art. 13:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. O ogłoszeniu upadłości podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącego uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, sąd powiadamia NBP w dniu wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości, podając jednocześnie godzinę jego wydania.

2. Obowiązek powiadamiania NBP, o którym mowa w ust. 1, dotyczy sądów i właściwych organów także w razie wydania orzeczenia, postanowienia albo decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności, podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w dotyczącym tego podmiotu, podlegającym prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego, systemie płatności lub systemie rozrachunku papierów wartościowych.”,
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
 - „2a. Obowiązek powiadamiania, o którym mowa w ust. 1 i 2, dotyczy także uczestników pośrednich, jeżeli zostali oni uznani za uczestników, zgodnie z art. 2a.”,
- c) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„NBP niezwłocznie po uzyskaniu informacji o wydaniu orzeczenia, postanowienia lub decyzji, o których mowa w ust. 1, 2 lub 2a, powiadamia o nich.”;
- 5) w art. 14 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
 - „2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do podmiotów mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będących uczestnikami systemów płatności lub systemów rozrachunku papierów wartościowych podlegających prawu innego państwa członkowskiego.”;
- 6) w art. 17:
 - a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do wniosku dołącza się ponadto listę uczestników systemu. Lista powinna obejmować także uczestników pośrednich, jeżeli zostali oni uznani za uczestników, zgodnie z art. 2a.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Jeżeli podmiot zamierzający prowadzić system działa w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej, do wniosku o wydanie zgody na prowadzenie tego systemu powinien dołączyć listę wspólników albo akcjonariuszy z podaniem ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, jeżeli przekracza on próg 5 %.

3b. Osoba, która objęła lub nabyła udziały lub akcje stanowiące wraz z udziałami lub akcjami objętymi lub nabytymi wcześniej pakiet powodujący osiągnięcie lub przekroczenie progu 10 %, 20 %, jednej trzeciej, 50 % głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników podmiotu prowadzącego system, na którego prowadzenie jest wymagana zgoda, jest każdorazowo obowiązana niezwłocznie powiadomić o tym NBP w przypadku systemu płatności lub KNF w przypadku systemu rozrachunku papierów wartościowych.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Podmioty prowadzące systemy informują organ wydający zgodę o zmianach w zakresie listy uczestników systemu, o której mowa w ust. 3, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia zmiany.”;

7) w art. 18 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. W celu dokonania oceny prawidłowości funkcjonowania systemu pod względem spełniania kryteriów, o których mowa w ust. 2, podmiot prowadzący system jest obowiązany do przedstawienia, na żądanie organu wydającego zgodę na prowadzenie tego systemu, niezbędnych informacji w zakresie objętym art. 17 ust. 2 pkt 1 – 6, w terminie 2 tygodni od dnia przedstawienia żądania.

5. W celu dokonania oceny prawidłowości funkcjonowania systemu, o którym mowa w art. 2 ust. 1, pod względem spełniania kryteriów, o których mowa w ust. 2, podmiot, który dokonał prawnych powiązań tworzących taki system, jest obowiązany do przedstawienia, na żądanie NBP, niezbędnych informacji w zakresie objętym art. 17a ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2, w terminie 2 tygodni od dnia przedstawienia żądania.”;

8) uchyla się art. 21;

9) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. 1. NBP prowadzi i ogłasza na swojej stronie internetowej listę systemów oraz listę uczestników systemów, o których mowa w art. 15.

2. Podmioty inne niż NBP, prowadzące systemy rozrachunku papierów wartościowych, o których mowa w art. 15, przedstawiają NBP listę uczestników tych systemów. Lista obejmuje także uczestników pośrednich, jeżeli zostali oni uznani za uczestników, zgodnie z art. 2a.

3. Podmioty inne niż NBP, prowadzące systemy rozrachunku papierów wartościowych, o których

mowa w art. 15, informują NBP o każdej zmianie w zakresie listy uczestników takich systemów.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, przekazuje się drogą pisemną lub przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.”.

Art. 162. W ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 141, poz. 1178, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ograniczeń określonych w art. 9 nie stosuje się do obrotu dewizowego dokonywanego z udziałem banków, instytucji płatniczych lub innych podmiotów mających siedzibę w kraju, w zakresie działalności podlegającej nadzorom: bankowemu, ubezpieczeniowemu, emerytalnemu, nad instytucjami płatniczymi lub nad rynkiem kapitałowym, sprawowanym na podstawie odrębnych przepisów, prowadzonej przez te podmioty na rachunek własny lub rachunek osób trzecich uprawnionych na podstawie ustawy lub zezwolenia dewizowego do dokonania obrotu dewizowego podlegającego tym ograniczeniom.”;

- 2) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. 1. Rezydenci i nierezydenci są obowiązani dokonywać przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju związanych z obrotem dewizowym za pośrednictwem:

- 1) uprawnionych banków lub
- 2) krajowych instytucji płatniczych lub oddziałów unijnych instytucji płatniczych

– jeżeli kwota przekazu lub rozliczenia przekracza równowartość 15 000 euro.

2. Obowiązek dokonywania rozliczeń zgodnie z ust. 1 nie dotyczy przypadków, w których stroną rozliczenia jest uprawniony bank, krajowa instytucja płatnicza lub oddział unijnej instytucji płatniczej.”.

Art. 163. W ustawie z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustawa określa zasady wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych, w tym instrumentów pieniądza elektronicznego, oraz prawa i obowiązki stron umów o elektroniczny instrument płatniczy w zakresie nieuregulowanym w ustawie z dnia o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ustawa określa również zasady tworzenia, organizacji, działalności oraz nadzoru, a także likwidacji instytucji pieniądza elektronicznego.”;

2) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) agent rozliczeniowy – bank lub instytucję kredytową prowadzące działalność określoną w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia ... o usługach płatniczych, albo instytucję płatniczą w rozumieniu ustawy

z dnia ... o usługach płatniczych, która uzyskała zezwolenie na prowadzenie takiej działalności;”,

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) karta płatnicza – kartę identyfikującą wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniającą do wypłaty gotówki lub dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu – także do dokonywania wypłaty gotówki lub zapłaty z wykorzystaniem kredytu;”,

c) uchyla się pkt 8,

d) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) pieniądź elektroniczny – wartość pieniężną stanowiącą elektroniczny odpowiednik znaków pieniężnych, która spełnia łącznie następujące przesłanki:

a) jest przechowywana na informatycznych nośnikach danych,

b) jest wydawana do dyspozycji na podstawie umowy w zamian za środki pieniężne o nominalnej wartości nie mniejszej niż ta wartość,

c) jest przyjmowana jako środek płatniczy przez przedsiębiorców innych niż wydający ją do dyspozycji,

d) jest wyrażona w jednostkach pieniężnych;”,

e) uchyla się pkt 13;

3) uchyla się art. 3 – 5;

4) uchyla się art. 7 i 8;

- 5) w art. 9 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Odmowa przyjęcia zapłaty przez akceptanta może nastąpić w szczególności w przypadku.”;
- 6) w art. 10:
- a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Akceptant może zatrzymać elektroniczny instrument płatniczy w przypadku.”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Akceptant i agent rozliczeniowy są obowiązani do ustalenia i przestrzegania procedur bezpieczeństwa, w szczególności akceptant jest obowiązany do nieudostępniania danych o posiadaczu lub użytkowniku osobom nieuprawnionym oraz do niedopuszczenia do nieprawidłowego użycia lub do skopiowania elektronicznego instrumentu płatniczego.”;
- 7) art. 12 otrzymuje brzmienie:
„Art. 12. Agent rozliczeniowy prowadzący system autoryzacji i rozliczeń rozpatruje reklamacje dotyczące operacji kwestionowanych przez wydawcę. W przypadku operacji dokonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpatrywanie reklamacji przez agenta rozliczeniowego nie może trwać dłużej niż 90 dni.”;
- 8) w art. 14 uchyla się ust. 2 i 3;
- 9) w art. 15 uchyla się ust. 1 – 3;
- 10) uchyla się art. 16;
- 11) uchyla się art. 19;
- 12) uchyla się art. 21 i 22;

- 13) uchyla się art. 24 i 25;
- 14) uchyla się art. 27 – 35;
- 15) w art. 38 uchyla się ust. 1;
- 16) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44. 1. W razie niewykonywania zaleceń dotyczących prowadzenia działalności z naruszeniem prawa lub statutu, KNF może w drodze decyzji:

- 1) nakładać na członków zarządu instytucji pieniądza elektronicznego każdorazowo kary pieniężne do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto członka zarządu odpowiedzialnego za stwierdzone nieprawidłowości, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia przysługującego za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary;
- 2) nałożyć na instytucję pieniądza elektronicznego karę finansową w wysokości do 1 000 000 złotych.

2. W razie niewykonywania zaleceń dotyczących prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów działu II lub III ustawy z dnia ... o usługach płatniczych przez oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego prowadzącej działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, KNF może:

- 1) nakładać na osoby kierujące oddziałem zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego każdorazowo kary pieniężne do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto osoby kierującej oddziałem odpowiedzialnej za stwierdzone

nieprawidłowości, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia przysługującego za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary;

2) nałożyć na oddział zagranicznej instytucji pieniądza elektronicznego karę finansową, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1, nie może być nałożona, jeżeli od uzyskania przez KNF wiadomości o prowadzeniu działalności z naruszeniem prawa lub statutu upłynęło więcej niż 6 miesięcy albo jeżeli od popełnienia tego czynu upłynęło więcej niż 2 lata.

4. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

17) w art. 45 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) świadczyć usługi płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia ... o usługach płatniczych oraz”;

18) w art. 50 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Przepisów niniejszego rozdziału, w zakresie sprawowania nadzoru, nie stosuje się do instytucji pieniądza elektronicznego, jeżeli maksymalna kwota umieszczona na instrumencie pieniądza elektronicznego nie przekracza równowartości w złotych 75 euro, obliczanej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu jego wydania, całkowite zobowiązania finansowe instytucji pieniądza elektronicznego z uwzględnieniem wydanego, a niewykupionego przez nią pieniądza elektronicznego, w każdym czasie, nie przekraczają równowartości w złotych 1 000 000 euro oraz spełniony jest

jeden z poniższych warunków:”;

19) uchyla się art. 55 – 57;

20) uchyla się art. 61 – 63;

21) uchyla się art. 65;

22) w art. 67:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy rozdziału 3, z wyjątkiem art. 17 ust. 3 i 4, oraz przepisy art. 20 i 27 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743) w zakresie nadzoru sprawowanego przez Prezesa NBP nad systemami płatności stosuje się odpowiednio do systemów autoryzacji i rozliczeń prowadzonych przez agentów rozliczeniowych niebędących bankami.”,

b) uchyla się ust. 3,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do wniosku, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy wymienionej w ust. 2, dołącza się program działalności agenta rozliczeniowego na okres co najmniej 3 lat, wskazujący, że będzie on w stanie wywiązywać się ze swoich zobowiązań wobec akceptantów.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. NBP prowadzi i ogłasza na swojej stronie internetowej listę podmiotów, które prowadzą systemy autoryzacji i rozliczeń. Na liście tej umieszcza się nazwę i siedzibę każdego z tych podmiotów oraz nazwę

prowadzonego przez te podmioty systemu, jeżeli nazwa taka istnieje.

4b. Przepisy ust. 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio do systemów autoryzacji i rozliczeń prowadzonych przez unijną instytucję płatniczą, która posiada zezwolenie na prowadzenie działalności, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia ... o usługach płatniczych.”,

e) uchyla się ust. 5 – 7;

23) uchyla się art. 69;

24) po art. 72 dodaje się art. 72a w brzmieniu:

„Art. 72a. Kto prowadzi system autoryzacji i rozliczeń bez wymaganej zgody na prowadzenie systemu lub zgody na wprowadzenie zmian w zasadach prowadzenia systemu, podlega grzywnie do 5 000 000 złotych.”;

25) uchyla się art. 73.

Art. 164. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) informację, czy dłużnik jest uczestnikiem podlegającego prawu polskiemu lub prawu innego państwa członkowskiego systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743);”;

2) art. 137 otrzymuje brzmienie:

„Art. 137. Jeżeli zlecenie rozrachunku, o którym mowa w art. 136, zostało wprowadzone do systemu po ogłoszeniu upadłości i jest wykonane w dniu jej ogłoszenia, skutki prawne wynikające z jego wprowadzenia do takiego systemu są niepodważalne i wiążące dla osób trzecich jedynie wtedy, gdy po terminie rozrachunku agent rozrachunkowy, partner centralny lub izba rozliczeniowa wykażą, że nie wiedzieli ani nie mogli wiedzieć o ogłoszeniu upadłości.”.

Art. 165. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 i Nr 239, poz. 1593) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 22 uchyla się ust. 3;

2) w art. 75 w ust. 1 dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

„30) ustawy z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”;

3) art. 84 otrzymuje brzmienie:

„Art. 84. Przepisów art. 82 i 83 nie stosuje się wobec działalności przedsiębiorców w zakresie objętym:

1) nadzorem, o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.⁹⁾);

2) nadzorem sanitarnym na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851, z późn. zm.²⁰⁾) i ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U.

z 2010 r. Nr 136, poz. 914, Nr 182, poz. 1228 i Nr 230, poz. 1511), w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa żywności.”.

Art. 166. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 po pkt 5a dodaje się pkt 5b w brzmieniu:

„5b) nadzór nad instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o usługach płatniczych (Dz. U. Nr ..., poz. ...);”;

2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Celem nadzoru nad rynkiem finansowym jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania tego rynku, jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości, zaufania do rynku finansowego, a także zapewnienie ochrony interesów uczestników tego rynku, przez realizację celów określonych w szczególności w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawie z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych, ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego oraz ustawie z dnia ... o usługach płatniczych.”;

3) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. W sprawach cywilnych wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku Przewodniczącemu Komisji przysługują uprawnienia prokuratora wynikające z przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.²¹⁾).

2. W sprawach o przestępstwa:

1) określone w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawie z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych, ustawie z dnia

21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych oraz ustawie z dnia ... o usługach płatniczych,

2) dotyczące czynów skierowanych przeciwko interesom uczestników rynku, pozostających w związku z działalnością podmiotów wykonujących działalność na tym rynku

– Przewodniczącemu Komisji, na jego wniosek, przysługują uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu karnym.”;

4) w art. 8 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W razie wygaśnięcia kadencji Przewodniczącego Komisji, do czasu powołania nowego Przewodniczącego Komisji, jego obowiązki pełni Zastępca Przewodniczącego wskazany przez Prezesa Rady Ministrów.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio, w sytuacji gdy Przewodniczący Komisji nie może przejściowo pełnić obowiązków, a żaden z Zastępców Przewodniczącego nie został przez niego upoważniony. W takim przypadku Zastępca Przewodniczącego wskazany przez Prezesa Rady Ministrów pełni obowiązki do czasu przejęcia obowiązków przez Przewodniczącego Komisji.”;

5) w art. 11:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej czterech osób wchodzących w jej skład, w tym Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcy; w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Komisji, a w razie jego nieobecności – głos Zastępcy Przewodniczącego

upoważnionego do kierowania pracami Komisji.

3. Uchwały w imieniu Komisji podpisuje Przewodniczący Komisji lub Zastępca Przewodniczącego.”,

b) dodaje się ust. 7 – 9 w brzmieniu:

„7. O wyłączeniu Zastępcy Przewodniczącego lub członków Komisji od udziału w postępowaniu w sprawie w przypadkach określonych w art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego postanawia Przewodniczący Komisji na wniosek strony, Zastępca Przewodniczącego, członka Komisji albo z urzędu.

8. O wyłączeniu Przewodniczącego Komisji od udziału w postępowaniu w sprawie w przypadkach określonych w art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego postanawia Komisja podejmując uchwałę bez udziału Przewodniczącego Komisji na wniosek strony, Przewodniczącego Komisji, Zastępcy Przewodniczącego lub członka Komisji.

9. Jeżeli Komisja wskutek wyłączenia jej członków nie może załatwić sprawy, Prezes Rady Ministrów wyznacza do załatwienia sprawy inny organ administracji publicznej.”;

6) w art. 12 w ust. 2:

a) w pkt 1 lit. zb otrzymuje brzmienie:

„zb) zastosowania środków, o których mowa w art. 141a ust. 2 – 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.”,

b) dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) nadzoru nad instytucjami płatniczymi w sprawach:

- a) wydawania zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej,
 - b) wydania nakazów, o których mowa w art. 68 oraz art. 102 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia ... o usługach płatniczych,
 - c) cofnięcia zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej,
 - d) ograniczenia zakresu działalności krajowej instytucji płatniczej lub jej jednostek organizacyjnych,
 - e) nakładania kar pieniężnych, o których mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz art. 106 ust. 2 ustawy z dnia o usługach płatniczych;
- 6) nadzoru nad biurami usług płatniczych w sprawach:
- a) odmowy wpisu biura usług płatniczych do rejestru oraz zakazu wykonywania działalności objętej wpisem do rejestru,
 - b) nakładania kar pieniężnych w przypadkach, o których mowa w art. 129 ust. 5 i 7 ustawy z dnia ... o usługach płatniczych.”;
- 7) w art. 16 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 – 4 w brzmieniu:
- „2. Przewodniczący Komisji, jego Zastępcy oraz członkowie Komisji mogą dokonywać wzajemnej wymiany informacji, w tym chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru nad rynkiem finansowym.

3. Członkowie Komisji mogą udostępniać informacje uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom odpowiednio urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, Narodowego Banku Polskiego oraz Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji.
 4. Pracownicy instytucji, o których mowa w ust. 3, są obowiązani do nieujawniania informacji udostępnionych przez członków Komisji. Obowiązek ten trwa również po rozwiązaniu stosunku pracy.”;
- 8) w art. 19 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:
- „4. Należności z tytułu wpłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane przedawniają się z upływem 3 lat od dnia, w którym upłynął termin płatności.
 5. Do wpłat, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹²⁾).”.

Dział XI

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 167. Dostawcy prowadzący w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie usług płatniczych są obowiązani w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy dostosować swoją działalność w zakresie usług płatniczych do przepisów działu II i III.

Art. 168. Zgoda na polecenie zapłaty, o której mowa w art. 63d ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾), udzielona przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, obowiązuje w odniesieniu do polecenia zapłaty wykonywanego na zasadach określonych w niniejszej ustawie, chyba że płatnik złoży oświadczenie o cofnięciu tej zgody. Oświadczenie o cofnięciu zgody, o której mowa w art. 63d ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, jest skuteczne w odniesieniu do transakcji polecenia zapłaty, w której dniem obciążenia rachunku byłby dzień następujący po dniu złożenia takiego oświadczenia.

Art. 169. 1. Płatnik i jego dostawca mogą uzgodnić, że do dnia 1 stycznia 2012 r. termin uznania rachunku płatniczego dostawcy odbiorcy będzie inny niż określony w art. 54 ust. 1, jednak nie dłuższy niż trzy dni robocze, a w przypadku, o którym mowa w art. 54 ust. 2, nie dłuższy niż cztery dni robocze.

2. Do dnia 1 stycznia 2012 r. dostawcy są obowiązani wykonywać transakcje płatnicze w całości wykonywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczące należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹²⁾) oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 4, str. 307, z późn. zm.) w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze po otrzymaniu zlecenia; przepis art. 55 stosuje się odpowiednio.

Art. 170. 1. Osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, inne niż dostawcy, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzą działalność gospodarczą w zakresie usług płatniczych, mogą kontynuować tę działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez wymogu uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, albo wpisu do rejestru, nie dłużej jednak niż w okresie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Podmiot określony w ust. 1, który w terminie określonym w tym przepisie złoży wniosek o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, albo wniosek o wpis do rejestru, może kontynuować działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez tego zezwolenia albo wpisu do czasu rozpatrzenia wniosku.

Art. 171. 1. Podmioty kontynuujące działalność zgodnie z art. 170 są instytucjami obowiązanyymi w rozumieniu ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276 i Nr 182, poz. 1228).

2. W stosunku do podmiotów, o których mowa w ust. 1, KNF wykonuje kontrolę, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, na zasadach i w trybie określonym w art. 103.

Art. 172. Kasy oszczędnościowo-kredytowe prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych są obowiązane złożyć zawiadomienie, o którym mowa w art. 131 ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 173. 1. Do wniosków o wpis biura usług płatniczych do rejestru złożonych przed upływem 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie stosuje się przepisów art. 67 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 i Nr 239, poz. 1593).

2. W przypadku wniosków, o których mowa w ust. 1, KNF dokonuje wpisu do rejestru w terminie 60 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku wraz z oświadczeniem, o którym mowa w art. 122 ust. 2, z zastrzeżeniem art. 174 ust. 3.

3. Jeżeli KNF nie dokona wpisu do rejestru w terminie, o którym mowa w ust. 2, przedsiębiorca może rozpocząć działalność w zakresie usług płatniczych w charakterze biura usług płatniczych po uprzednim zawiadomieniu o tym na piśmie KNF. Nie dotyczy to przypadku gdy KNF wezwał przedsiębiorcę do uzupełnienia wniosku o wpis do rejestru nie później niż przed upływem 30 dni od dnia jego otrzymania. W takiej sytuacji termin, o którym mowa w ust. 2, biegnie od dnia uzupełnienia wniosku.

Art. 174. 1. Do wniosku o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dołącza się dodatkowo aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Do wniosku o wpis do rejestru, w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dołącza się dodatkowo, z zastrzeżeniem ust. 3, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, wydany nie wcześniej niż na 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku o wpis do rejestru, albo zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, wystawione nie wcześniej niż na 3 miesiące przed dniem złożenia wniosku o wpis do rejestru.

3. Do wniosku, o którym mowa w art. 122 ust. 1, w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dołącza się dodatkowo:

- 1) aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo zaświadczenie z ewidencji działalności gospodarczej;
- 2) umowę spółki, akt założycielski lub statut, a w przypadku osoby fizycznej – kopię dokumentu potwierdzającego jej tożsamość.

Art. 175. Biuro usług płatniczych jest obowiązane zawrzeć umowę, o której mowa w art. 125 ust. 2, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 176. 1. Instytucje finansowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, które przed dniem 25 grudnia 2007 r. prowadziły działalność w zakresie usług przekazu pieniężnego i były objęte nadzorem skonsolidowanym sprawowanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, a w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nadal prowadzą taką działalność i są objęte nadzorem skonsolidowanym, mogą kontynuować tę działalność jako instytucje płatnicze.

2. Instytucje, o których mowa w ust. 1, są zwolnione z wymogu uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, pod warunkiem zawiadomienia KNF, w formie pisemnej, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy o zamiarze kontynuowania działalności w zakresie usług przekazu pieniężnego.

3. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, instytucja finansowa przekazuje dane i informacje określone w art. 61 ust. 1 pkt 1, 4 i 6 – 10 oraz dokumenty potwierdzające spełnienie przesłanek, o których mowa w ust. 1. Przepis art. 62 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. W terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, lub jego uzupełnienia KNF wpisuje instytucję finansową do rejestru jako krajową instytucję płatniczą.

Art. 177. Podmioty prowadzące systemy płatności lub systemy rozrachunku papierów wartościowych, na prowadzenie których jest wymagana zgoda zgodnie z art. 16 ustawy zmienianej w art. 161, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekażą informacje wskazane w art. 17 ust. 3a ustawy zmienianej w art. 161, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do:

- 1) NBP – w zakresie dotyczącym systemów płatności;
- 2) KNF – w zakresie dotyczącym systemów rozrachunku papierów wartościowych.

Art. 178. Agenci rozliczeniowi prowadzący system autoryzacji i rozliczeń, niebędący bankami, przekażą do NBP informacje wskazane w art. 17 ust. 3a ustawy zmienianej w art. 161, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 30 dni od

dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 179. Przepis art. 19 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 166, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do należności, których termin płatności upływa po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 180. 1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa na lata 2011 – 2020 wynosi 73.010,73 tys. zł, z tym że w roku:

- 1) 2011 – 6.150 tys. zł;
- 2) 2012 – 6.396 tys. zł;
- 3) 2013 – 6.632,65 tys. zł;
- 4) 2014 – 6.891,33 tys. zł;
- 5) 2015 – 7.166,98 tys. zł;
- 6) 2016 – 7.432,16 tys. zł;
- 7) 2017 – 7.692,28 tys. zł;
- 8) 2018 – 7.953,82 tys. zł;
- 9) 2019 – 8.216,30 tys. zł;
- 10) 2020 – 8.479,22 tys. zł.

2. W przypadku zagrożenia przekroczenia limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, na dany rok budżetowy, zastosowany zostanie mechanizm korygujący polegający na:

- 1) ograniczeniu kosztów rzeczowych Urzędu KNF związanych z realizacją zadań wynikających ze sprawowania nadzoru nad instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych lub
- 2) racjonalizacji częstotliwości wykonywania czynności w ramach nadzoru sprawowanego przez KNF nad instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych.

3. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest odpowiednio KNF i Urząd KNF.

4. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, jest minister właściwy do spraw instytucji finansowych.

Art. 181. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

-
- ¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającą dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającą dyrektywę 97/5/WE (Dz. Urz. UE L 319 z 05.12.2007, str. 1, z późn. zm.).
- ²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, ustawę z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami, ustawę z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe, ustawę z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 71, poz. 609, Nr 127, poz. 1045, Nr 131, poz. 1075, Nr 144, poz. 1176, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 40, poz. 226, Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853, Nr 182, poz. 1228 i Nr 257, poz. 1724 oraz z 2011 r. Nr 72, poz. 388.
- ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 165, poz. 1316 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.
- ⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.
- ⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 100, poz. 1081, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2004 r. Nr 68, poz. 623 i Nr 146, poz. 1546, z 2006 r. Nr 183, poz. 1354 oraz z 2009 r. Nr 50, poz. 403 i Nr 127, poz. 1045.
- ⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 109, poz. 1030, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 162, poz. 1693, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316 oraz z 2011 r. Nr 80, poz. 432.
- ⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242,

- z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662 i Nr 131, poz. 1075, z 2010 r. Nr 40, poz. 222 i Nr 155, poz. 1037 oraz z 2011 r. Nr 80, poz. 432.
- ⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 49, poz. 328, z 2008 r. Nr 209, poz. 1317, Nr 228, poz. 1507 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 77, poz. 649 i Nr 165, poz. 1316 oraz z 2010 r. Nr 126, poz. 853.
- ¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238 oraz z 2010 r. Nr 41, poz. 233, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1497.
- ¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539, z 2009 r. Nr 195, poz. 1501 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 167, poz. 1131, Nr 182, poz. 1228 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 6, poz. 18 i Nr 34, poz. 173.
- ¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 192, poz. 1378 i Nr 225, poz. 1671, z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 44, poz. 362, Nr 57, poz. 466, Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1322, Nr 213, poz. 1652 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 57, poz. 355, Nr 127, poz. 858, Nr 167, poz. 1131, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1306 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 173 i Nr 75, poz. 398.
- ¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 228, poz. 2260, z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 173, poz. 1808, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 61, poz. 410, z 2008 r. Nr 228, poz. 1506 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 69, poz. 589.
- ¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276, z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 208, poz. 1540, z 2008 r. Nr 86, poz. 524, Nr 118, poz. 747, Nr 217, poz. 1381 i Nr 231, poz. 1547 oraz z 2009 r. Nr 13, poz. 69, Nr 42, poz. 341 i Nr 104, poz. 860.
- ¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z 2005 r. Nr 122, poz. 1024, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, z 2007 r. Nr 125, poz. 873, z 2008 r. Nr 163, poz. 1014 oraz z 2009 r. Nr 77, poz. 649.
- ¹⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24,

-
- poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245 i Nr 72, poz. 381.
- 17) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235 i Nr 75, poz. 398.
- 18) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z 2003 r. Nr 84, poz. 774 i Nr 188, poz. 1837, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 116, poz. 1204, z 2005 r. Nr 122, poz. 1021, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, z 2009 r. Nr 201, poz. 1540 oraz z 2011 r. Nr 80, poz. 432.
- 19) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 191, poz. 1481 oraz z 2010 r. Nr 155, poz. 1037, Nr 230, poz. 1509 i Nr 257, poz. 1724.
- 20) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1032, Nr 170, poz. 1217, Nr 171, poz. 1225 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1570, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 20, poz. 106, Nr 92, poz. 753 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 21, poz. 105, Nr 81, poz. 529, Nr 130, poz. 871, Nr 182, poz. 1228 i Nr 213, poz. 1396 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322.
- 21) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435 i Nr 241, poz. 1621 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 173 i Nr 80, poz. 432.

UZASADNIENIE

WPROWADZENIE – CZĘŚĆ OGÓLNA

Zaproponowane w przedmiotowym projekcie ustawy rozwiązania mają na celu unormowanie sposobu świadczenia usług płatniczych oraz uregulowanie działalności polegającej na świadczeniu usług płatniczych w taki sposób, aby zapewniło to harmonizację świadczenia tych usług w całej Unii Europejskiej, w celu wypełnienia ustaleń dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE (dyrektywa PSD), będącej dyrektywą tzw. pełnej harmonizacji. Pełna harmonizacja opiera się na restrykcyjnym wyznaczeniu treści implementowanych regulacji, zapewniającym jednolitość standardów regulacji we wszystkich państwach członkowskich. Z drugiej jednak strony tak ograniczające podejście uniemożliwia państwom członkowskim nawet uzasadnione odstępstwo na korzyść konsumentów od poziomu ochrony podyktowanej dyrektywą i rozszerzenie regulacji. Proponowane w projekcie regulacje w pełni odpowiadają uregulowaniom zawartym w dyrektywie. Celem dyrektywy jest budowa jednolitych ram prawnych dla usług płatniczych na obszarze Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które przyczynią się do powstania dobrze funkcjonującego rynku płatności. Spodziewanym efektem uchwalenia ustawy o usługach płatniczych będzie wzmożona konkurencja na rynku usług płatniczych. Przewiduje się, że nowe regulacje pobudzą rozwój obrotu bezgotówkowego i spowodują zrównanie warunków wykonywania płatności krajowych i transgranicznych. Dyrektywa PSD ma charakter wyraźnie prokonsumencki i nakłada na dostawców usług płatniczych szeroki katalog obowiązków.

Głównym postulatem projektu jest usunięcie barier dla realizacji usług płatniczych, również transgranicznie, zwiększenie konkurencji między podmiotami świadczącymi usługi płatnicze, zwiększenie zaufania konsumentów do nowoczesnych instrumentów płatniczych i pełna harmonizacja na terenie Unii Europejskiej przepisów prawnych dotyczących usług

płatniczych. Oczekuje się również, iż nowe regulacje zwiększą wykorzystanie obrotu bezgotówkowego.

Ustawa przewiduje wiele korzyści dla konsumentów, w tym wprowadza szeroki dostęp do informacji dla użytkowników usług płatniczych oraz jednolite zasady dotyczące wykonania usługi płatniczej na terenie jednolitego europejskiego rynku, co także ma walor informacyjny. Wprowadzenie nadzoru nad dostawcami usług płatniczych spowoduje zwiększenie bezpieczeństwa środków finansowych powierzanych dostawcom usług płatniczych.

Do najważniejszych zmian w świadczeniu usług płatniczych, które wprowadzi przedkładana ustawa, należy zaliczyć:

- a) obszerne obowiązki informacyjne (zarówno o samej usłudze, jak i o każdej wykonanej płatności, wobec zleceniodawcy, jak i beneficjenta płatności),
- b) dopuszczenie zróżnicowania warunków świadczenia usług dla konsumentów i niekonsumentów,
- c) zakaz pobierania opłat za niektóre czynności (obowiązki informacyjne, niektóre obowiązki z zakresu realizacji usługi płatniczej),
- d) kontrola wysokości niektórych opłat i prowizji (opłaty „odpowiednie” i „zgodne z faktycznymi kosztami dostawcy”),
- e) szczegółowe przesłanki i procedura zmian stóp procentowych i kursów walut,
- f) szczegółowe zasady wypowiedzania umów, wraz z uregulowaniem zwrotu opłat płatnych z góry,
- g) jednodniowy termin realizacji płatności D+1 (do dnia 1 stycznia 2012 r. strony mogą uzgodnić termin 3 dni), wydłużony o jeden dzień, jeżeli zlecenie płatności zostało złożone na dokumencie papierowym,
- h) obowiązek księgowania w tym samym dniu wpłat w gotówce przez konsumenta,
- i) zakaz manipulacji datą waluty,
- j) stworzenie ram prawnych dla paneuropejskiego polecenia zapłaty,
- k) wprowadzenie pełnej odpowiedzialności dostawcy zleceniodawcy płatności oraz dostawcy odbiorcy płatności (w zależności od rodzaju transakcji) za wszystkie nieprawidłowości w realizacji transakcji (niedojście środków, opóźnienie, potrącenie jakichkolwiek kwot z kwoty transakcji),
- l) uszczegółowienie zasad odpowiedzialności za zakwestionowane operacje instrumentami płatniczymi,
- m) szczegółowe uregulowanie przesłanek i trybu odmowy realizacji płatności przez dostawcę (w tym obowiązku poinformowania o odmowie) oraz odwołalności płatności,

n) pełna odpowiedzialność klienta za podanie prawidłowego numeru IBAN odbiorcy płatności (operacje wykonane zgodnie z numerem IBAN stanowią należyte wykonanie transakcji, chociażby numer IBAN nie zgadzał się z innymi danymi odbiorcy wskazanymi przez zleceniodawcę).

W zakresie uregulowania działalności świadczenia usług płatniczych największe znaczenie należy wiązać z wprowadzeniem przedmiotową dyrektywą oraz nową ustawą na rynek krajowy i zarazem unijny nowego podmiotu regulowanego świadczącego usługi płatnicze – instytucji płatniczej, wobec którego będzie obowiązywać tzw. zasada jednolitego paszportu w Unii Europejskiej, pozwalająca na świadczenie usług płatniczych w całej UE po uzyskaniu zezwolenia tylko w jednym państwie członkowskim. W założeniu instytucja płatnicza ma stanowić przeciwwagę dla banków, które obecnie są głównymi dostawcami usług płatniczych.

Ustawa ponadto jest pierwszym systemowym uregulowaniem w Polsce zarówno usług płatniczych, jak również samej działalności polegającej na ich świadczeniu. Dotychczas świadczenie usług płatniczych miało charakter tzw. wolnej działalności gospodarczej, a po wprowadzeniu w życie ustawy będzie miało charakter działalności regulowanej i poddanej nadzorowi odpowiednich instytucji, w tym przede wszystkim Komisji Nadzoru Finansowego (KNF). Kolejne podmioty dołączą do katalogu podmiotów nadzorowanych w ramach jednolitego nadzoru w zakresie ich działalności na rynku finansowym.

Ustawa wprowadza zamknięty katalog podmiotów uprawnionych do świadczenia usług płatniczych – dostawców usług płatniczych, w którym znajdują się istniejące podmioty, np. banki czy spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, ale także nowe podmioty, regulowane, poddane nadzorowi KNF – instytucje płatnicze oraz biura usług płatniczych. Biura usług płatniczych, w porównaniu z instytucjami płatniczymi i innymi dostawcami usług płatniczych, będą adresatem mniejszych wymogów ustawowych, ale będą też mogły świadczyć usługi płatnicze w ograniczonym zakresie (jedynie przekaz pieniężny, w tym wpłaty na rachunki), na ograniczoną skalę (ich obroty nie będą mogły przekroczyć równowartości kwoty 500 000 euro miesięcznie) oraz na terytorium ograniczonym do Rzeczypospolitej Polskiej, jako podmioty wyłączone z zastosowania zasady jednolitego paszportu.

Działalność w formie biur usług płatniczych powinna zapewnić, pod rządami nowej ustawy i w nowym reżimie prawnym, możliwość kontynuacji działania podmiotom świadczącym usługi płatnicze, a dotychczas nieregulowanym, czyli tzw. pośrednikom w zakresie

świadczenia usług płatniczych, którzy zwykle prowadzą działalność w formach drobnej przedsiębiorczości – podmiotach o charakterze rodzinnym czy w formie jednoosobowej działalności gospodarczej.

Celem dyrektywy, jak również ustawy, jest zwiększenie bezpieczeństwa środków finansowych powierzanych dostawcom usług płatniczych oraz zwiększenie konkurencji na rynku usług płatniczych. Dlatego też pośrednicy w zakresie świadczenia usług płatniczych (punkty opłat za rachunki) powinni mieć możliwość kontynuacji swojej działalności, przy spełnieniu odpowiednich ustawowych wymagań.

Skutkiem implementacji dyrektywy ma być bowiem poprawa konkurencyjności zarówno na poziomie europejskim, dzięki ww. zasadzie jednolitej licencji, jak i krajowym, przez wprowadzenie nowych kategorii podmiotów świadczących usługi płatnicze.

Od strony prawnej dyrektywa wspiera realizację projektu SEPA (Single Euro Payment Area). Celem dyrektywy w zakresie usług płatniczych jest ponadto usunięcie barier dla transgranicznych produktów. Ustawa o usługach płatniczych jest pierwszym etapem budowy Jednolitego Rynku Płatności w Euro. Idea utworzenia SEPA została sformułowana w 2002 r. jako potrzeba wsparcia powstającego właśnie rynku wewnętrznego w ramach Unii Europejskiej. SEPA jest obszarem, w którym zarówno obywatele, jak i przedsiębiorcy oraz inni uczestnicy obrotu gospodarczego, mogą dokonywać i otrzymywać płatności w euro, na terenie Europy, zarówno transgranicznie, jak i w granicach państw, przy tych samych prostych i jasnych zasadach i regulacjach prawnych. W dłuższej perspektywie instrumenty SEPA będą zastępować obecnie funkcjonujące krajowe instrumenty płatnicze.

Podstawowy cel SEPA nawiązuje do założeń Strategii Lizbońskiej, która prezentuje wizję rynku Unii Europejskiej jako rynku najbardziej konkurencyjnego w światowej gospodarce. Wdrożenie systemu SEPA z pewnością wzmocni europejską gospodarkę jako całość, przede wszystkim przez wzrost konkurencji w sektorze usług płatniczych na rzecz klientów takich jak konsumenci, przedsiębiorstwa i administracja publiczna. Ponadto SEPA jako inicjatywa integrująca rynki płatności przyczyni się w znacznym stopniu do wzmocnienia unii walutowej. Harmonizacja płatności w euro jest uważana za konieczny krok do uczynienia z euro w pełni funkcjonującej i jednolitej waluty.

Projekt SEPA opiera się na dwóch ogólnounijnych instrumentach płatniczych: poleceniu przelewu i poleceniu zapłaty oraz projektowanym jednolitym podejściu do rynku kart płatniczych. Standardy dla płatności kartami na poziomie unijnym są jednak dopiero na wczesnym etapie projektowania.

Pełna harmonizacja na szczeblu unijnym przepisów prawnych dotyczących usług płatniczych, zwiększenie zaufania konsumentów do nowoczesnych instrumentów płatniczych, przez wprowadzenie szerokiego dostępu do informacji dla użytkowników usług płatniczych, oraz jednolite zasady dotyczące wykonania usługi płatniczej to tylko niektóre elementy ujednolicania rynku usług płatniczych na terenie jednolitego europejskiego rynku. Przyczyni się do tego również wspomniane zwiększenie bezpieczeństwa środków finansowych powierzanych dostawcom usług płatniczych dzięki regulacji rynku płatniczego i nadzorze nad nim.

Należy bowiem wskazać, iż podmioty świadczące szeroki zakres usług płatniczych (m.in. międzynarodowe przekazy pieniężne, wpłaty na rachunki bankowe, wydawanie kart płatniczych, rozliczenia kart płatniczych, płatności mobilne, płatności internetowe) zostaną objęte nowym reżimem prawnym.

Dla tak określonej materii postanowienia dyrektywy obejmują:

- 1) regulacje dotyczące przedmiotu, zakresu zastosowania, a także definicji objętych dyrektywą (tytuł I, art. 1 – 4),
- 2) regulacje dotyczące dostawców usług płatniczych (wymogi w zakresie kapitału założycielskiego, funduszy własnych, wymogów ochronnych, udzielania zezwolenia, rejestracji instytucji płatniczych), a także regulacje dotyczące korzystania przez instytucje z usług agentów, oddziałów lub podmiotów świadczących usługi w ramach outsourcingu. Ważną częścią tych regulacji są przepisy dotyczące dostępu do systemów płatności oraz przepisy nadzorcze (tytuł II, art. 5 – 29),
- 3) regulacje dotyczące przejrzystości warunków i wymogów w zakresie informowania w odniesieniu do usług płatniczych (niezwykle istotne z punktu widzenia użytkownika usług płatniczych regulacje, zapewniające maksymalną ochronę użytkowników usług płatniczych), regulacje dotyczące pojedynczych transakcji płatniczych, opłat za przekazywane informacje, umów ramowych, rozliczeń walutowych (tytuł III, art. 30 – 50),
- 4) regulacje dotyczące praw i obowiązków w odniesieniu do dostarczania usług płatniczych i korzystania z nich, opłat za korzystanie z danego instrumentu płatniczego (opłata surcharge), autoryzacji transakcji płatniczych, obowiązków użytkowników i dostawców usług płatniczych związanych z instrumentami płatniczymi, sprawy związane z odpowiedzialnością płatników oraz dostawców usług płatniczych za nieautoryzowane transakcje, sprawy związane z wykonaniem transakcji płatniczych (tytuł IV, art. 51 – 82),

- 5) regulacje tytułów V i VI, w których są zawarte przepisy dotyczące m.in. funkcjonowania Komitetu do spraw Płatności – organu, który wspiera Komisję Europejską w rozwijaniu wspólnego rynku płatności na terenie UE.

W ustawie, z uwagi na objęcie instytucji płatniczych oraz biur usług płatniczych nadzorem, wprowadzono przepisy dotyczące jego kosztów. Podstawą wyliczania kosztów nadzoru dla wszystkich podmiotów nadzorowanych przez KNF na podstawie ustawy będzie wielkość obrotów (rozumiana jako całkowita kwota transakcji płatniczych wykonanych przez krajową instytucję płatniczą bądź biuro usług płatniczych, w tym także przez podmioty, za działania których ponoszą one całkowitą odpowiedzialność); przyjęto, że jest to wskaźnik najbardziej uniwersalny wobec zróżnicowanego statusu nadzorowanych dostawców oraz najbardziej adekwatny dla rozmiaru prowadzonej działalności, a więc zaangażowania nadzoru wobec poszczególnych podmiotów.

Uwzględniając zróżnicowany zakres i charakter działalności prowadzonej przez nadzorowane podmioty, stawki powinny zostać zróżnicowane w trzech kategoriach, tj. odpowiednio: dla biur usług płatniczych, dla instytucji płatniczych i dla instytucji płatniczych wykonujących wyłącznie usługi płatnicze, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 (zawieranie umów z przedsiębiorcami o przyjmowanie zapłaty przy użyciu instrumentów płatniczych). Wskaźniki dla wskazanych wyżej kategorii powinny pozostawać w proporcji odpowiednio 1:10:30 (agenci rozliczeniowi/biura/instytucje); przy ustalonej wysokości stawki dla agentów rozliczeniowych 0,0025 % pozostałe stawki wynoszą – 0,025 % (dla biur) i 0,075 % (dla instytucji). Proporcja uwzględnia zróżnicowanie zakresu działalności, wielkość generowanego ryzyka i w konsekwencji poziom zaangażowania nadzoru. Dodatkowo zaproponowano czwartą kategorię – dla instytucji płatniczych świadczących wyłącznie usługę płatniczą, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6, albo wyłącznie usługę płatniczą, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7 (usługę przekazów pieniężnych lub wyłącznie transakcji płatniczych realizowanych w formie płatności mobilnych) – dla tych podmiotów obniżona stawka mogłaby wynosić 0,05 %, a więc 20 w przyjętej proporcji 1:10:(20)30. Wprowadzono jednorazowe opłaty za wydanie zezwolenia dla krajowych instytucji płatniczych, z zastrzeżeniem że opłaty te nie pomniejszają należności poszczególnych krajowych instytucji płatniczych z tytułu wpłat na koszty nadzoru, pomniejszając natomiast łączną kwotę rzeczywistych kosztów nadzoru, która będzie stanowić podstawę rocznego rozliczenia.

UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

Zakres przedmiotowy projektu ustawy o usługach płatniczych został określony przez wprowadzenie katalogu usług płatniczych zamieszczonego w art. 3 projektu ustawy. Katalog ten swoim zakresem obejmuje tradycyjne usługi płatnicze, takie jak: prowadzenie rachunku płatniczego, w tym przyjmowanie wpłat gotówki i dokonywanie wypłat gotówki, dokonywanie transakcji płatniczych, tj. przelewów, zleceń stałych, poleceń zapłaty (także paneuropejskie polecenia zapłaty), rozliczeń operacji instrumentami płatniczymi oraz dokonywanie przekazów pieniężnych. Ponadto przepisy przedmiotowego projektu dotyczą płatności przekazywanych przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, będących pośrednikiem między użytkownikiem zlecającym transakcję płatniczą a odbiorcą, w przypadku gdy transakcja płatnicza jest wykonana przy użyciu urządzenia telekomunikacyjnego, cyfrowego lub informatycznego.

Należy podkreślić, iż projekt zawiera szeroki katalog wyłączeń (art. 6). W tym miejscu należy wspomnieć przede wszystkim o braku zastosowania przepisów przedmiotowego projektu m.in. do: transakcji opartych na papierowych dokumentach płatniczych (np. czeki, weksle), transakcji płatniczych dokonywanych wyłącznie za pomocą gotówki (bowiem istnieje już wspólny rynek płatności gotówką), usług świadczonych przez dostawców usług technicznych oraz w sytuacji, gdy zakres udziału świadczenia dostawcy jest szerszy niż samo pośrednictwo w płatności. W tych przypadkach usługi mogą być świadczone przez podmioty niebędące instytucjami płatniczymi bądź też tzw. dostawcami zwolnionymi.

Istotne wyłączenie ujęte w art. 6 pkt 16 projektu ustawy polega na wyłączeniu z zakresu działania ustawy papierowych książeczek oszczędnościowych, w tym książeczek mieszkaniowych, na których operacje związane z dokonywaniem wpłat (z książeczek mieszkaniowych nie dokonuje się wypłat) są rejestrowane w tychże książeczkach, tj. na papierowym druku, w posiadaniu którego znajduje się klient.

Przepisy niniejszej ustawy nie będą miały zastosowania do książeczek, wydawanych klientom w formie papierowego dokumentu, stanowiących potwierdzenie zawarcia transakcji, jak również zawierających wszelkie informacje o dokonywanych operacjach (wpłatach). Powyższy przepis dotyczy wyłączenia m.in. następujących rodzajów papierowych oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych:

- 1) z prawem do premii gwarancyjnej – tryb i zasady wypłaty premii gwarancyjnej (będącej dotacją z budżetu państwa) reguluje ustawa z dnia 30 listopada 1995 r.

o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1115, z późn. zm.),

- 2) bez prawa do premii gwarancyjnej, na których dokonywane operacje (wpłaty) są rejestrowane (wpisywane) bezpośrednio w tychże książeczkach,
- 3) powiązanych z funduszami inwestycyjnymi, na których operacja wpłaty dokonywana przy założeniu książeczki (na przedmiotowy produkt nie dokonuje się dopłat) jest rejestrowana (wpisywana) bezpośrednio w tejże książeczce.

Pozostałe rodzaje oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych, na których dokonywane operacje są rejestrowane wyłącznie na rachunku bankowym, nie podlegają wyłączeniu. Powyższa propozycja uwzględnia specyfikę funkcjonowania produktu, jakim jest oszczędnościowa książeczka mieszkaniowa (produkt zakładany począwszy od 1958 r.), która stanowi ofertę dla klientów, którzy swoje oszczędności zamierzają przeznaczyć na cel mieszkaniowy. Właściciele książeczek nie utożsamiają książeczek z rachunkiem bankowym, a raczej z papierowym drukiem, w którego są posiadaniu. Strona polska podczas negocjacji dyrektywy nie zgłaszała propozycji wyłączenia tego produktu z zakresu jej stosowania, bowiem definicja rachunku płatniczego zawarta w dyrektywie ewoluowała na przestrzeni kolejnych wersji projektu. Państwa, takie jak Francja, kierując się jednym z głównych założeń dyrektywy, zgodnie z którym papierowe instrumenty płatnicze nie podlegają przepisom dyrektywy, zgłosiły wyłączenie w art. 3 lit. g dyrektywy czeków, weksli i popularnych tam voucherów papierowych, czy też jak Czechy – przekazów pocztowych. Wyłączenie to jednak wynikało z określonej na wczesnym etapie negocjacji definicji instrumentu płatniczego. Ponadto warto dodać, że w przypadku papierowych książeczek mieszkaniowych funkcja płatnicza sprowadza się wyłącznie do wpłaty gotówki na ten instrument (nie przewiduje się wypłat). Podobnie jak w przypadku wyłączonych z dyrektywy czeków, weksli, voucherów czy przekazów pocztowych mają one charakter instrumentu papierowego, a odpowiednie działania po stronie banku następują dopiero po okazaniu dokumentu papierowego przez klienta.

Przepisy projektu dotyczą w szczególności działalności prowadzonej przez banki, podmioty powołane do życia niniejszą ustawą (instytucje płatnicze, biura usług płatniczych), agentów rozliczeniowych, integratorów płatności internetowych, przedsiębiorców telekomunikacyjnych oraz przez podmioty, które specjalizują się w usługach przyjmowania płatności za

rachunki oraz w usługach przekazywania płatności bez tworzenia rachunków rozliczeniowych.

Projekt ustawy o usługach płatniczych składa się z XI działów.

Dział I zawiera ogólne przepisy dotyczące świadczenia usług płatniczych.

Podstawowym zadaniem słowniczka (art. 2) jest ujednolicenie występujących w obrocie prawnym rynku usług płatniczych pojęć celem wyeliminowania sytuacji, w której te same pojęcia będą używane przez różne podmioty w odmiennym znaczeniu. Istotną definicją, która pojawia się w słowniczku, jest definicja dnia roboczego (art. 2 pkt 5). Konieczność zdefiniowania w słowniczku ustawy pojęcia „dnia roboczego” (zdefiniowanego w dyrektywie PSD w art. 4 w pkt 27 – dzień roboczy oznacza dzień, w którym stosowny dostawca usług płatniczych płatnika lub dostawca usług płatniczych odbiorcy uczestniczący w wykonaniu transakcji płatniczej prowadzi działalność wymaganą do wykonania transakcji płatniczej) wynika z kluczowej roli, jaką dzień roboczy pełni dla obliczania terminów realizacji transakcji płatniczych, do których dostawca usług płatniczych zobowiązuje się w stosunku do użytkownika, tj. konsumenta i przedsiębiorcy. Sposób i czas realizacji transakcji został określony w dziale III ustawy – Prawa i obowiązki w zakresie dostarczania usług płatniczych i korzystania z nich. Zgodnie z przepisami ustawy bieg realizacji transakcji rozpoczyna się z chwilą otrzymania zlecenia płatniczego (art. 49), gdy zostaną spełnione następujące warunki:

- a) zlecenie płatnicze zostało otrzymane w dniu roboczym,
- b) zlecenie płatnicze zostało otrzymane przed nieprzekraczalnym terminem pod koniec dnia roboczego, po którym zlecenie płatnicze uznaje się za otrzymane następnego dnia roboczego (instytucja tzw. cut of time).

Natomiast w odniesieniu do czasu realizacji transakcji płatniczej i w świetle tzw. end-to-end liability, dostawca usług płatniczych ma obowiązek doprowadzić do uznania rachunku płatniczego odbiorcy w terminie do trzech dni roboczych po otrzymaniu zlecenia płatniczego. Zasada ta będzie obowiązywać do 2012 r. Reguła uznawania rachunku D+1 po otrzymaniu zlecenia płatniczego zacznie obowiązywać od 2012 r. W świetle powyższych przepisów definicja dnia roboczego jednoznacznie określa, że czas liczy się w sytuacji, gdy dostawcy uczestniczący w wykonaniu transakcji prowadzą działalność wymaganą do wykonania transakcji płatniczej. Warto zauważyć, iż definicję dnia roboczego należy rozpatrywać, biorąc

pod uwagę fakt, iż powinna być ona najbardziej neutralną z punktu widzenia funkcjonowania dostawców usług płatniczych.

Trzeba zwrócić uwagę, że w prawie polskim nie ma definicji dnia roboczego. W ustawie z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 28, z późn. zm.) są wymienione enumeratywnie wszystkie dni wolne, natomiast nie precyzuje się, czy sobota jest dniem roboczym. W związku z kluczową rolą definicji dnia roboczego konieczne jest zdefiniowanie dnia roboczego w ustawie o usługach płatniczych.

Koncepcja rachunku płatniczego w art. 2 pkt 25 projektu ustawy jest ściśle powiązana z celem uregulowania usług płatniczych zgodnie z dyrektywą PSD.

Zgodnie z art. 5 ust. 6 projektu ustawy o usługach płatniczych w sprawach nieuregulowanych w ustawie do usług płatniczych stosuje się m.in. przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.). W konsekwencji można przyjąć, iż art. 50 (umowne ograniczenie w dysponowaniu środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku), art. 56 (dyspozycje na wypadek śmierci) oraz art. 60 (rozwiązanie umowy rachunku przy braku obrotów na tym rachunku) ustawy – Prawo bankowe powinny mieć odpowiednie zastosowanie do rachunków płatniczych w rozumieniu art. 2 pkt 25 projektu ustawy.

Wszystkie rodzaje kont wykorzystywanych do transakcji płatniczych muszą być objęte reżimem ustawy o usługach płatniczych, z zastrzeżeniem że nie są one wyłączone przez art. 6 ustawy. Rachunek płatniczy w rozumieniu ustawy to (zgodnie z definicją z dyrektywy PSD) rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych.

W zakresie czynności stanowiącej usługę płatniczą, funkcję rachunku płatniczego w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy powinny pełnić wszystkie rachunki, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy – Prawo bankowe (z tym że w odniesieniu do lokat terminowych, tylko rachunki lokat pozwalających na dokonanie dopłat/wypłat w czasie trwania umowy tego rachunku).

Powyższe wynika z interpretacji Komisji Europejskiej, przedstawionej na stronie internetowej http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/framework/transposition/faq_en w dokumencie Questions on PSD 2007/64/EC. Zgodnie z interpretacją Komisji Europejskiej (odpowiedź na zawarte tam pytanie nr 31) wszystkie rodzaje rachunków, które służą do wykonania transakcji płatniczej, są objęte zakresem obowiązywania dyrektywy. W pytaniu 150 ww. dokumentu, dotyczącym bezpośrednio rachunków oszczędnościowych, Komisja

Europejska potwierdziła objęcie zakresem dyrektywy rachunków oszczędnościowych i lokat terminowych z prawem dopłat/wypłat.

Bank otwiera i prowadzi rachunki bankowe (nie ma potrzeby wprowadzania konstrukcji prawnej, która pozwalałaby bankom na otwieranie rachunków płatniczych). Nadanie funkcji rachunku płatniczego rachunkom bankowym, o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy – Prawo bankowe – wyłączając z tego katalogu rachunek powierniczy, usystematyzuje konstrukcję prawną rachunku bankowego pełniącego funkcję rachunku płatniczego. W zakresie rachunku lokat terminowych (art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo bankowe) chodzi tylko o rachunki lokat terminowych, na które możliwe jest dokonywanie wpłat/dopłat w czasie trwania umowy tego rachunku – tylko te rachunki lokat terminowych zostaną objęte reżimem wynikającym z ustawy.

Jak wspomniano, projekt ustawy w art. 2 pkt 25 wprowadza następującą definicję rachunku płatniczego: rachunek płatniczy jest to rachunek prowadzony dla jednego lub większej liczby użytkowników służący do wykonywania transakcji płatniczych; przy czym przez rachunek płatniczy rozumie się także rachunek bankowy oraz rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, jeżeli rachunki te służą do wykonywania transakcji płatniczych. Koncepcja rachunku płatniczego zakłada zatem, że rachunek ten będzie prowadzony przez instytucje świadczące usługi płatnicze, a niebędące bankami. Natomiast instytucje bankowe, prowadzące rachunki bankowe, będą świadczyły usługi płatnicze za pomocą rachunków bankowych w reżimie ustawy o usługach płatniczych. Zatem należy przyjąć, iż faktem przesądzającym o tym, że rachunek bankowy pełni funkcję rachunku płatniczego, będzie zakres świadczonych usług z wykorzystaniem tego rachunku. Innymi słowy, jedną z funkcjonalności rachunku bankowego może być pełnienie przez ten rachunek funkcji rachunku płatniczego.

Kolejną, ważną z punktu widzenia realizacji transakcji płatniczych definicją, jest zawarta w art. 2 pkt 33 definicja unikatowego identyfikatora. Zgodnie z dyrektywą PSD dostawca określa użytkownikowi kombinację liter, liczb lub symboli tworzącą unikatowy identyfikator, którą z kolei użytkownik jest obowiązany dostarczyć w celu jednoznacznego zidentyfikowania drugiego, biorącego udział w danej transakcji użytkownika. Istotą tej konstrukcji jest znajomość przez użytkownika, który dokonuje transakcji, unikatowego identyfikatora swojego kontrahenta. To nie dostawca powinien znać ten unikatowy identyfikator. Taki był właśnie zamiar ustawodawcy unijnego, konstruującego sposób realizacji usługi płatniczej.

W omawianym wcześniej katalogu usług płatniczych (art. 3) pojawia się usługa polegająca na wykonywaniu transakcji płatniczych w ciężar środków udostępnionych użytkownikowi z tytułu kredytu. Umowa kredytu ma charakter jednorazowego i ściśle określonego działania (zgodnie z art. 69 ustawy – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu). Posłużenie się w przypadku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3, pojęciem kredytu najlepiej oddaje istotę przepisów dyrektywy PSD w tej kwestii.

Projekt definiuje system płatności w rozumieniu wynikającym z dyrektywy PSD (art. 4 pkt 6 dyrektywy), zgodnie z którą system płatności oznacza system transferu środków oparty na formalnych i znormalizowanych regułach i wspólnych przepisach dotyczących przetwarzania, rozliczeń lub rozrachunku transakcji płatniczych.

Art. 28 dyrektywy PSD stanowi o zasadach dostępu do systemów płatności. Państwa członkowskie zapewniają, aby zasady dotyczące dostępu posiadających zezwolenie lub zarejestrowanych dostawców usług płatniczych będących osobami prawnymi do systemów płatności były obiektywne, niedyskryminujące i proporcjonalne oraz nie ograniczały dostępu do tych systemów bardziej niż jest to konieczne dla ochrony przed określonymi rodzajami ryzyka, takimi jak ryzyko rozrachunkowe, ryzyko operacyjne i ryzyko biznesowe, oraz dla ochrony bezpieczeństwa finansowego i stabilności operacyjnej systemu płatności.

Wyłączając systemy płatności w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743) oraz z ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385, z późn. zm.), pozostają tzw. „inne systemy”, tj. te, które wypełniają definicję systemu w rozumieniu projektu ustawy, ale nie są systemami nadzorowanymi obecnie przez Narodowy Bank Polski (NBP). Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia było rozstrzygnięcie statusu prawnego ww. „innych systemów”. Uznano, iż powierzanie NBP nadzoru nawet nad najmniejszymi systemami płatności (np. systemami płatności utworzonymi przez kilka sieci handlowych czy też w obrębie jednej sieci), które w świetle definicji i funkcjonowania istotnych systemów płatności będą zupełnie inaczej umiejscawiane, nie będzie właściwym rozwiązaniem. Każdy istotny system płatności o znaczeniu systemowym zostanie wskazany

jako system w rozumieniu ustawy o ostateczności rozrachunku i na jej mocy wejdzie w zakres kompetencji NBP.

W dziale I na uwagę zasługuje również definicja dostawcy usług płatniczych (art. 4 ust. 2). W przedmiotowym projekcie zakres pojęcia dostawcy usług płatniczych został określony przez enumeratywne wyliczenie podmiotów, których podstawowa działalność polega na świadczeniu usług płatniczych na rzecz użytkowników takich usług. Zgodnie z brzmieniem art. 4 ust. 2 dostawcą usług płatniczych może być wyłącznie:

- 1) bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe,
- 2) oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe,
- 3) instytucja kredytowa w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy – Prawo bankowe,
- 4) instytucja pieniądza elektronicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych,
- 5) oddział podmiotu świadczącego w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim, zgodnie z prawem tego państwa, pocztowe usługi płatnicze, uprawnionego zgodnie z prawem tego państwa do świadczenia usług płatniczych oraz Poczta Polska Spółka Akcyjna w zakresie, w jakim odrębne przepisy upoważniają ją do świadczenia usług płatniczych,
- 6) instytucja płatnicza,
- 7) Europejski Bank Centralny, Narodowy Bank Polski oraz bank centralny innego państwa członkowskiego – gdy nie działają w charakterze władz monetarnych lub organów administracji publicznej,
- 8) organ administracji publicznej,
- 9) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.) – w zakresie, w jakim odrębne przepisy upoważniają ją do świadczenia usług płatniczych, zwana dalej „kasą oszczędnościowo-kredytową”,
- 10) biuro usług płatniczych.

Dział II określa obowiązki informacyjne w zakresie świadczenia usług płatniczych.

Podział przepisów działu II na trzy rozdziały (przepisy ogólne, przepisy dotyczące pojedynczych transakcji płatniczych oraz przepisy dotyczące umowy ramowej o usługę płatniczą) wynika z odmiennych wymogów informacyjnych dla pojedynczych transakcji płatniczych oraz dla umowy ramowej, przewidującej większą liczbę transakcji płatniczych.

Wynika to z faktu, iż umowy ramowe są bardziej powszechne, a tym samym bardziej istotne pod względem gospodarczym, niż pojedyncze transakcje płatnicze. Zatem w pełni uzasadnione jest, aby wstępne informacje dotyczące umów ramowych były wszechstronne oraz utrwalone na papierze lub innych trwałych nośnikach informacji. Natomiast w przypadku pojedynczych transakcji płatniczych należy uznać za wystarczające nałożenie na dostawcę usług płatniczych obowiązku udzielania użytkownikowi wyłącznie najważniejszych informacji, bez konieczności przestrzegania formy pisemnej. Do tych najważniejszych informacji projekt ustawy zalicza (art. 23 ust. 1):

- 1) wyszczególnienie informacji, które muszą być dostarczone przez użytkownika, aby zlecenie płatnicze mogło zostać prawidłowo wykonane,
- 2) informację o maksymalnym czasie wykonania świadczonej usługi płatniczej,
- 3) informację o wszelkich opłatach należnych dostawcy od użytkownika, w tym wyszczególnienie kwot tych opłat,
- 4) informację o kursie walutowym, w tym o referencyjnym kursie walutowym, który będzie zastosowany do transakcji płatniczej, jeżeli transakcja płatnicza wiąże się z przeliczaniem waluty.

Kolejne zestawy informacji dostawca udostępnia płatnikowi po otrzymaniu zlecenia płatniczego, m.in. informacje umożliwiające płatnikowi zidentyfikowanie transakcji, informacje o kwocie transakcji płatniczej w walucie użytej w zleceniu płatniczym, informację o wszelkich opłatach należnych od płatnika z tytułu transakcji płatniczej, w tym wyszczególnienie kwot tych opłat (art. 24), oraz po wykonaniu transakcji płatniczej, m.in. informację umożliwiającą odbiorcy zidentyfikowanie transakcji płatniczej i płatnika, jeżeli istnieje możliwość jego zidentyfikowania, oraz wszelkie inne informacje przekazane wraz z transakcją płatniczą, informacje o kwocie transakcji płatniczej w walucie, w której środki pieniężne są udostępniane odbiorcy (art. 25).

Sposób przekazania informacji przez dostawcę usług płatniczych powinien być dostosowany do potrzeb użytkownika oraz powinien odpowiadać najwyższej efektywności pod względem technicznym oraz pod względem ponoszonych kosztów.

Dział III reguluje prawa i obowiązki w zakresie dostarczania usług płatniczych i korzystania z nich.

W dziale III wyodrębniono cztery rozdziały: pierwszy z nich zawiera uregulowania ogólne, drugi dotyczy autoryzacji transakcji płatniczych, trzeci odnosi się do zlecenia płatniczego

i kwot transakcji płatniczych, a czwarty – do czasu wykonywania transakcji płatniczych i daty waluty.

W rozdziale III (art. 52 ust. 3) dopuszczono możliwość potrącania przez dostawcę z kwot transakcji płatniczej kwot wynikających ze zobowiązań podatkowych związanych z tą transakcją płatniczą, mimo że co do zasady dostawca płatnika (dostawca odbiorcy oraz inne podmioty pośredniczące w wykonaniu transakcji płatniczej) nie mogą pomniejszać kwoty transakcji płatniczej o opłaty należne w związku z jej wykonaniem, chyba że umowa między odbiorcą a jego dostawcą to przewiduje. Potrzeba wprowadzenia takiego przepisu jest związana z koniecznością wyeliminowania kolizji projektu ustawy z ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.). Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, do poboru zaliczek miesięcznych jako płatnicy są obowiązane m.in. osoby prawne i ich jednostki organizacyjne, które dokonują wypłaty emerytur i rent z zagranicy – od wypłacanych przez nie emerytur i rent. Jednocześnie warto wskazać, że zgodnie z ust. 3a tego artykułu podatnik, przy odbiorze emerytury lub renty, może wpłacić płatnikowi ustaloną zaliczkę w złotych. Wpłatę tę uznaje się za zaliczkę potrąconą przez płatnika. Tym samym przepis art. 52 ust. 3 projektu ustawy, który wprost wskazuje możliwość potrącenia z kwoty transakcji płatniczej, jest niezbędny w celu wyeliminowania kolizji projektu ustawy z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych, ponieważ jedna z ustaw nakładałaby na bank obowiązek poboru podatku, a druga wykluczałaby możliwość jego potrącenia z kwoty, co w efekcie skutkowałoby brakiem możliwości poboru tego podatku w przypadku braku wolnych środków na rachunku.

W art. 54 w związku z art. 55, będącym implementacją art. 69 dyrektywy PSD, w ust. 1 został wprowadzony krótszy termin wykonania dla wszystkich płatności, w tym związanych z daninami publicznymi, zarówno w stosunku do poprzednio obowiązującego art. 112a ustawy – Prawo bankowe – 5 dni roboczych, jak i w stosunku do wprowadzonego ustawą z dnia 18 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 127, poz. 1045), terminu 2 dni roboczych od dnia przyjęcia gotówki lub obciążenia rachunku bankowego posiadacza tego rachunku. Nowy termin został wprowadzony do projektu ustawy jako bezpośrednia implementacja art. 69 dyrektywy PSD oraz jej motywu 43 (w prawie unijnym pierwszeństwo ma wykładnia celowościowa). Mianowicie dostawca płatnika jest zobowiązany doprowadzić do uznania rachunku dostawcy odbiorcy kwotą transakcji płatniczej zainicjowanej przez płatnika nie później niż do końca następnego dnia roboczego po otrzymaniu zlecenia zgodnie

z art. 49, co oznacza 1 dzień, chyba że uzgodniono dłuższy termin (art. 54 ust. 2) – zasada D+1.

Należy wskazać, iż w art. 112a ust. 1 ustawy – Prawo bankowe jest wyraźnie określony termin, w którym banki mają obowiązek realizować wpłaty dokonywane gotówką oraz polecenia przelewu dotyczące należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992, z późn. zm.). Jak wspomniano, ustawa z dnia 18 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy – Prawo bankowe zmieniła ww. pięciodniowy termin na 2 dni robocze od dnia przyjęcia gotówki lub obciążenia rachunku bankowego posiadacza tego rachunku (do czasu wejścia w życie ww. ustawy, co nastąpiło dnia 27 sierpnia 2009 r., był to termin 5 dni roboczych od dnia przyjęcia gotówki lub obciążenia rachunku bankowego posiadacza tego rachunku).

Termin realizacji płatności z tytułu należności poddanych przepisom ustawy – Ordynacja podatkowa, jako przepisom administracyjnoprawnym – nie może być przedmiotem uzgodnień między podatnikiem a organami podatkowymi i nie może budzić wątpliwości.

W związku z tym zasadne jest wyłączenie należności publicznoprawnych, poddanych przepisom ustawy – Ordynacja podatkowa i Wspólnotowego Kodeksu Celnego, z przepisu przejściowego, zawartego w art. 169, który zgodnie z dyrektywą PSD pozwala na to, aby do dnia 1 stycznia 2012 r. płatnik i jego dostawca mogli uzgodnić termin, o którym mowa w art. 54 ust. 1 i 2, jako nie dłuższy niż 3 dni robocze, a nawet przedłużony jeszcze o kolejny dzień roboczy w odniesieniu do transakcji płatniczych inicjowanych w formie papierowej.

Termin realizacji płatności należności poddanych przepisom ustawy – Ordynacja podatkowa nie tylko nie może być przedmiotem uzgodnień między podatnikiem (czy też dostawcą usług płatniczych) a organami podatkowymi, ale ponadto terminy zapłaty należności podatkowych nie powinny budzić najmniejszych wątpliwości, ponieważ uchybienia w tym zakresie mogą mieć doniosłe skutki budżetowe.

Stąd też uznano za zasadne wprowadzenie zastrzeżenia w art. 55 ust. 1, że możliwość wydłużenia terminów (art. 54 ust. 1 i 2) nie dotyczy należności publicznoprawnych, poddanych przepisom ustawy – Ordynacja podatkowa i Wspólnotowego Kodeksu Celnego. Z uwagi na objęcie obowiązkiem realizacji transakcji płatniczych dotyczących tych należności publicznoprawnych wszystkich dostawców, ustawa uchyli terminy wprowadzone

ustawą z dnia 18 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawy – Prawo bankowe. Uchylane przepisy art. 112a ustawy – Prawo bankowe i art. 32a ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych mają aktualnie doniosłe znaczenie dla zapewnienia terminowej realizacji płatności zobowiązań podatkowych. Należy jednak podkreślić, iż uchylenie tych przepisów wiąże się jedynie z przeniesieniem norm prawnych w nich zawartych do ustawy o usługach płatniczych. Art. 55 (wyłączenie możliwości wydłużania terminów realizacji transakcji dla ww. należności publicznoprawnych) jest konsekwencją powyższych przepisów.

Dział IV określa zasady podejmowania i prowadzenia działalności przez krajowe instytucje płatnicze.

Dział ten zawiera cztery rozdziały dotyczące funkcjonowania instytucji płatniczych. W pierwszym są zawarte przepisy związane z zasadami podejmowania i prowadzenia działalności przez krajowe instytucje płatnicze. Podmioty, które prowadzą działalność polegającą na świadczeniu usług płatniczych, wraz z wejściem w życie projektowanej ustawy będą zobowiązane do dostosowania się do nowych zasad określonych w projekcie. W przypadku gdy dostawca usług płatniczych nie jest m.in. bankiem krajowym, oddziałem banku zagranicznego, instytucją kredytową lub jej oddziałem, instytucją pieniądza elektronicznego będzie zobligowany do uzyskania statusu tzw. instytucji płatniczej. Świadczenie usług płatniczych w charakterze instytucji płatniczej wymaga uzyskania zezwolenia wydawanego przez KNF, chyba że dostawca będzie mógł skorzystać z tzw. „wyłączenia”.

Projekt ustawy stanowi, iż instytucją płatniczą może być tylko osoba prawna posiadająca kapitał założycielki o odpowiedniej wielkości (równowartości w walucie polskiej kwoty: 20 000 euro, 50 000 euro lub 125 000 euro w zależności od rodzaju świadczonych usług). Ponadto, niezależnie od kapitału założycielskiego, instytucja płatnicza jest zobowiązana do posiadania funduszy własnych dostosowanych do rozmiaru prowadzonej działalności i rodzaju usług płatniczych, jakie instytucja płatnicza może świadczyć na podstawie posiadanego zezwolenia (art. 76).

Otrzymanie zezwolenia KNF jest uzależnione od spełnienia wymogów ostrożnościowych, dostosowanych do ryzyka związanego z działalnością, jaką prowadzą takie instytucje. Przy określaniu tych wymogów został uwzględniony specjalistyczny charakter ich działalności.

Art. 61 projektu ustawy określa szczegółowo, jakiego rodzaju dokumenty należy dołączyć do wniosku o wydanie zezwolenia na świadczenie usług w charakterze krajowej instytucji płatniczej. Wykaz tych dokumentów obejmuje m.in. statut, akt założycielski albo umowę spółki, program działalności i plan finansowy na okres co najmniej trzyletni, dokumenty potwierdzające wysokość posiadanych funduszy własnych, opis rozwiązań w zakresie zarządzania i mechanizmów kontroli wewnętrznej dotyczących obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu czy też opis struktury organizacyjnej. Ponadto, zgodnie z wymogami dyrektywy, do wniosku o wydanie zezwolenia należy dołączyć dane dotyczące tożsamości osób zarządzających podmiotem ubiegającym się o licencję instytucji płatniczej oraz osób, które bezpośrednio lub pośrednio posiadają znaczny pakiet akcji lub udziałów w spółce lub spółdzielni zamierzającej wykonywać usługi płatnicze, ze wskazaniem wielkości należącego do nich pakietu akcji lub udziałów, oraz dokumenty potwierdzające, iż osoby te dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją płatniczą.

Niespełnienie ww. wymogów będzie skutkować odmową wydania zezwolenia. KNF odmówi również wydania zezwolenia (art. 65 projektu ustawy), jeżeli np. środki finansowe na pokrycie kapitału założycielskiego pochodzą z kredytu, pożyczki albo w inny sposób są obciążone lub pochodzą z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, lub też bliskie powiązania między krajową instytucją płatniczą a inną osobą fizyczną lub prawną stanowią przeszkodę w skutecznym wykonywaniu nadzoru nad krajową instytucją płatniczą.

Wydane przez KNF zezwolenie na świadczenie usług w charakterze krajowej instytucji płatniczej określa usługi płatnicze, do świadczenia których jest uprawniona instytucja płatnicza. Zważywszy, że zmiana katalogu świadczonych usług płatniczych (w szczególności jego poszerzenie) może za sobą pociągać konieczność zmiany kapitału początkowego (np. z kwoty 50 000 euro na kwotę 125 000 euro), zmiana katalogu określonych w zezwoleniu usług płatniczych, do świadczenia których jest uprawniona instytucja płatnicza, wymaga zmiany tego zezwolenia.

Projekt ustawy przewiduje również okoliczności wygaśnięcia zezwolenia KNF dla instytucji płatniczej (art. 67) w przypadku nierozpoczęcia przez nią działalności w zakresie usług płatniczych w terminie dwunastu miesięcy od dnia wydania tego zezwolenia lub też nieprowadzenia takiej działalności w okresie dłuższym niż sześć kolejnych miesięcy.

Natomiast szczegółowy katalog okoliczności fakultatywnego cofnięcia zezwolenia przez KNF (art. 69 projektu ustawy) obejmuje m.in. złożenie fałszywych informacji przez krajową instytucję płatniczą, zaprzestanie spełniania wymogów, od których było uzależnione udzielenie zezwolenia, wykonywanie działalności z naruszeniem zezwolenia, stwarzanie zagrożenia stabilności systemu płatności, brak rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją płatniczą przez osoby zarządzające lub osoby, które bezpośrednio lub pośrednio posiadają znaczny pakiet akcji lub udziałów w instytucji płatniczej.

Informację o cofnięciu lub wygaśnięciu zezwolenia KNF podaje do publicznej wiadomości (art. 71 projektu ustawy), z podaniem przyczyn wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia.

Świadczenie usług płatniczych może być związane z udzielaniem kredytu użytkownikom usług płatniczych. Projekt ustawy w art. 74 przewiduje taką możliwość. Kredyt, który jest nierozzerwalnie związany ze świadczoną usługą płatniczą, może być udzielony wyłącznie w celu jej wykonania. Instytucja płatnicza nie może udzielić kredytu na okres dłuższy niż 12 miesięcy. Kredyt nie może pochodzić ze środków otrzymanych lub przechowywanych w celu wykonania transakcji płatniczej. Instytucja płatnicza udzielająca kredytów powinna posiadać fundusze własne w wysokości adekwatnej do całkowitej kwoty udzielanych kredytów. Rozwiązanie takie pozostaje w zgodzie z dyrektywą, która stwarza możliwość udzielania kredytów przez instytucje płatnicze, tj. udzielania kredytów i wydawania kart kredytowych jedynie w przypadkach, gdy są one ściśle związane z usługami płatniczymi. W myśl dyrektywy, jeżeli kredyt jest udzielany w celu ułatwienia usług płatniczych i kredyt taki ma charakter krótkoterminowy oraz jest udzielany na okres nieprzekraczający dwanaście miesięcy, w tym na zasadzie odnawialnej, można zezwolić instytucjom płatniczym na udzielenie takiego kredytu w odniesieniu do ich działalności transgranicznej, pod warunkiem że jest on pokrywany głównie za pomocą funduszy własnych instytucji płatniczej, jak również innych środków z rynków kapitałowych, ale nie za pomocą środków przechowywanych w imieniu klientów do celów usług płatniczych.

Przepisy rozdziału drugiego regulują zagadnienia funduszy własnych i gospodarki finansowej krajowej instytucji płatniczej. Każda krajowa instytucja płatnicza, niezależnie od wymogów dotyczących kapitału założycielskiego dostosowanego do rodzaju świadczonych usług (20 000 euro, 50 000 euro lub 125 000 euro), jest zobowiązana posiadać, w każdym czasie, fundusz obrotowy ustalony w oparciu o kwotę wykonywanych transakcji płatniczych oraz fundusz ryzyka kredytowego (art. 76).

Dyrektywa przewiduje trzy metody obliczania wysokości funduszy własnych, rozpoczynając od najprostszej metody A, poprzez metodę B, kończąc na najbardziej skomplikowanej metodzie C. Właściwą dla instytucji płatniczych metodę obliczania funduszy własnych określają – zgodnie z ustawodawstwem krajowym – właściwe organy. Projekt ustawy (art. 76), wskazując na zasadę stosowania metody B, wprowadza delegację do określenia, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych (po zasięgnięciu opinii KNF) szczegółowych zasad obliczania funduszy własnych krajowych instytucji płatniczych.

Zarówno dyrektywa, jak i implementujący ją projekt ustawy, przewidują możliwość zażądania od instytucji płatniczej przez organ sprawujący nad nią nadzór zwiększenia funduszy własnych, jednak do wysokości nie większej niż 120 % kwoty, która byłaby wynikiem zastosowania określonej w rozporządzeniu metody obliczania funduszy własnych. Żądanie takie powinno być uzasadnione negatywnymi wynikami przeprowadzonej uprzednio analizy ryzyka strat oraz oceny procesów zarządzania ryzykiem i mechanizmów kontroli wewnętrznej krajowej instytucji płatniczej. Analogicznie do żądania zwiększenia funduszy własnych, dyrektywa oraz projekt ustawy przewidują możliwość zezwolenia krajowej instytucji płatniczej na zmniejszenie maksymalnie o 20 % jej funduszy własnych.

Dyrektywa zakazuje instytucjom płatniczym przyjmowania depozytów od użytkowników, jakkolwiek zezwala im na korzystanie ze środków pieniężnych otrzymanych od użytkowników jedynie w związku ze świadczeniem usług płatniczych. W związku z powyższym dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia stosownych przepisów zapewniających należytą ochronę środków pieniężnych otrzymywanych od klientów. Zgodnie z postanowieniami dyrektywy projekt ustawy zobowiązuje instytucję płatniczą (w art. 78), która przyjmuje od użytkowników usług płatniczych środki pieniężne na poczet wykonania transakcji płatniczych bezpośrednio lub za pośrednictwem innego dostawcy, do ich ochrony w ten sposób, że środki te nie są w żadnym momencie łączone ze środkami pieniężnymi posiadanymi przez krajową instytucję płatniczą z innego tytułu. Ponadto środki pieniężne otrzymane w celu wykonania transakcji płatniczych, które nie zostały przekazane odbiorcy lub wysłane innemu dostawcy do końca dnia roboczego następującego po dniu otrzymania tych środków, zostają złożone na wyodrębnionym do tego celu rachunku lub kilku wyodrębnionych rachunkach bankowych w banku, instytucji kredytowej lub oddziale banku zagranicznego, co najmniej w wysokości podlegającej przekazaniu odbiorcy albo innemu dostawcy usług płatniczych w celu przekazania odbiorcy

lub zainwestowane w tej samej wysokości w bezpieczne, płynne aktywa o niskim ryzyku, zdeponowane na wyodrębnionym do tego celu rachunku.

Krajowa instytucja płatnicza nie jest zobowiązana do stosowania wymienionego powyżej sposobu ochrony, jeżeli środki pieniężne otrzymane w celu wykonania transakcji płatniczych są objęte umową gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej albo umową ubezpieczenia zawartymi z zakładem ubezpieczeń, bankiem krajowym, oddziałem banku zagranicznego, instytucją kredytową, które nie należą do tej samej grupy co krajowa instytucja płatnicza, na kwotę równą kwocie, która podlegałaby wydzieleniu z innych środków posiadanych przez krajową instytucję płatniczą oraz złożeniu na wyodrębnionym rachunku bankowym, a umowa ta przewiduje spełnienie przez gwaranta lub ubezpieczyciela świadczenia w przypadku niemożności wypełnienia przez krajową instytucję płatniczą zobowiązań wynikających ze świadczenia usług płatniczych, w szczególności obowiązku zwrotu wpłat wniesionych przez użytkowników w przypadku niewykonania przez krajową instytucję płatniczą zobowiązań wobec tych użytkowników.

Rozdział trzeci działu reguluje zagadnienia związane ze sprawozdawczością krajowych instytucji płatniczych. Przepisy tego rozdziału wprowadzają obowiązek przekazywania KNF rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzanych przez instytucje płatnicze, opierając się na czwartej dyrektywie Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i, w odpowiednich przypadkach, siódmej dyrektywie Rady 83/349/EWG z dnia 13 czerwca 1983 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz dyrektywie Rady 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych. Ponadto krajowa instytucja płatnicza przekazuje KNF kwartalne i dodatkowe roczne sprawozdania finansowe i statystyczne obejmujące m.in. wartość posiadanych środków płynnych, informację o udzielanych w danym kwartale lub roku kredytach, w tym ich liczbie, wartości oraz okresie, na jaki zostały udzielone, informacje o wykonanych transakcjach płatniczych, w tym ich wartości, liczbie oraz strukturze walutowej oraz zestawienie funduszy własnych wraz ze wskazaniem poszczególnych elementów składowych i określeniem ich kwoty.

Czwarty rozdział tego działu określa sposób korzystania przez krajową instytucję płatniczą z usług agentów oraz powierzanie wykonywania niektórych czynności operacyjnych innym podmiotom. Projekt ustawy uprawnia bowiem instytucję płatniczą do wykonywania usług płatniczych za pomocą agenta, z zastrzeżeniem spełnienia szeregu warunków (m.in. agenci podlegają wpisowi do rejestru KNF na wniosek instytucji płatniczej, agenci muszą posiadać odpowiednie kwalifikacje oraz stosować procedury służące przeciwdziałaniu praniu pieniędzy). Uprawnienie to obejmuje swoim zakresem także świadczenie usług płatniczych za pośrednictwem agenta w innym państwie członkowskim. Warto zaznaczyć, iż skuteczność oraz wiarygodność działania agentów instytucji płatniczych jest wysoka ze względu na fakt, że za wszystkie działania agenta oraz spełnianie przez niego obowiązków jest odpowiedzialna instytucja płatnicza.

Ponadto instytucja płatnicza, po sprostaniu wymogom określonym w przepisach tego rozdziału, posiada możliwość przekazania wykonania pewnych czynności operacyjnych innemu przedsiębiorcy (outsourcing). Także w tym przypadku instytucja płatnicza ponosi pełną odpowiedzialność za działania podmiotu, któremu zostało powierzone wykonywanie czynności operacyjnych, bowiem powierzenie wykonywania przez podmioty trzecie określonych czynności nie zwalnia outsourcera z odpowiedzialności za powierzone funkcje.

Wprowadzenie wyżej wspomnianych uprawnień dla instytucji płatniczych niewątpliwie ułatwi prowadzenie działalności na rynku usług płatniczych. Przyczyni się do tego przede wszystkim brak zastosowania wobec agentów instytucji płatniczych przepisów wprowadzających wymogi odnośnie do formy prawnej, kapitału początkowego czy też rodzaju świadczonych usług. Co więcej brak ostrych rygorów odnośnie do funkcjonowania agentów, a także możliwość prowadzenia działalności za pomocą tych podmiotów poza granicami państwa macierzystego, niewątpliwie będzie sprzyjać rozwojowi konkurencji.

Przepisy działu V dotyczą podejmowania i prowadzenia działalności przez krajowe instytucje płatnicze na terytorium państwa goszczącego oraz przez unijne instytucje płatnicze na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Otrzymanie w danym państwie członkowskim UE, w tym w Rzeczypospolitej Polskiej, po spełnieniu szeregu wymogów ustawowych zezwolenia na świadczenie usług płatniczych uprawnia instytucję płatniczą do świadczenia tych usług, w tym przez oddział, w ramach działalności transgranicznej lub za pośrednictwem agenta, także w innych krajach Unii Europejskiej. W takim przypadku konieczne jest poinformowanie przez instytucję płatniczą

odpowiedniego dla niej organu nadzorczego o zamiarze podjęcia takiej działalności. Następnie organ nadzoru państwa macierzystego instytucji płatniczej notyfikuje taki zamiar odpowiedniemu organowi nadzorczemu w państwie, w którym ma nastąpić działalność. Instytucje płatnicze pochodzące z innych państw członkowskich są zobligowane do dostosowania się do takich samych wymogów. Dzięki temu usługi płatnicze podlegają takim samym regulacjom na terenie całej Unii Europejskiej.

Dział VI reguluje nadzór nad krajowymi instytucjami płatniczymi oraz oddziałami i agentami unijnych instytucji płatniczych w zakresie świadczenia usług płatniczych.

Projekt ustawy wyznacza KNF jako organ właściwy do sprawowania nadzoru nad krajowymi instytucjami płatniczymi oraz oddziałami i agentami unijnych instytucji płatniczych w zakresie świadczenia usług płatniczych. Przepisy tego działu określają szczegółowo cel nadzoru, czynności podejmowane w ramach nadzoru oraz dokładne uprawnienia KNF w zakresie sprawowanych kompetencji. Podstawowym celem nadzoru jest zapewnienie bezpieczeństwa finansowego krajowych instytucji płatniczych oraz zapewnienie zgodności działalności krajowych instytucji płatniczych, w tym prowadzonej przez ich agentów oraz podmioty wykonujące niektóre czynności operacyjne na podstawie umowy – z przepisami ustawy oraz innymi przepisami regulującymi tę część rynku finansowego. Celem nadzoru jest również ochrona użytkowników usług płatniczych. Czynności podejmowane w ramach nadzoru polegają w szczególności na:

- dokonywaniu oceny sytuacji finansowej krajowej instytucji płatniczej,
- badaniu jakości systemu zarządzania krajową instytucją płatniczą, w tym systemu kontroli wewnętrznej,
- badaniu prawidłowości działalności operacyjnej związanej ze świadczeniem usług płatniczych.

Podstawowe uprawnienia KNF w ramach nadzoru polegają na:

- żądaniu okresowego przekazywania przez krajową instytucję płatniczą określonych danych niezbędnych do oceny jej sytuacji finansowej,
- wydawaniu krajowej instytucji płatniczej zaleceń w zakresie m.in.: zapewnienia zgodności działalności krajowej instytucji płatniczej z przepisami ustawy, przestrzegania przez instytucje płatnicze wymogu posiadania odpowiedniego kapitału założycielskiego oraz

odpowiedniego poziomu funduszy własnych, podejmowania środków koniecznych dla zapobieżenia naruszeniom interesów użytkowników.

KNF może wydawać rekomendacje dotyczące dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania krajowymi instytucjami płatniczymi, mając na uwadze ochronę interesów użytkowników.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy KNF współpracuje z właściwymi organami nadzorczymi oraz z innymi władzami lub organami, w szczególności z: Europejskim Bankiem Centralnym, NBP i bankami centralnymi państw członkowskich, organami publicznymi innych państw członkowskich odpowiedzialnymi za nadzór nad systemami płatności. Realizując te zadania, KNF może zawierać z właściwymi organami nadzorczymi porozumienia o współdziałaniu w zakresie nadzoru.

Dział VII reguluje zasady podejmowania i prowadzenia działalności przez biura usług płatniczych i kasy oszczędnościowo-kredytowe.

Zgodnie z art. 118 działalność biur usług płatniczych podlega ograniczeniom co do zakresu świadczonych usług (tylko usługi przekazu pieniężnego) oraz rozmiaru prowadzonej działalności (projekt ustawy przewiduje limit kwotowy dla średnich miesięcznych obrotów w wysokości 500 000 euro w okresie 12 miesięcy).

Ponadto działalność biur może być wykonywana wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Rozszerzenie skali działalności będzie zaś każdorazowo możliwe po przekształceniu biura w instytucję płatniczą, z zastrzeżeniem że zostaną spełnione wyższe wymagania związane z prowadzeniem działalności w charakterze instytucji płatniczej.

Działalność w formie biur usług płatniczych mogą prowadzić zarówno osoby fizyczne, jak i osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Działalność ta jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.) – nie wymaga zezwolenia i może być wykonywana po uzyskaniu wpisu do rejestru prowadzonego przez KNF. Wpis do rejestru nastąpi w oparciu o poprawny pod względem formalnoprawnym wniosek oraz o oświadczenie przedsiębiorcy o spełnianiu wymogów wynikających z przepisów prawa. Działalność w charakterze biura usług płatniczych będzie mogła być wykonywana łącznie z inną działalnością gospodarczą, o ile inaczej nie stanowią przepisy regulujące tę inną działalność.

Instytucja biur usług płatniczych stanowi realizację tzw. opcji narodowej, ustanowionej przez art. 26 dyrektywy PSD. Celem stworzenia biur („małych instytucji płatniczych”) jest dopuszczenie do rynku usług płatniczych przedsiębiorców działających w małej skali lub lokalnie, w tym osób fizycznych prowadzących jednoosobowo działalność gospodarczą (projektowana ustawa nie stawia – jak w przypadku instytucji płatniczych – wymogu posiadania przez biuro osobowości prawnej). W szczególności ma to pozwolić na pozostanie na rynku większości małych podmiotów, które obecnie prowadzą taką działalność na podstawie przepisów ogólnych.

Zgodnie z projektem ustawy w ramach prowadzonej działalności biuro usług płatniczych jest zobowiązane do ochrony środków pieniężnych otrzymanych od użytkowników. Obowiązek ochrony środków jest realizowany przez zawarcie umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia, która przewiduje spełnienie przez gwaranta lub ubezpieczyciela świadczenia w przypadku niemożności wypełnienia przez biuro usług płatniczych zobowiązań wynikających ze świadczenia usług płatniczych. Ustawa przewiduje upoważnienie dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do wydania przepisów wykonawczych, określających minimalną wysokość sumy gwarancji i termin powstania obowiązku zawarcia umowy, a w przypadku umowy ubezpieczenia – szczegółowy zakres ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną i termin powstania obowiązku ubezpieczenia. Gwarancją lub umową ubezpieczenia musi być objęty cały okres działalności biura, a biuro jest zobowiązane przekazywać KNF dokumenty potwierdzające zawarcie stosownej umowy. Dzięki temu KNF będzie w stanie efektywnie monitorować utrzymywanie przez poszczególne biura ciągłości przewidzianych ustawą środków ochronnych. Ze względu na konieczność szczególnego zdyscyplinowania biur w zakresie realizacji obowiązku przekazywania KNF dokumentów potwierdzających zawarcie umowy gwarancji albo umowy ubezpieczenia, obowiązek ten jest sankcjonowany karą pieniężną.

Jak wspomniano, działalność biur podlega nadzorowi sprawowanemu przez KNF. Ze względu na ograniczony zakres działalności biur, celem nadzoru jest przede wszystkim zapewnienie zgodności działalności przez biura z przepisami ustawy. Mając na względzie powszechny charakter świadczonych przez biura usług, w obrębie celów wyodrębniono także ochronę interesów użytkowników usług płatniczych. Jest to regulacja spójna z celami nadzoru nad rynkiem finansowym wyznaczonymi przez przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.). Pozwala to KNF przeciwdziałać sytuacjom, gdy działania nadzorowanego podmiotu mimo formalnej zgodności z przepisami ustawy naruszałyby interesy ich klientów. Ze względu na inny

charakter ryzyka związanego z działalnością biur, nadzór nad działalnością biur nie ma charakteru nadzoru ostrożnościowego, jak w przypadku instytucji płatniczych. Odpowiednio zostały także ograniczone środki nadzorcze. W ramach nadzoru KNF może kontrolować działalność biur i wydawać biurom zalecenia.

KNF dysponuje także możliwością nałożenia kary pieniężnej na biuro, które nie wykonuje zaleceń, utrudnia prowadzenie kontroli, odmawia przekazania informacji lub dokumentów, a także gdy wykonuje działalność z naruszeniem przepisów ustawy lub z naruszeniem interesów użytkowników usług płatniczych. KNF dysponuje także środkami reakcji nadzorczej wobec osób zarządzających biurem bezpośrednio odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości, w tym możliwością nałożenia na taką osobę kary pieniężnej. Dla efektywnego sprawowania nadzoru na biura usług płatniczych zostały nałożone obowiązki informacyjne realizowane w cyklu kwartalnym i rocznym. Biuro informuje o łącznej wartości i liczbie wykonanych w danym okresie transakcji. Dodatkowe obowiązki informacyjne wiążą się z przekroczeniem ustawowych limitów transakcji i są realizowane w cyklu miesięcznym w okresie, w którym biuro jest zobowiązane ograniczyć rozmiar swojej działalności (o ile nie złożyło wniosku o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze instytucji płatniczej).

Tymczasem kasa oszczędnościowo-kredytowa w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych zawiadamia KNF o rozpoczęciu tej działalności, wskazując m.in. firmę i adres siedziby, wykaz świadczonych usług płatniczych oraz nazwy i adresy posiadanych oddziałów. Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa zawiadamia KNF o zakończeniu działalności przez kasę oszczędnościowo-kredytową w terminie 14 dni od dnia uzyskania takiej informacji ze wskazaniem daty zakończenia działalności przez kasę oszczędnościowo-kredytową. Do kas oszczędnościowo-kredytowych stosuje się przepisy o sprawozdawczości krajowych instytucji płatniczych.

Przepisy działu VIII dotyczą prowadzenia rejestru krajowych instytucji płatniczych i innych dostawców.

Rejestr będzie prowadzony przez KNF w systemie teleinformatycznym. Rejestr będzie jawny i udostępniany wszystkim zainteresowanym przez stronę internetową. Wpis do rejestru będzie potwierdzał uprawnienie danego podmiotu do świadczenia usług. Rejestr ma zawierać niezbędne dane identyfikujące dany podmiot. Jako rejestr publicznie dostępny wzmocni

bezpieczeństwo obrotu w sektorze usług płatniczych. Zasadniczo rejestr obejmie nowe kategorie dostawców usług płatniczych: krajowe instytucje płatnicze i biura usług płatniczych oraz oddziały i agentów tych instytucji, a także – zgodnie z wymogiem dyrektywy PSD – kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz ich oddziały.

Ponadto do rejestru będą wpisywane instytucje finansowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo bankowe, spełniające wymogi projektowanej regulacji, którym ustawa przyznaje prawo kontynuowania działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych, gdy prowadziły działalność w zakresie usług przekazu pieniężnego i były objęte nadzorem skonsolidowanym sprawowanym na podstawie przepisów ustawy – Prawo bankowe, a w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nadal prowadzą taką działalność i są objęte nadzorem skonsolidowanym. Instytucje te są zwolnione z wymogu uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 60 ust. 1, pod warunkiem zawiadomienia KNF, w formie pisemnej, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy o zamiarze kontynuowania działalności w zakresie usług przekazu pieniężnego. KNF wpisuje taką instytucję do rejestru w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia od instytucji finansowej.

Dla zapewnienia aktualności danych w rejestrze na dostawców wpisanych w rejestrze został nałożony obowiązek informowania o każdej zmianie danych objętych rejestrem. Obowiązek ten jest sankcjonowany możliwością nałożenia kary pieniężnej. Przepisy dotyczące rejestru odpowiadają wymogom określonym dla podejmowania, prowadzenia, a także kończenia działalności przez poszczególne kategorie dostawców objętych regulacją projektowanej ustawy.

Dział IX zawiera przepisy odnoszące się do odpowiedzialności cywilnej i przepisów karnych z wyszczególnieniem w rozdziale pierwszym kwestii odpowiedzialności za wykonanie transakcji płatniczych oraz odpowiedzialności karnej w rozdziale drugim.

W dziale IX w rozdziale drugim (art. 150 – 153) projektu ustawy zostały określone przepisy związane z odpowiedzialnością karną przy świadczeniu usług płatniczych. Ustawodawca z punktu widzenia założeń aksjologicznych przyjął, iż takie dobra jak bezpieczeństwo podmiotów rynku usług płatniczych, bezpieczeństwo środków finansowych powierzanych dostawcom czy też tajemnica zawodowa wymagają dla swojej skutecznej ochrony penalizacji czynów godzących w te dobra.

Realizacją zapewnienia bezpieczeństwa podmiotów korzystających z usług płatniczych oraz środków finansowych powierzanych dostawcom są m.in. wymóg uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług płatniczych, obowiązki dostawców wobec instytucji nadzorczej nad rynkiem usług płatniczych (art. 150 i 152). Naruszenia w tym zakresie są objęte odpowiedzialnością karną, także podmiotów działających w imieniu i na rzecz tych instytucji.

Ochrona dostawców usług płatniczych polega na penalizacji czynów osób, które zawierają umowę na rzecz dostawców bez stosownego upoważnienia lub wskutek przekroczenia zakresu otrzymanego upoważnienia (art. 151).

Penalizacji wymagają również czyny osób, które naruszają obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług płatniczych (art. 153). Kwalifikowanym typem tego przestępstwa jest działanie w celu uzyskania korzyści majątkowej lub osobistej. Przedmiotowy art. 153 stosuje odesłanie do art. 11 ust. 3, który określa zakres informacji objętych tajemnicą zawodową.

Wymiar kary za popełnienie jednego z przewidzianych w projekcie ustawy przestępstw został określony przez wyznaczenie górnej granicy wysokości kwoty grzywny lub okresu pozbawienia wolności. Pozwoli to sądom na wymierzenie kary odpowiedniej do okoliczności towarzyszących popełnianemu przestępstwu, takich jak skala popełnionego przestępstwa, rozmiar wyrządzonej szkody, sytuacja podmiotu naruszającego przepisy.

Podobne rozwiązania w zakresie odpowiedzialności karnej są przyjęte w innych ustawach regulujących poszczególne obszary rynku finansowego, tj.: w ustawie – Prawo bankowe, ustawie z dnia 25 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.), czy też ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, z późn. zm.).

Podobieństwo odnosi się zarówno do czynów stanowiących przestępstwo (prowadzenie działalności bez zezwolenia, przekazywanie błędnych lub nieprawdziwych informacji instytucji nadzorującej, naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy), jak określenia kary za wypełnienie znamion czynu zabronionego (określenie górnej granicy ustawowego zagrożenia kary). W projekcie ustawy sankcje karne zawężono do podstawowych rodzajów przestępstw. Uznano bowiem, że ściganie na drodze karnej pewnych typów przestępstw może okazać się mniej efektywne niż grożące sankcje administracyjne, które będą zarówno skuteczne jak i odpowiednio represyjne.

W dziale X określono zmiany w przepisach obowiązujących jakie są związane z wprowadzaniem w życie przedmiotowego projektu ustawy.

W ustawie – Prawo bankowe (art. 157 przepisów zmieniających) wprowadzono zmiany będące konsekwencją regulacji wprowadzanych projektowaną ustawą. Zmiany w art. 4 w ust. 1 ustawy – Prawo bankowe to przede wszystkim przeformułowanie definicji karty płatniczej i definicji pieniądza elektronicznego przez odesłanie do definicji zamieszczonych w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych (odpowiednio pkt 4 oraz pkt 5), a także zmiana definicji instytucji finansowej (pkt 7).

Modyfikacja art. 63c to konsekwencja uchylecia art. 63g.

Natomiast uchYLECIE art. 63g jest potrzebne, ponieważ pozostaje on w kolizji z przepisami dyrektywy PSD.

Ponadto, aby zapobiec kolizji przepisów art. 63d ustawy – Prawo bankowe z przepisami ustawy o usługach płatniczych, które również będą dotyczyły polecenia zapłaty użyto odpowiedniej konstrukcji w przepisach ustawy o usługach płatniczych, wskazującej na pierwszeństwo jej stosowania wobec przepisów ustawy – Prawo bankowe. Art. 63d ustawy – Prawo bankowe reguluje pewien wycinek transakcji będących poleceniami zapłaty. Polecenie zapłaty, o którym mowa w art. 63d ustawy – Prawo bankowe, dotyczy bowiem poleceń zapłaty dokonywanych pomiędzy podmiotami (wierzyciel/dłużnik), posiadającymi rachunki w bankach (art. 63d ust. 2); poza tym art. 63d zawiera ograniczenia kwotowe dotyczące maksymalnej kwoty pojedynczego polecenia zapłaty. Natomiast polecenie zapłaty zdefiniowane w ustawie o usługach płatniczych (art. 3 ust. 2) reguluje inny zakres tego pojęcia. Pojęcia polecenia zapłaty z ustawy o usługach płatniczych oraz z ustawy – Prawo bankowe krzyżują się i pojęcie z ustawy – Prawo bankowe jest *lex specialis*.

Zmiana art. 47 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.) – art. 158 przepisów zmieniających – umożliwi płatnikom dokonywanie wpłat składek ubezpieczeniowych również za pośrednictwem instytucji płatniczych i biur usług płatniczych. Instytucje płatnicze oraz biura usług płatniczych będą mogły przyjmować wpłaty składek ubezpieczeniowych realizując obowiązek stosowania wymogów z tym związanych wynikających z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jak również z rozporządzenia wydanego na podstawie art. 49 tejże ustawy.

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271, z późn. zm.) wynikają z konieczności implementacji zmiany, którą dyrektywa PSD wprowadza do dyrektywy, której implementacją w polskim systemie prawa jest powyższa ustawa. Zmiana ma na celu zapewnienie stosowania art. 16b tej ustawy do innych – niż usługi płatnicze – usług finansowych. Wprowadzony został zapis o braku zastosowania do usług płatniczych w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych przepisów art. 16b ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Poza zmianami wynikającymi z konieczności uwzględnienia instytucji płatniczych i biur usług płatniczych w katalogu podmiotów zobowiązanych z ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276 i Nr 182, poz. 1228) komentarza wymaga zmiana w art. 9d tej ustawy (art. 160 przepisów zmieniających). W art. 9d przedmiotowej ustawy w ust. 1 w pkt 2 dodano lit. e. Powyższa zmiana korespondować będzie z art. 10c ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Jest to bowiem rozwiązanie, które pomoże usunąć rozbieżność pomiędzy stosowaniem zwolnienia z obowiązku zapewnienia przekazania informacji o zleceniodawcy i obowiązku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego.

Pozostawienie tego wymogu w dotychczasowej postaci uniemożliwi świadczenie usług polegających na przekazach dokonywanych na podstawie rachunków (faktur) z nadrukowanym kodem kreskowym, o średniej wartości 100 zł, który to kod spełnia rolę identyfikatora pozwalającego prześledzić transakcję wstecz i właśnie z tego powodu przewidziano możliwość objęcia takich transakcji zwolnieniem określonym w art. 3 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. w sprawie informacji o zleceniodawcach, które towarzyszą przekazom pieniężnym (Dz. Urz. UE L 345 z 08.12.2006, str. 1), a dodatkowo taka transakcja zdaje się być objęta dyspozycją art. 11 ust. 5 in fine dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz. Urz. UE L 309 z 25.11.2005, str. 15, z późn. zm.).

W ustawie (art. 161 przepisów zmieniających) zostały uwzględnione zmiany do ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach

rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743, dalej: „ustawa o ostateczności rozrachunku”) związane z koniecznością uwzględnienia uwag Europejskiego Banku Centralnego oraz Komisji Europejskiej, wynikających z oceny implementacji do prawa polskiego dyrektywy 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz. Urz. WE L 166 z 11.06.1998, str. 45, z późn. zm.), jak również upływem ponad siedmiu lat obowiązywania ustawy, co pozwala na ocenę jej funkcjonowania w praktyce oraz ustalenie, które z rozwiązań nie sprawdziły się, które wymagają korekt oraz, które wywołują wątpliwości interpretacyjne. Ze względu na przystąpienie Narodowego Banku Polskiego do systemu TARGET2 w dniu 19 maja 2008 r. zmiana wybranych artykułów ustawy o ostateczności rozrachunku została zawarta w projekcie ustawy zmieniającej ustawę o obrocie instrumentami finansowymi. Pozostałą część zmian, ze względu na fakt, że dotyczy ona – tak jak w dużej części ustawa implementująca dyrektywę PSD – polskiego systemu płatniczego postanowiono zawrzeć w przepisach zmieniających projektu ustawy o usługach płatniczych.

Art. 1 pkt 5 lit. c rozszerzono o „oddział instytucji kredytowej”, co uzupełnia katalog podmiotów, które mogą uczestniczyć w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych i co jest zgodne z dyrektywą 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych.

W art. 1 pkt 13 zmieniona została definicja zagranicznego postępowania upadłościowego aby nie pozostawiać wątpliwości, że zagraniczne postępowanie upadłościowe obejmuje także przypadki egzekucji, która nie musi być prowadzona w celu reorganizacji lub likwidacji. Ponadto zakres podmiotowy definicji wg projektu obejmuje nie tylko uczestników systemów polskich, ale także podmioty mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będące uczestnikami systemów podlegających prawu innego państwa członkowskiego. Taka regulacja dostosuje treść art. 1 pkt 13 ustawy do treści jej art. 5.

W art. 1 pkt 14 lit. a zmieniono odwołanie do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. – Prawo upadłościowe na odwołanie do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361, z późn. zm.). Ponadto zakres podmiotowy art. 1 pkt 14 lit. a, tak jak art. 1 pkt 13, dostosowano do treści art. 5 ustawy, przez objęcie zakresem art. 1 pkt 14 lit. a zarówno uczestników systemów polskich, jak i podmioty mające siedzibę na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej będące uczestnikami systemów podlegających prawu innego państwa członkowskiego.

W art. 4 usunięto odniesienie do postępowania układowego ze względu na fakt, że obecnie obowiązująca ustawa – Prawo upadłościowe i naprawcze przewiduje wyłącznie wydanie postanowienia w przedmiocie ogłoszenia upadłości z możliwością zawarcia układu, a jeżeli to nie jest możliwe, w celu likwidacji. Ponadto zakres tego artykułu rozszerzono o „inne środki prawne względem uczestnika, skutkujące zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w systemie”. Zgodnie bowiem z art. 2 lit. j dyrektywy 98/26/WE „postępowanie upadłościowe” oznacza każde środki zaradcze przewidziane w prawie państwa członkowskiego lub kraju trzeciego, zmierzające do likwidacji uczestnika, lub jego reorganizacji, gdzie takie środki zaradcze obejmują zawieszenie lub nałożenie ograniczeń na transfery lub płatności. Warto dodać, że niektóre kraje członkowskie w Raporcie Oceniającym dla Parlamentu Europejskiego i Rady, dotyczącym implementacji dyrektywy i ewentualnych propozycji jej zmian, zaproponowały rozszerzenie zakresu definicji tzw. insolvency proceedings na inne rodzaje postępowań, których wszczęcie wywołuje podobne skutki wobec systemów płatności i systemów rozrachunku papierów wartościowych. Zamieszczenie w art. 4 ustawy o ostateczności rozrachunku odwołania do przepisów ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze jest uzasadnione faktem, że przed jego wejściem w życie w 2003 r. wszystkie przepisy dotyczące ostateczności rozrachunku były umieszczone w ustawie, zaś wraz z wejściem w życie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze część z nich została do niej przeniesiona.

Z obowiązującego brzmienia art. 6 ustawy o ostateczności rozrachunku wynika, że w każdym systemie powinien być zdefiniowany moment, od którego zlecenie rozrachunku nie może być odwołane. Projektowany art. 6 nakłada obowiązek określenia w zasadach funkcjonowania systemu krajowego także momentu wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu krajowego. Na bazie obecnych postanowień ustawy obowiązek zdefiniowania obu tych momentów istnieje tylko w odniesieniu do systemów, które wymagają uzyskania zgody na ich funkcjonowanie (art. 6 i art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o ostateczności rozrachunku). Obowiązku zdefiniowania momentu wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu nie ma zaś w odniesieniu do systemów prowadzonych przez NBP, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych oraz giełdowe izby rozrachunkowe. Na prowadzenie systemów przez te podmioty nie jest bowiem wymagana zgoda i nie są objęte art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o ostateczności rozrachunku. W związku z powyższym nowe brzmienie art. 6 wprowadza obowiązek zdefiniowania zarówno momentu wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu

krajowego, jak i momentu, od którego zlecenie takie nie może być odwołane zarówno przez podmioty prowadzące systemy krajowe na podstawie zgody, jak i przez podmioty, które takiej zgody na mocy ustawy uzyskiwać nie muszą.

Określenie momentu wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu jest bardzo istotne dla określenia zakresu wypełnienia obowiązków upadłego uczestnika w danym systemie.

Treść art. 7 dostosowano do nowego brzmienia art. 4 ustawy.

Zmiany w art. 13 ust. 1 – 3 ustawy są związane z ustanowieniem obowiązku powiadamiania przez NBP właściwych władz innych państw członkowskich, na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy, o upadłości podmiotów nie tylko będących jednocześnie uczestnikami systemów krajowych i zagranicznych, ale także jedynie zagranicznych. Obecnie ustawa ogranicza takie obowiązki jedynie do uczestników systemów krajowych, a w sytuacji, w której ogłoszona zostałaby upadłość podmiotu polskiego nieuczestniczącego w systemach krajowych, a jedynie w zagranicznych, na gruncie obecnie obowiązujących przepisów o fakcie tym władze innych państw członkowskich nie musiałyby zostać poinformowane. Dyrektywa 98/26/WE obejmuje jednakże swoim zakresem wszystkie systemy podległe prawu państw członkowskich UE i dlatego też proponowana zmiana dąży do objęcia swoim zakresem także wyżej opisanej sytuacji. Konieczność dokonania takiej zmiany wyraził Europejski Bank Centralny w piśmie z dnia 5 kwietnia 2005 r., znak: PSSC/2005/148. Uregulowania takie są potrzebne także w związku z zawarciem przez NBP umowy uczestnictwa w systemie EURO1 i koniecznością powiadamiania przez NBP o upadłości pochodzących z Polski uczestników systemów EURO1 i STEP2. W celu osiągnięcia wyżej opisanego celu istotna jest kwestia nałożenia na sądy i właściwe organy obowiązku informowania NBP o ogłoszeniu upadłości, wydaniu orzeczenia, postanowienia lub decyzji także w odniesieniu do podmiotów polskich, będących uczestnikami systemów podlegających prawu innych państw członkowskich, niezależnie od tego, czy jednocześnie uczestniczą w systemach polskich, czy nie.

Kwestie powyższe wiążą się z art. 13 ustawy w dwojaki sposób – chodzi o:

- 1) przekazywanie do NBP informacji o ogłoszeniu upadłości (ust. 1),
- 2) przekazywanie do NBP informacji o innych zdarzeniach traktowanych na równi z ogłoszeniem upadłości (ust. 2).

Jeżeli dany podmiot, mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będzie uczestnikiem także (lub tylko) systemu podlegającego prawu innego państwa członkowskiego, wówczas sądy na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy, powinny powiadomić NBP o ogłoszeniu takiej upadłości. To rozwiązałoby problem tylko w odniesieniu do ogłoszenia upadłości, a nie objęło przypadków, o których mowa w art. 13 ust. 2

(np. zawieszenie działalności) w stosunku do podmiotów pochodzących z Polski, uczestniczących w systemach podlegających prawu innych państw członkowskich. Informacja taka jest potrzebna ze względu na obowiązek przekazania jej przez NBP właściwym władzom innych państw członkowskich.

W art. 13 dodano także ust. 2a rozciągający obowiązki powiadamiania na uczestników pośrednich, jeżeli zostali oni uznani za uczestników, zaś zdanie wstępne ust. 3 artykułu 13 zostało rozszerzone o odwołania do ust. 2a.

W art. 14 obowiązek nałożony dotychczas jedynie na podmioty uczestniczące w systemach polskich rozciągnięto także na podmioty polskie uczestniczące w systemach podlegających prawu innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Przepis ten jest odzwierciedleniem art. 10 zdanie 4 ww. dyrektywy 98/26/WE.

W związku z koniecznością powiadamiania NBP o zmianach w akcjonariacie dodano w art. 17 nowy ust. 3a, nakładający na prowadzące systemy krajowe podmioty, działające w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej, obowiązek załączania do wniosku o wydanie zgody na prowadzenie systemu listy udziałowców lub akcjonariuszy z podaniem ich procentowego udziału.

Ponadto w związku z faktem wystąpienia i uznania zmian w akcjonariacie podmiotów prowadzących systemy uznane za szczególnie istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa funkcjonowania systemu, zaproponowano dodanie ust. 3b w art. 17.

W art. 17 ust. 4 czas na poinformowanie organu wydającego zgodę na prowadzenie systemu krajowego przez podmiot prowadzący system o zmianach w zakresie listy uczestników systemu i innych danych, o których mowa w ust. 3 artykułu 17, został wydłużony do maksimum 7 dni, co ma na celu zapewnienie zgodności z praktyką.

Art. 18 ust. 4 i 5 stanowią poszerzenie instrumentów nadzoru nad systemami krajowymi. W praktyce okazało się, że ze względu na standardy międzynarodowe, które nie mają mocy wiążącej i przez to nie są wdrażane do praw krajowych, ale które stanowią jedno z podstawowych źródeł sprawowania nadzoru nad systemami płatności lub systemami rozrachunku papierów wartościowych, istniały potrzeby raportowania instytucjom europejskim (jak Europejskiemu Bankowi Centralnemu) różnych informacji dotyczących funkcjonowania systemów. Dotychczas nie istniała podstawa prawna do uzyskiwania przez podmioty nadzorujące systemy takich informacji, a art. 18 ust. 4 i 5 ma na celu jej stworzenie. Kryteria oceny nadzorowanych przez Narodowy Bank Polski systemów płatności zostały określone w dokumencie, umieszczonym na stronie internetowej NBP „Polityka Narodowego Banku Polskiego w zakresie nadzoru nad systemami płatności”. W dokumencie tym

wymienione zostały wspomniane wyżej standardy międzynarodowe, którymi NBP, jako organ nadzorujący systemy płatności, kieruje się, dokonując oceny ich funkcjonowania.

Art. 21 uchyla się ze względu na fakt, że był on wprowadzony do systemu prawnego w momencie obowiązywania ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.). Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, która zastąpiła ustawę – Prawo działalności gospodarczej, ma nieco inną konstrukcję prawną. Na potrzeby omawianej tematyki trzeba zwrócić uwagę na art. 75 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Zgodnie z ust. 4 tego artykułu uzyskania zgody wymaga prowadzenie systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, w zakresie określonym przepisami ustawy o ostateczności rozrachunku. Porównanie tego ustępu (ust. 4 w art. 75) z ust. 1 (ust. 1 w art. 75) prowadzi do wniosku, że ustawa o swobodzie działalności gospodarczej uwzględnia przedstawioną wyżej odmienną rolę oraz normatywne znaczenie przepisów ustawy o ostateczności rozrachunku. Podstawowymi założeniami obowiązujących przepisów jest to, że prowadzenie systemu nie musi być działalnością gospodarczą a prowadzącym system nie musi być przedsiębiorca.

Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 22, publikowana na jego podstawie lista powinna zawierać nie tylko listy uczestników, ale także systemów, do których stosuje się przepisy o ostateczności rozrachunku, co zwiększy jego walor informacyjny. Ponadto propozycja publikowania ww. danych na stronach internetowych NBP i odstępnie od koncepcji publikowania w formie obwieszczenia Prezesa NBP listy uczestników systemów, do których stosuje się przepisy o ostateczności rozrachunku, zostało dokonane ze względu na fakt, że dotychczasowa praktyka wykazała, że obwieszczenie to często traci na aktualności ze względu na zmiany w zakresie uczestników systemów, zaś ze względów proceduralnych nie jest możliwe, aby jego zmiany następowały w bardzo szybkim czasie. Dlatego też przyjęto nowe rozwiązanie, posługując się analogią do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.), zgodnie z którą walor informacji publicznej ma informacja umieszczona w formie elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej. Publikowanie listy uczestników systemów w formie elektronicznej pozwoli także na bieżące aktualizowanie informacji w niej zawartych.

Art. 162 przepisów zmieniających zawiera zmiany w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 141, poz. 1178, z późn. zm.), które uzasadnione są

zrównaniem uprawnień w zakresie transakcji płatniczych w obrocie dewizowym, banków oraz instytucji płatniczych, w związku z poddaniem instytucji płatniczych nadzorowi.

Proponowana zmiana ust. 1 w art. 25 ustawy – Prawo dewizowe, polegająca na dodaniu krajowych instytucji płatniczych oraz oddziałów unijnych instytucji płatniczych do grona podmiotów uprawnionych do pośredniczenia w dokonywaniu przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju związanych z obrotem dewizowym, których wartość przekracza równowartość 15 000 euro, wynika z uprawnień tych instytucji nadawanych im projektowaną ustawą oraz uprawnień oddziałów unijnych instytucji płatniczych wynikających z odnośnych przepisów państw członkowskich, w których mają one siedzibę.

Ponadto w art. 74 projektu ustawy o usługach płatniczych zawarto doprecyzowanie przepisów w zakresie świadczenia przez krajową instytucję płatniczą usługi wymiany walut.

Proponowany w ust. 2 przepis ma na celu wyłączenie stosowania przepisów ustawy – Prawo dewizowe regulujących działalność kantorową (rozdział 4) do świadczenia usługi wymiany walut przez krajowe instytucje płatnicze. Takie wyłączenie jest uzasadnione, gdyż usługa wymiany walut będzie usługą dodatkową w stosunku do usługi płatniczej. Instytucje płatnicze, oprócz świadczenia usług płatniczych będą mogły świadczyć ściśle powiązane ze świadczeniem usług płatniczych usługi dodatkowe takie jak m.in. usługi wymiany walut. Podobne rozwiązanie zastosowano w art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie usługi wymiany walutowej świadczonej przez firmy inwestycyjne w związku z działalnością maklerską. Wyraźnego podkreślenia wymaga fakt, że przepisy dotyczące usług wymiany walut, zarówno w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi, jak również w projekcie ustawy o usługach płatniczych w sposób wyraźny wiążą wymianę walut z obsługą realizacji działalności podstawowej podmiotów regulowanych w obu ustawach.

W celu wypełnienia ustaleń dyrektywy PSD ustawa uzupełnia oraz zmienia również ustawę z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 385, z późn. zm) – art. 163 przepisów zmieniających. Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych reguluje szeroki zakres materii nieobjętej regulacją dyrektywy PSD. Przepisów tych nie sposób przenieść do projektowanej ustawy, która ma za zadanie implementować dyrektywę PSD, ponieważ dotyczą one również pieniądza elektronicznego, instytucji pieniądza elektronicznego, systemów autoryzacji i rozliczeń itd. (dokładne wyliczenie przedstawiono w dalszej części uzasadnienia). Regulacja tych zagadnień jest wyłączona spod zakresu dyrektywy PSD, gdyż przykładowo kwestie zawarte w rozdziałach

5 i 6 ustawy są związane z implementacją do prawa polskiego dyrektywy 2000/46/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością – dyrektywa EMD I. Należy mieć na uwadze, że od 30 października 2009 r. obowiązuje nowa dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (dyrektywa EMD II).

Również umieszczenie przepisów dotyczących pieniądza elektronicznego (poza samą definicją pieniądza elektronicznego) w ustawie – Prawo bankowe nie wydaje się uzasadnione z dwóch podstawowych powodów. Po pierwsze przepisy te dotyczą nie tylko banków, po drugie zmiana ustawy – Prawo bankowe w szerszym zakresie niż ten niezbędnie wymagany dla implementacji dyrektywy PSD, spowodowałaby również znaczne przedłużenie prac legislacyjnych nad implementacją dyrektywy PSD. Mając na uwadze ww. czynniki projektodawca zdecydował zachować ustawę o elektronicznych instrumentach płatniczych, ograniczając się jedynie – w ramach implementacji dyrektywy PSD – do uchylecia przepisów, które są sprzeczne z uregulowaniami dyrektywy PSD.

Ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych – jak to zostało zaznaczone powyżej – stanowi nie tylko implementację dyrektywy EMD I ale również wprowadziła do krajowego porządku prawnego przepisy zaleceń Komisji Europejskiej (w szczególności Zalecenia nr 97/489/EC z dnia 30 lipca 1997 r. dotyczącego transakcji z użyciem elektronicznych instrumentów płatniczych).

Z perspektywy czasu należy stwierdzić, że uregulowania te znacznie zwiększyły bezpieczeństwo na rynku elektronicznych instrumentów płatniczych i przez to przyczyniły się do rozwoju tych instrumentów. Mowa tu o takich regulacjach, jak na przykład zastrzeżenie, że wydanie karty może nastąpić dopiero po zawarciu umowy o kartę płatniczą (art. 21 ustawy) albo przepis ustanawiający obowiązek okazania dowodu tożsamości (na żądanie akceptanta) przez posiadacza/użytkownika karty przy dokonywaniu nią płatności, co podnosi standardy bezpieczeństwa (art. 26 ustawy). Niektóre z takich przepisów znalazły swoje odbicie w dyrektywie PSD, inne nie zostały tam uregulowane. Ponieważ uregulowania zapisane w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych, wykraczające poza implementację dyrektywy EMD I okazały się korzystne dla rynku przyjęto, że w zakresie,

w którym nie są one sprzeczne z dyrektywą PSD lub stanowią jej uszczegółowienie, zostaną zachowane. Wprowadzają one dodatkowe, pozytywne wartości na ten rynek, umacniając zaufanie do bezgotówkowych instrumentów płatniczych i z tego powodu ich utrzymanie pozostaje również w interesie uczestników tego rynku (zarówno wydawców tych instrumentów, jak i osób z nich korzystających). Utrzymano art. 20, 23 i 26, które, mimo że nie odpowiadają postanowieniom dyrektywy PSD, są uszczegółowieniem stanowiącym o pewnej przewadze przyjętych w polskim prawie rozwiązań nad bardzo ogólnymi regulacjami unijnymi. Ponadto konieczne dla podstawowego nadzoru oversight oraz działalności sprawozdawczo-analitycznej NBP było zachowanie przepisów art. 15 ust. 4 i 5, które określają, jaki zakres informacji przekazują do NBP wydawcy kart płatniczych. Pozostawiono także art. 68, który stanowi podstawę funkcjonowania międzybankowych baz danych – MIG Posiadacze oraz MIG Akceptanci, które stanowią jedno z podstawowych narzędzi zwalczania przestępstw z wykorzystaniem kart płatniczych w Polsce.

Poniżej omówione zostały zmiany dokonane w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych w związku z pracami nad projektem ustawy o usługach płatniczych.

Zmiany art. 1 uzasadnione są tym, że w dalszej części ustawy – z uwagi na przepisy ustawy implementującej dyrektywę PSD dotyczące umów ramowych – przepisy dotyczące umów o kartę płatniczą i umowy o usługi bankowości elektronicznej zostają uchylone, a objęte zakresem ustawy pozostają tylko przepisy regulujące status prawny wydawców pieniądza elektronicznego oraz przepisy rozdziału o instrumentach pieniądza elektronicznego – z odpowiednim dostosowaniem ich do przyjętej koncepcji relacji ustawy o usługach płatniczych do pozostawianych w mocy przepisów ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.

W art. 2 preredagowano definicję agenta rozliczeniowego (art. 2 pkt 1). Zmiana ta jest uzasadniona potrzebą dostosowania nazewnictwa do ustawy o usługach płatniczych. Uwzględnienie tej zmiany jest tym bardziej istotne, że w art. 3 ust. 1 pkt 5 omawianego projektu objęto zakresem ustawy o usługach płatniczych zawieranie umów o przyjmowanie zapłaty przy użyciu instrumentów płatniczych (czyli czynności mieszczących się w pojęciu tzw. „acquiring”, o którym mowa w załączniku do dyrektywy PSD). Ponadto w art. 2 przeformułowano definicję karty płatniczej oraz uchylono definicje: kodu identyfikacyjnego (pkt 8) i zestawienia operacji (pkt 13). W pkt 10 pojawia się definicja pieniądza elektronicznego, ponieważ zostaje ona przeniesiona z przepisów ustawy – Prawo bankowe.

Zmiany obejmujące:

– uchylenie art. 3 – 5 i art. 7 – 8,

- przeformułowanie zdania wstępnego w art. 9, przeformułowanie art. 10 oraz art. 12, a także:
- uchylenie ust. 2 i 3 w art. 14,
- uchylenie ust. 1 – 3 w art. 15,
- uchylenie art. 16, 19, 21, 22, 24, 25, 27 – 35 oraz ust. 1 w art. 38

to konsekwencja faktu, że regulacje objęte zakresem zastosowania tych przepisów zostały zawarte w dyrektywie PSD, a w konsekwencji uwzględnione w ustawie o usługach płatniczych.

Usługi bankowości elektronicznej są traktowane jako jeden z rodzajów elektronicznych instrumentów płatniczych, dlatego uchylenie rozdziału 4 było konieczne.

W związku z faktem, że rozdział 5 ustawy dotyczy wydawania pieniądza elektronicznego, projektodawca pozostawił te przepisy, co do zasady, w niezmienionej formie. Przepisy te dotyczą tworzenia i działalności instytucji pieniądza elektronicznego oraz w większości są implementacją dyrektywy EMD I, a więc można je zakwalifikować jako przepisy dotyczące wydawania pieniądza elektronicznego. Przepisy te będą w najbliższym czasie kompleksowo nowelizowane w związku z wejściem w życie nowej dyrektywy o pieniądzu elektronicznym (EMD II).

W rozdziale 6 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych dotyczącym instrumentów pieniądza elektronicznego projektodawca pozostawił przepisy art. 58 – 60 dotyczące bezpośrednio wydawania pieniądza elektronicznego oraz art. 64 związany z obowiązkami instytucji pieniądza elektronicznego wobec Narodowego Banku Polskiego.

Pozostałe przepisy rozdziału 6, czyli art. 55 – 57 i 61 – 63 należało wykreślić, ponieważ mają one swoje odpowiedniki w projekcie ustawy o usługach płatniczych, a np. obowiązek wykupienia pieniądza elektronicznego, o którym mowa w art. 56, wynika z pozostawionego art. 60. Art. 55 i 56 dotyczą umowy o elektroniczny instrument płatniczy, a kwestie te szczegółowo regulują art. 21 – 25 oraz 26 – 32 ustawy o usługach płatniczych w odniesieniu do wszystkich rodzajów usług płatniczych. Art. 57 i 63 dotyczą odpowiedzialności instytucji pieniądza elektronicznego i banku, a znacznie szerzej tę kwestię regulują przepisy rozdziału drugiego w dziale III projektu ustawy o usługach płatniczych – autoryzacja transakcji płatniczych, które dotyczą odpowiedzialności wszystkich rodzajów dostawców usług płatniczych (w tym banków i instytucji pieniądza elektronicznego) oraz zasad współodpowiedzialności użytkowników instrumentów płatniczych. Art. 61, dotyczący obowiązku zgłoszenia utraty instrumentu płatniczego przez posiadacza, ma swój odpowiednik w art. 42 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy o usługach płatniczych. Art. 62 ust. 1, dotyczący obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa, ma swój odpowiednik w art. 43 ust. 1 pkt 1 ustawy

o usługach płatniczych, natomiast art. 61 ust. 2 i 3, dotyczące obowiązków informacyjnych o dokonanych transakcjach, mają odpowiedniki np. w art. 24 i 31 projektu ustawy o usługach płatniczych.

W art. 67 uchyla się ust. 3, 5 – 7 oraz uchyla się art. 69 – przepisy te są niepotrzebne, z uwagi na uregulowania dyrektywy PSD i proponowane przepisy ustawy o usługach płatniczych, które w związku ze zmianą definicji agenta rozliczeniowego stanowią, że agent rozliczeniowy w każdym przypadku będzie dostawcą usług płatniczych. Oznacza to, że wymogi dotyczące formy prowadzenia działalności, dla agentów rozliczeniowych innych niż banki, znajdują się w ustawie o usługach płatniczych, zaś wymogi kapitałowe dla agentów rozliczeniowych prowadzących systemy autoryzacji i rozliczeń – będą zbieżne z wymogami kapitałowymi określonymi dla agentów rozliczeniowych innych niż banki w ustawie o usługach płatniczych.

Zachowanie art. 67 ust. 1, 2 i 4 (ten ostatni ustęp rozdzielono na dwa ustępy) jest konieczne do prawidłowego wykonywania obowiązków NBP w zakresie systemów autoryzacji i rozliczeń. Dodanie art. 72a wprowadzającego sankcję koresponduje z obowiązkiem wynikającym z art. 67 ustawy. W chwili obecnej mamy do czynienia z sytuacją, w której agenci rozliczeniowi, na podstawie art. 67 ust. 2, mają obowiązek uzyskania zgody na prowadzenie systemu autoryzacji i rozliczeń, ale brak jest sankcji w przypadku naruszenia tego przepisu i niezastosowania się do obowiązku uzyskania zgody.

Podsumowując – ustawa o elektronicznych instrumentach płatniczych zostanie tymczasowo, do czasu implementacji dyrektywy EMD II, zachowana w polskim systemie prawnym. Projektodawca przyjął koncepcję, w której regulacja działalności instytucji pieniądza elektronicznego, których usługi podlegają także regulacji dyrektywy PSD, nastąpi w ustawie o usługach płatniczych. Część regulacji dotyczących działalności instytucji płatniczych jest zbliżona do regulacji działalności instytucji pieniądza elektronicznego. W ustawie o usługach płatniczych znajdują się regulacje dotyczące stosunków cywilnoprawnych między instytucją pieniądza elektronicznego a jej klientami (osobny rozdział w ustawie o usługach płatniczych – jego przepisy uzupełnią przepisy dotyczące wykonywania transakcji płatniczych, wynikających z dyrektywy PSD). Ta koncepcja spowoduje uchylenie obecnie obowiązującej ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, której część przepisów będzie wcześniej uchylona ustawą o usługach płatniczych. Uchylone zostaną także przepisy dotyczące elektronicznych instrumentów płatniczych w ustawie – Prawo bankowe.

Ustawa o usługach płatniczych będzie docelowo regulowała całość rynku usług płatniczych, łącznie z zagadnieniami związanymi z działalnością instytucji pieniądza elektronicznego

i świadczenia przez nie usług płatniczych. Ta koncepcja ma na celu uproszczenie stanu prawnego (jedna ustawa regulująca rynek usług płatniczych). Na zmiany w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych, które zawarte są w przepisach zmieniających projekt ustawy o usługach płatniczych, należy spoglądać przez podkreślany już w niniejszym uzasadnieniu aspekt tymczasowości w kontekście prowadzonych prac nad implementacją dyrektywy EMD II.

Zmiana w art. 137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361, z późn. zm.) – art. 164 przepisów zmieniających – polega na doprecyzowaniu, że chodzi o zlecenie rozrachunku, które zostało wprowadzone do systemu krajowego po ogłoszeniu upadłości (a nie w dniu jej ogłoszenia, czyli teoretycznie także przed ogłoszeniem upadłości, które w kontekście projektowanych uregulowań liczy się od konkretnej godziny).

Zmiany zawarte w art. 166 dotyczące ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.) mają charakter porządkujący i uzupełniający obecny stan prawny i służą przede wszystkim usprawnieniu funkcjonowania KNF. Potrzeba ich dokonania została podyktowana koniecznością usunięcia ujawniających się barier działania KNF, a staje się szczególnie istotna w związku z przyznaniem Komisji kompetencji organu nadzoru nad nowo tworzonymi kategoriami dostawców usług płatniczych. Objęcie nadzorem dotąd nieregulowanego rynku usług płatniczych w ramach jednolitego nadzoru w zakresie działalności na rynku finansowym wymaga dodatkowych regulacji czyniących funkcjonowanie KNF bardziej elastycznym w kontekście zwiększonego katalogu rozpatrywanych spraw.

Zmiany w art. 1 ust. 2 oraz w art. 2 stanowią konieczne rozszerzenie ustawowo wyznaczonego zakresu nadzoru nad rynkiem finansowym, stosownie do przepisów zawartych w niniejszym projekcie. Odpowiedniemu rozszerzeniu, w art. 6 ust. 1 i 2, ulegają też uprawnienia prokuratorskie Przewodniczącego Komisji w sprawach cywilnych, wynikających ze stosunków związanych z uczestnictwem w obrocie na rynku finansowym, albo dotyczących podmiotów wykonujących działalność na tym rynku w związku ze sprawowaniem nadzoru przez KNF nad rynkiem finansowym obejmującym usługi płatnicze, jak też przysługujące Przewodniczącemu Komisji uprawnienia pokrzywdzonego w postępowaniu karnym, w sprawach o przestępstwa określone w ustawie o usługach płatniczych.

Zmiana w art. 11 ust. 2 stanowi uzupełnienie porządkujące proces podejmowania uchwał przez KNF przez przyznanie głosu rozstrzygającego dla Zastępcy Przewodniczącego w wypadku równej liczby głosów w razie nieobecności Przewodniczącego Komisji. Chodzi o usunięcie tzw. pata decyzyjnego przy głosowaniu nad uchwałą w razie osiągnięcia równej liczby głosów także w razie nieobecności Przewodniczącego Komisji.

Uchyleniu wątpliwości co do możliwości podpisywania w imieniu Komisji podjętych uchwał także przez Zastępcę Przewodniczącego Komisji służy zmienione brzmienie art. 11 ust. 3, statuuje równe kompetencje w tym zakresie zarówno dla Przewodniczącego Komisji, jak i dla jego Zastępcy.

W art. 12 ust. 2 przez dodanie pkt 5 i 6 uzupełniono stosownie do specyfiki nadzoru nad instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych zakres kompetencji zastrzeżonych dla KNF in gremio. Jest to zamknięty katalog spraw, odnośnie do których wyłączona jest możliwość przekazania uprawnienia do rozstrzygania w drodze upoważnienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1.

Potrzeba wzajemnej wymiany informacji pomiędzy członkami KNF reprezentującymi różne instytucje jest koniecznością do prawidłowej realizacji celów nadzoru nad rynkiem finansowym.

Ze względu na występujące przeszkody prawne w przekazywaniu przez nieetatowych członków Komisji informacji uzyskanych w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji pracownikom obsługujących urzędów, wprowadzono do projektu odpowiednie przepisy zmieniające art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Skutkiem ich wejścia w życie będzie zapewnienie swobody korzystania przez nieetatowych członków Komisji z pełnego merytorycznego wparcia przynależnego im zaplecza eksperckiego odpowiednio w Narodowym Banku Polskim, Ministerstwie Finansów, Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Kancelarii Prezydenta RP. Fakt uczestnictwa w składzie organu kolegiального powinien pociągać za sobą możliwość pełnego korzystania z analiz, ekspertyz i opinii własnej instytucji. Kwestia ta została podniesiona w związku ze szczególnym wymogiem, jakim jest wydawanie przez KNF zezwolenia na działanie instytucji płatniczej, która chcąc świadczyć usługi w charakterze agenta rozliczeniowego, będzie zobowiązana uzyskać dodatkową zgodę wydawaną przez Prezesa NBP. Dokonywana zmiana wpłynie na merytoryczne uspołnienie tych formalnie niezależnych, ale dotyczących jednego podmiotu postępowań. Zmiana ma wszakże charakter uniwersalny i wydatnie poprawi warunki pracy nieetatowych członków Komisji. Uszczelnienie tajemnicy w zakresie informacji przekazanych przez nieetatowych

członków Komisji pracownikom reprezentowanych instytucji wzmacnia nałożony obowiązek nieujawniania ich, trwający mimo rozwiązania stosunku pracy.

Ze względu na zachowanie jednolitości rozwiązań dotyczących wpłat na pokrycie kosztów nadzoru w art. 19 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, dodany został ust. 4, w którym zastosowano instytucję przedawnienia roszczeń do wpłat wnoszonych przez wszystkie podmioty nadzorowane, które są zobowiązane do wnoszenia wpłat (zapewniając tym samym równość tych podmiotów w prawie).

Ze względów techniczno-organizacyjnych związanych z ewidencjonowaniem i rozliczaniem wpłat na nadzór w art. 19 dodany został również ust. 5 regulujący kwestię stosowania do wpłat na nadzór przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Brak w przepisie art. 19 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym odesłania do działu III ustawy – Ordynacja podatkowa, może spowodować, że w przypadku braku dobrowolnego uregulowania, przez podmiot do tego zobowiązany, należności z tytułu wpłaty na nadzór, brak będzie możliwości poddania obowiązku tej wpłaty egzekucji administracyjnej. Podkreślić bowiem należy, że egzekucji administracyjnej podlegają obowiązki, które łącznie spełniają wymogi określone w przepisach art. 2 oraz 3 – 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 299, poz. 1954, z późn. zm.). Jednym z tych obowiązków jest konieczność podlegania egzekwowanych obowiązków (m.in. podatki, opłaty, inne należności) przepisom działu III ustawy – Ordynacja podatkowa.

Dział XI zawiera przepisy przejściowe i końcowe.

Na podstawie przepisu przejściowego zawartego w art. 167 wszyscy dostawcy usług płatniczych będą zobowiązani do dostosowania swoich umów z klientami w zakresie dostarczanych użytkownikom usług płatniczych informacji, dotychczas niezawartych w umowach obowiązujących przed wejściem w życie ustawy lub sprzecznych z ustawą, w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy. Zapewni to pełną możliwość logistycznego dostosowania umów lub regulaminów z użytkownikami usług płatniczych, tak aby były w pełni zgodne z nowym porządkiem prawnym. Nie dłuższy niż 12-miesięczny okres przejściowy powinien umożliwić dostawcom usług płatniczych harmonijne przejście do nowych warunków prawnych w relacjach z klientami.

Art. 167 projektu ustawy daje dostawcom usług płatniczych nie dłuższy niż 12-miesięczny okres przejściowy na dostosowanie swojej działalności, zarówno w stosunku do „starych”,

jak i „nowych” klientów. Nowe wymogi to określone w działach II i III projektu ustawy – odpowiednio obowiązki informacyjne w zakresie świadczenia usług płatniczych oraz prawa i obowiązki w zakresie dostarczania usług płatniczych i korzystania z nich. Mając na uwadze zakres zmian, jakie dostawcy muszą wprowadzić zarówno w systemach informatycznych, jak i treści umów zawartych z klientami, konieczne wydaje się przyjęcie odpowiednich okresów przejściowych, na rzeczywiste dostosowanie działalności dostawców polskich w zakresie usług płatniczych do wymogów określonych w tych przepisach.

W art. 180 projektu zapisano regułę wydatkową określającą wysokość skutków finansowych wynikających z projektu dla budżetu państwa, zgodnie z art. 50 w zw. z art. 112a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

W art. 181 określono termin wejścia w życie ustawy. Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Ze względu na zakres zmian objętych ustawą wprowadzono przepisy przejściowe zarówno dla podmiotów świadczących obecnie usługi płatnicze w rozumieniu ustawy (art. 167), jak i podmiotów, które rozpoczną ich świadczenie według nowych zasad (art. 170). W związku z tym nie zachodzi konieczność zachowania dłuższego *vacatio legis*. Mając na uwadze powyższe oraz termin transpozycji postanowień dyrektywy, ustawa powinna wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

SPOSÓB IMPLEMENTACJI OPCJI NARODOWYCH Z DYREKTYWY PSD

Mimo, że – jak wspomiano – dyrektywa PSD jest dyrektywą pełnej harmonizacji (należy ją implementować w sposób całkowity, jako że ma co do zasady charakter maksymalny, nie dopuszczając odstępstw od standardu wyznaczonego jej przepisami) – a więc nie przewiduje wymogów minimalnych, przewiduje ona 26 opcji narodowych, czyli rozwiązań, które każde z państw członkowskich może dowolnie zaimplementować, tzn. zastosować w swoim akcie implementującym wprost, zastosować po modyfikacji albo nie stosować w swoim prawodawstwie.

1. Projekt implementuje art. 2 (3) dyrektywy PSD przewidujący możliwość wyłączenia z zastosowania wszystkich lub części przepisów dyrektywy PSD przez kraj członkowski instytucji wymienionych w art. 2 dyrektywy 2006/48/WE ws. wymogów kapitałowych (Capital Requirements Directive – CRD), które są instytucjami kredytowymi, ale do których nie stosuje się wymogów dyrektywy CRD, dotyczącej wymogów kapitałowych dla

m.in. instytucji kredytowych – z wyjątkiem przepisów, o których mowa w tiret pierwszym i drugim tego artykułu.

W przypadku Polski są to spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Projekt ustawy przewiduje częściowe zastosowanie opcji z art. 2 (3) dyrektywy PSD.

Na jego podstawie SKOK-i uznane zostały za dostawców usług płatniczych – a więc nie stosują się do nich jedynie przepisy dotyczące instytucji płatniczych oraz biur usług płatniczych. Nie muszą stawać się instytucjami płatniczymi, aby świadczyć usługi płatnicze na podstawie ustawy o usługach płatniczych. Należy wskazać, że projekt nie ogranicza przedmiotowo SKOK, gdyż decyduje o tym ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, stanowiąc, jakie usługi płatnicze SKOK świadczy. W przypadku decyzji co do rozszerzenia działalności poza swoich członków, SKOK musi spełnić warunki przewidziane dla instytucji płatniczej lub taką instytucję utworzyć.

Zakres usług płatniczych świadczonych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe obejmuje bowiem z mocy dotychczasowego prawa (ustawa o SKOK-ach) całość zakresu usług płatniczych (z wyłączeniem wymagającego odrębnego zezwolenia prowadzenia systemu płatności w rozumieniu przepisów o ostateczności rozrachunku), jednak nie mogą one być świadczone na rzecz wszystkich użytkowników usług płatniczych.

Należy wskazać, że projekt nie ogranicza przedmiotowo SKOK, gdyż ustawa o SKOK decyduje, jakie usługi płatnicze SKOK świadczy. Ograniczenie przedmiotowe działalności pojawia się w projekcie jedynie w odniesieniu do biur usług płatniczych (jedynie przekaz pieniężny, w tym wpłaty na rachunki). Niemniej jednak ustawodawca może w przyszłości zmienić ustawę o SKOK, np. w zakresie przedmiotu działalności.

Projektodawca zdecydował, że SKOK-i należy zaliczyć do kategorii dostawców usług płatniczych na równi z bankami (zwolnić SKOK-i z wymogów przewidzianych dla instytucji płatniczych), niemniej jednak przy utrzymaniu ograniczeń określonych ustawą o SKOK-ach.

Bank Gospodarstwa Krajowego jako bank państwowy jest per se dostawcą usług płatniczych i również nie musi uzyskiwać zezwolenia na świadczenie tych usług na podstawie ustawy o usługach płatniczych.

2. Art. 7 (3) dyrektywy PSD przewiduje możliwość braku zastosowania art. 8 dyrektywy PSD w zakresie bieżących wymogów kapitałowych, w sytuacji gdy instytucja płatnicza objęta jest

nadzorem skonsolidowanym dominującej (macierzystej) instytucji kredytowej na podstawie CRD (dyrektywy 2006/48/WE). W projekcie jednak nie implementowano tej opcji. Po konsultacji z grupą roboczą ds. usług płatniczych powołaną przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego przy Ministrze Finansów, zrzeszającą przedstawicieli rynku i administracji uznano, że nie jest konieczne implementowanie opcji i nie wywołało to też wątpliwości w czasie uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych.

3. Art. 78 implementuje art. 9 (2) dyrektywy PSD przewidujący możliwość zezwolenia instytucjom płatniczym na obliczanie wymogów ochronnych z art. 9 (1) względem środków pieniężnych, które mogą być użyte do przyszłych transakcji płatniczych, w sytuacji gdy część środków pieniężnych, które mogą być użyte do przyszłych transakcji płatniczych albo do usług niebędących usługami płatniczymi, jest zmienna lub nieznana z wyprzedzeniem – na podstawie reprezentatywnej kwoty uznanej za wykorzystaną do celów usług płatniczych, pod warunkiem że taką reprezentatywną kwotę można w sposób rozsądny oszacować na podstawie dotychczasowych danych historycznych w sposób satysfakcjonujący właściwe organy.

4. Art. 78 implementuje również art. 9 (3) dyrektywy PSD przewidujący możliwość zastosowania wymogów ochronnych dotyczących środków pieniężnych do niehybrydowych instytucji płatniczych (nieprowadzących innych rodzajów działalności niż świadczenie usług płatniczych). W polskim projekcie opcja została implementowana, z uwagi na przeszłe liczne upadłości podmiotów świadczących usługi płatnicze. Uznano, że wymogi ochronne powinny dotyczyć wszystkich instytucji płatniczych, a nie tylko hybrydowych instytucji płatniczych.

5. Art. 9 (4) dyrektywy PSD przewiduje możliwość zastosowania wymogów ochronnych tylko do środków pieniężnych tych użytkowników usług płatniczych, których indywidualne środki przekraczają 600 euro. W polskim projekcie opcja nie została implementowana, celem większej ochrony środków pieniężnych użytkowników usług płatniczych.

6. Opcja z art. 22 (3) dyrektywy PSD przewiduje możliwość odpowiedniego uwzględnienia zasad dotyczących przestrzegania tajemnicy przewidzianych w CRD (art. 44 – 52 dyrektywy 2006/48/WE). W polskim projekcie opcja została implementowana częściowo przez propozycję zmiany art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Ponadto art. 44 – 52 dyrektywy 2006/48/WE zostały implementowane w ustawie o Narodowym Banku Polskim,

w ustawie – Prawo bankowe, ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz w ustawie – Prawo upadłościowe i naprawcze.

7. Art. 118 – 132 implementują art. 26 (1) dyrektywy PSD przewidujący możliwość wyłączenia małych instytucji płatniczych, w tym osób fizycznych zajmujących się świadczeniem usług płatniczych, z konieczności uzyskania zezwolenia i pewnych wymogów nadzorczych mających zastosowanie do instytucji płatniczych. W polskim projekcie opcja została implementowana, gdyż ustawodawcy krajowemu nie zależy na usunięciu mniejszych podmiotów z rynku usług płatniczych, przeciwnie – jedynie na uregulowaniu tego rynku i zapewnieniu bezpieczeństwa środków pieniężnych użytkowników usług płatniczych.

Projekt ustawy przewiduje miesięczny próg obrotów w wysokości 500 tys. euro, poniżej którego podmioty świadczące usługi płatnicze mogą działać jako biura usług płatniczych (podmioty objęte mniejszymi wymaganiami ustawowymi przy jednoczesnym świadczeniu usług w ograniczonym zakresie – wyłącznie przekazy pieniężne, w tym wpłaty na rachunki jako usługa świadczona wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). W takim przypadku dyrektywa dopuszcza zastosowanie progu miesięcznego obrotu w przedziale od 0 do 3 mln euro.

Przepis był przedmiotem rozbieżności pomiędzy środowiskiem bankowym, dużymi podmiotami świadczącymi usługi płatnicze, które w przyszłości będą działać jako instytucje płatnicze (postulowali nieskorzystanie z tej opcji albo obniżenie progu obrotów do 50 tys. euro) a małymi podmiotami świadczącymi usługi płatnicze (tzw. okienkami kasowymi, które postulowały podniesienie progu do co najmniej 1,5 mln euro).

Należy podkreślić, że opcja z art. 26 dyrektywy PSD stanowi świadomy wyłom ustawodawcy unijnego w zakresie nowego uregulowania podmiotów świadczących usługi płatnicze. Niemniej jednak zdecydowano się na to w celu dania możliwości państwom członkowskim nieeliminowania istniejących podmiotów z rynku, ale zapewnienia im możliwości dalszego funkcjonowania przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony użytkowników usług płatniczych, w Polsce np. korzystających z usług okienek kasowych, dzięki wprowadzeniu pewnych wymogów ostrożnościowych.

Należy wskazać, że zapewnienie ochrony użytkowników usług płatniczych jest oczekiwaniem rynku i konsumentów, biorąc pod uwagę brak dotychczasowego nadzoru oraz szereg upadłości pośredników w zakresie świadczenia usług płatniczych w ostatnich latach, w których konsekwencji opinia publiczna zainteresowała się regulacją okienek kasowych.

W projekcie ostatecznie przyjęto, że próg wyniesie 500 tys. euro, z uwagi na fakt, że w warunkach polskiego rynku zarówno 3 mln euro, jak i 1,5 mln euro byłoby zbyt wysokim progiem i mogłoby spowodować wyłączenie większości podmiotów, a w konsekwencji nie zapewnić należytej ochrony środków pieniężnych użytkowników usług płatniczych. Kwota 500 tys. euro równoważy postulaty przedstawicieli rynku i administracji.

Należy wskazać, że ustawa nie zahamuje rozwoju istniejących przedsiębiorców, bowiem w razie zwiększania się liczby i kwot transakcji płatniczych nie są zmuszani do likwidacji ich działalności, ale mogą zdecydować się oni na przekształcenie w instytucje płatnicze.

8. Art. 118 ust. 1 implementuje art. 26 (4) dyrektywy PSD przewidujący możliwość ograniczenia działalności prowadzonej przez podmioty wyłączone na podstawie art. 26 (1) dyrektywy PSD. W polskim projekcie opcja została implementowana, z uwagi na konieczność ochrony środków pieniężnych użytkowników usług płatniczych (biura usług płatniczych mogą świadczyć jedynie usługę płatniczą, jaką jest przekaz pieniężny, w tym wpłaty na rachunki). Ponadto należy wskazać, że w grupie roboczej ds. usług płatniczych Rady Rozwoju Rynku Finansowego przy Ministrze Finansów dokonano analizy rynku drobnych usług płatniczych, z którego podmioty mogłyby być zainteresowane ukształtowaniem swojego statusu jako biur usług płatniczych, z której wynika, że małe punkty płatności za rachunki i mali remitenci prowadzą swoją działalność właśnie w zakresie, w jakim w projekcie dozwolono ją biurom usług płatniczych.

9. Art. 30 (2) dyrektywy PSD przewiduje możliwość zastosowania do mikroprzedsiębiorców przepisów dotyczących wymogów w zakresie udzielania im informacji w sposób przewidziany dla konsumentów. W polskim projekcie opcja nie została implementowana. W grupie ds. usług płatniczych Rady Rozwoju Rynku Finansowego przy Ministrze Finansów, w której udział brali przedstawiciele rynku usług płatniczych i administracji, była jednomyślność, że nie ma potrzeby korzystania z tej opcji, co potwierdziły uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje społeczne.

10. Art. 18 implementuje art. 33 dyrektywy PSD przewidujący możliwość wprowadzenia tzw. przerzucenia ciężaru dowodu na dostawcę usług płatniczych w zakresie spełnienia przez niego wymogów informacyjnych. Polski ustawodawca przyjął w filozofii implementacji dyrektywy PSD podejście prokonsumenckie. W polskim projekcie opcja została implementowana z uwagi na potrzebę ochrony konsumentów, w szczególności w sytuacji gdy

na podstawie zasady ponoszenia ciężaru dowodu przewidzianej w art. 6 K.c. (norma tam zawarta stanowi, że ciężar dowodu spoczywa na tej stronie sporu, która wywodzi z tego faktu skutki prawne), konsument musiałby dowodzić okoliczności negatywnej. Powoduje to wówczas przerzucenie ciężaru dowodu na drugą stronę, na co wskazuje orzecznictwo. Niemniej jednak wprowadzenie wprost wyjątku byłoby czytelniejsze dla konsumentów. Jest to praktykowane w przepisach konsumenckich oraz nie będzie pociągało za sobą dużych kosztów dla dostawcy, a jedynie te związane z przedstawieniem materiałów wykazujących spełnienie obowiązków informacyjnych (pism, maili, stron internetowych). Należy wskazać, że art. 6 K.c. ma zastosowanie we wszystkich stosunkach cywilnoprawnych jedynie w braku szczególnego uregulowania. Przerzucenie ciężaru dowodu jako wyjątek od zasady głównej z K.c. i K.p.c. jest stosowane w innych przepisach konsumenckich i w tym również przypadku znalazło poparcie Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego. W swojej opinii KKPC stwierdza, że nie należy usuwać art. 18 z projektu ustawy o usługach płatniczych, gdyż jest to przepis potrzebny (w przypadku zarzutu nienależytego wykonania transakcji płatniczej czy też w przypadku dostawcy będącego bankiem, który może wystawić dochodząc należnej jego zdaniem kwoty transakcji płatniczej lub opłaty bankowy tytuł egzekucyjny). Natomiast pozostawienie projektowanego art. 18 zapewni w wypadku wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego czy zażądania wydania nakazu zapłaty, dodatkowo konieczność wykazania przez dostawcę, że dopełnił obowiązku poinformowania o opłacie.

11. Art. 19 implementuje art. 34 (2) dyrektywy PSD przewidujący możliwość zastosowania redukcji albo podwojenia kwot krajowych transakcji płatniczych przy łagodniejszych, w zakresie wymogów informacyjnych, przepisach dotyczących mikropłatności/płatności niskokwotowych oraz płatności za pomocą pieniądza elektronicznego (art. 34 (1) dyrektywy PSD). Ustawa wprowadza podwojenie kwot krajowych transakcji płatniczych w celu pobudzenia segmentu mikropłatności, płatności niskokwotowych oraz promocji obrotu bezgotówkowego. Z racji stosunkowo niewielkiej wartości indywidualnej transakcji ryzyko systemowe jest niskie, a korzyści społeczne mogą być większe niż ewentualne zagrożenia. Ważnym argumentem przemawiającym za skorzystaniem z tej opcji jest fakt, że w Polsce rozpowszechnienie płatności instrumentami płatniczymi jest wciąż na znacznie niższym poziomie od przeciętnego w Unii Europejskiej. Niskie też jest wykorzystanie instrumentów płatniczych do realizacji płatności. Opóźnienie rozwoju polskiego rynku instrumentów płatniczych w stosunku do przeciętnych wskaźników w Unii Europejskiej jest systematycznie

zmniejszane, a przepisy takie jak art. 19 projektu ustawy, z pewnością przyczynią się do pobudzenia obrotu bezgotówkowego.

12. Art. 19 implementuje także drugą opcję art. 34 (2) dyrektywy PSD przewidującą możliwość zwiększenia kwot dla instrumentów przedpłaconych do 500 euro przy łagodniejszych, w zakresie wymogów informacyjnych, przepisach dotyczących mikropłatności/płatności niskokwotowych oraz płatności za pomocą pieniądza elektronicznego (art. 34 (1) dyrektywy PSD) w celu pobudzenia segmentu mikropłatności, płatności niskokwotowych oraz promocji obrotu bezgotówkowego (podobne argumenty przemawiały za skorzystaniem z pierwszej opcji art. 34 (2) dyrektywy PSD). W art. 19 wskazano wyraźnie, że kwoty te wynoszą równowartość w walucie polskiej 500 euro.

13. Ustawa w art. 35 implementuje opcję z art. 45 (6) dyrektywy PSD przewidującą możliwość wprowadzenia bardziej korzystnych dla konsumentów przepisów dotyczących warunków zakończenia umów ramowych (wypowiedzeń). Polski ustawodawca przyjął w filozofii implementacji dyrektywy PSD podejście prokonsumenckie. W polskim projekcie opcja została implementowana z uwagi na potrzebę ochrony konsumentów. Opcja została implementowana przez brak zastosowania art. 45 (2) dyrektywy PSD, który stanowi, że wypowiedzenie przez użytkownika usług płatniczych umowy ramowej zawartej na okres dłuższy niż 12 miesięcy lub też na czas nieokreślony po upływie 12 miesięcy nie wiąże się dla niego z żadnymi opłatami. We wszystkich innych przypadkach opłaty za wypowiedzenie umowy powinny być adekwatne i zgodne z kosztami. Postanowiono tak z uwagi na uznanie, że zasadne będzie utrzymanie dotychczasowego stanu prawnego w tym względzie i nieobarczanie użytkowników usług płatniczych opłatą za wypowiedzenie umowy.

14. Art. 47 (3) dyrektywy PSD przewiduje możliwość wprowadzenia obowiązku informowania płatnika na piśmie raz w miesiącu bezpłatnie. W polskim projekcie opcja nie została implementowana. W grupie roboczej ds. usług płatniczych przy RRRF, w której brali udział przedstawiciele rynku usług płatniczych i administracji, była jednomyślność, że nie ma potrzeby korzystania z tej opcji. Potwierdziły to ustalenia uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych.

15. Art. 48 (3) dyrektywy PSD przewiduje możliwość wprowadzenia obowiązku informowania odbiorcy na piśmie raz w miesiącu bezpłatnie. W polskim projekcie opcja nie została implementowana, z podobnych względów jak w przypadku opcji nr 14.

16. Art. 51 (2) dyrektywy PSD przewiduje możliwość niestosowania procedur pozasądowych do przedsiębiorców. W polskim projekcie opcja nie została implementowana na podobieństwo rozwiązania przyjętego w ustawie o elektronicznych instrumentach płatniczych i celem popularyzacji metod polubownego rozstrzygania sporów. Projektodawca uznał, że alternatywne metody rozwiązywania sporów, takie jak na przykład mediacja – pozwalające stronom na ponowne nawiązanie dialogu w celu znalezienia rozwiązania sporu w drodze negocjacji bez konfliktu i konfrontacji – to krok w dobrą stronę oraz w wielu przypadkach droga bardziej właściwa niż rozwiązywanie sporów przez stronę третią, za pośrednictwem sądów.

17. Art. 51 (3) dyrektywy PSD przewiduje możliwość zastosowania tytułu IV dyrektywy PSD do mikroprzedsiębiorców w ten sam sposób, jak do konsumentów. W ustawie opcja nie została implementowana z tych samych względów, jak przy opcji 9, 14 i 15.

18. Art. 52 (3) dyrektywy PSD przewiduje możliwość wprowadzenia zakazu lub ograniczenia prawa surcharging'u (pobierania opłat za płatność danym instrumentem płatniczym).

Zdecydowano o nieimplementowaniu tej opcji do projektu ustawy o usługach płatniczych, celem poddania tej kwestii samoregulacji rynku i zapewnienia promowania efektywnych sposobów płatności. Projektodawca uznał, że najbardziej pożądanym stanem jest jak najmniejsza ingerencja w relacje umowne pomiędzy podmiotami rynku usług płatniczych a konsumentami. Aktualne brzmienie art. 38 projektu ustawy o usługach płatniczych (nieimplementowanie opcji) to de facto utrzymanie status quo obecnego porządku prawnego. Kwestia surcharging'u będzie nadal negocjowana dwustronnie między centrami autoryzacyjno-rozliczeniowymi a akceptantami instrumentów płatniczych.

W toku prac nad projektem ustawy o usługach płatniczych, w związku z dynamicznym rozwojem sytuacji na rynku usług płatniczych w Polsce, pojawiła się kwestia ewentualnego wprowadzenia możliwości pobierania opłat dodatkowych za wypłatę gotówki w bankomatach, wynikająca ze zmiany polityki organizacji kartowych w stosunku do operatorów bankomatów (decyzje międzynarodowych organizacji płatniczych, które w 2010 r. doprowadziły do obniżek opłat interchange, stanowiących główne źródło dochodów niezależnych operatorów bankomatów).

Zaproponowano wyłączenie obszaru regulacji dotyczących sieci bankomatów z zakresu implementacji dyrektywy PSD do prawa polskiego, a następnie uregulowanie tych kwestii

kompleksowo w ramach oddzielnego procesu legislacyjnego, obejmującego kwestię samych opłat, jak i wymogów informacyjnych stosowanych przez właścicieli bankomatów.

19. Art. 39 implementuje art. 53 (2) dyrektywy PSD przewidujący możliwość wprowadzenia zredukowanych lub podwojonych kwot dla krajowych transakcji płatniczych przy łagodniejszych przepisach dotyczących płatności niskokwotowych oraz płatności za pomocą pieniądza elektronicznego.

W polskim projekcie opcja została implementowana przez podwojenie tych kwot z podobnych względów jak przy opcji 11 i 12 (wprowadzenie podwojenia kwot krajowych transakcji płatniczych w celu pobudzenia segmentu mikropłatności, płatności niskokwotowych oraz promocji obrotu bezgotówkowego).

20. Art. 39 implementuje również drugą opcję z art. 53 (2) dyrektywy PSD przewidującą możliwość zwiększenia kwot dla instrumentów przedpłaconych do 500 euro przy łagodniejszych przepisach dotyczących mikropłatności/płatności niskokwotowych oraz płatności za pomocą pieniądza elektronicznego, z podobnych względów jak przy opcji 11 i 12. W art. 39 wyraźnie wskazano, że kwoty te wynoszą równowartość w walucie polskiej 500 euro.

21. Art. 61 (3) dyrektywy PSD przewiduje możliwość ograniczenia odpowiedzialności płatnika za nieautoryzowane użycie instrumentu płatniczego, uwzględniając rodzaj indywidualnych zabezpieczeń instrumentu płatniczego. W ustawie opcja nie została implementowana z uwagi na to, że w polskich warunkach zostało już powszechnie zaakceptowane (utarło się), że płatnik ponosi odpowiedzialność za straty związane z wszelkimi nieautoryzowanymi transakcjami płatniczymi co do zasady maksymalnie do wysokości 150 euro (art. 46 ust. 2).

22. Art. 54 i art. 169 w ograniczonym stopniu implementują art. 72 dyrektywy PSD, przewidujący możliwość wprowadzenia krótszych maksymalnych terminów na wykonanie całkowicie krajowych transakcji płatniczych.

W ustawie opcja została implementowana jedynie w ograniczonym zakresie w przepisach dodatkowych, o których mowa wyżej, w ten sposób, że płatności związane z krajowymi należnościami publicznoprawnymi muszą być wnoszone w terminach pewnych, a więc nie jest możliwe także ich umowne określenie w okresie przejściowym.

23. Art. 88 (3) dyrektywy PSD przewiduje opcję wprowadzenia w przepisach przejściowych możliwości automatycznego udzielania zezwolenia dla osób prawnych, które rozpoczęły działalność przed wejściem w życie dyrektywy, w razie gdy właściwe organy posiadają już dokumentację potwierdzającą, że spełniły one wymogi. W polskim projekcie opcja nie została implementowana. Istnieje w tym względzie poparcie organu nadzoru, jakim będzie KNF.

24. Art. 170 implementuje art. 88 (4) dyrektywy PSD przewidujący możliwość wprowadzenia przepisów przejściowych dla osób prawnych albo osób fizycznych, które również spełniałyby warunki wyłączenia na gruncie art. 26 dyrektywy PSD. W ustawie opcja została implementowana. Uznano, że takie rozwiązanie jest optymalne. Ustawodawcy krajowemu nie zależy na usunięciu mniejszych podmiotów z rynku usług płatniczych, przeciwnie – jedynie na uregulowaniu tego rynku i zapewnieniu bezpieczeństwa środków pieniężnych użytkowników usług płatniczych. Istnieje zatem potrzeba zapewnienia odpowiedniego okresu przejściowego małym podmiotom, które docelowo staną się biurami usług płatniczych. Implementacja art. 88 (4) dyrektywy PSD wynika z implementacji art. 26 dyrektywy PSD.

25. Art. 2 (1) dyrektywy PSD – możliwość zastosowania tytułów III i IV dyrektywy PSD albo niektórych z ich przepisów do transakcji one-leg, czyli pomiędzy podmiotami pochodzącymi z państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego a podmiotami pochodzącymi spoza państw członkowskich EOG oraz do wszystkich walut, a więc także innych niż waluty państw członkowskich EOG – z uwagi na to, że ten obszar nie został objęty harmonizacją wprowadzoną przez dyrektywę PSD. Dyrektywa, jako dyrektywa pełnej harmonizacji, nie przewiduje wprost takiej opcji, niemniej jednak, jak wskazuje Komisja Europejska, dyrektywa PSD nie stoi na przeszkodzie przyjęciu tych samych lub zbliżonych uregulowań dla pozostałych rozliczeń. Jest to bowiem obszar niezharmonizowany przez dyrektywę. W ustawie nie przewidziano jednak takiego rozszerzenia, z uwagi na to, że w czasie uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych uznano, że ograniczyłoby to konkurencyjność polskiego sektora bankowego i innych polskich dostawców usług płatniczych na rynku UE.

Za pewien wyłom w przyjętej koncepcji implementacji tej opcji można uznać przepis art. 5 ust. 4 projektu.

Ustawa implementuje również część dyrektywalną rozporządzenia WE nr 924/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 września 2009 r. w sprawie płatności transgranicznych we Wspólnocie oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 2560/2001,

którego planowane wejście w życie pokrywa się z terminem implementacji dyrektywy. Część artykułów rozporządzenia, które co do zasady jest bezpośrednio stosowane i nie wymaga implementacji, zawiera jednak zobowiązanie nałożone na państwa członkowskie do wprowadzenia pewnych przepisów. Implementacja artykułów dyrektywalnych rozporządzenia znalazła swoje uzupełnienie wprost w artykułach implementujących dyrektywę PSD (art. 14 ust. 1, art. 99 ust. 2, art. 102 ust. 1).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które będzie oddziaływał akt normatywny

Projekt ustawy będzie oddziaływał na banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banku zagranicznego, instytucje pieniądza elektronicznego, pocztowego operatora publicznego, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w tym Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową, oraz na tzw. pośredników w zakresie świadczenia usług płatniczych (punkty opłat za rachunki) i inne podmioty świadczące szeroki zakres usług płatniczych, w tym międzynarodowe przekazy pieniężne, wpłaty na rachunki bankowe, wydawanie kart płatniczych, rozliczanie kart płatniczych, płatności mobilne, płatności internetowe, które to podmioty zostaną objęte całkowicie nowym reżimem prawnym. Projekt będzie miał również wpływ na klientów tych instytucji, a także na Urząd KNF i KNF, Narodowy Bank Polski oraz Ministerstwo Finansów.

Nie jest możliwe podanie szacunkowej liczby podmiotów świadczących w chwili obecnej usługi płatnicze w charakterze tzw. wolnej działalności gospodarczej z uwagi na brak danych dotyczących ww. podmiotów.

Nie jest to w chwili obecnej działalność regulowana, podlegająca nadzorowi. Dopiero wprowadzana w projekcie ustawy konieczność rejestrowania działalności pozwoli w przyszłości na odpowiednie, szczegółowe, podmiotowe analizy rynku.

Ustawa przyniesie konieczność zmian w odniesieniu do działalności banków, zarówno w obszarze bankowych systemów informatycznych, jak i dokumentacji klientowskiej.

Z punktu widzenia banków konieczne jest przygotowanie dokumentacji zgodnej z projektem, definiującej prawa i obowiązki stron w zakresie świadczenia usług płatniczych, co będzie zarówno kosztowne, jak i czasochłonne, a dyrektywa PSD wskazuje, że pewne zasady realizacji usług płatniczych obowiązują tylko wtedy, jeżeli zastrzeżono je w umowie ramowej. Poza tym banki muszą dostosować odpowiednio systemy informatyczne.

Wpływ aktu normatywnego na dochody i wydatki sektora finansów publicznych

Systemowa regulacja usług płatniczych, dotychczas będących tzw. wolną działalnością gospodarczą, przyczynia się do potrzeby zwiększenia zatrudnienia w jednostce zajmującej się regulacją usług i systemów płatniczych w resorcie finansów, o co najmniej 4 etaty. Ustawa

zawiera bowiem delegacje do wydania kilkunastu rozporządzeń i wiąże się z obsługą, w tym wnioskowo-skargową i informacyjną, licznych podmiotów będących adresatami ustawy, zawartych w katalogu dostawców usług płatniczych oraz użytkowników usług płatniczych, w tym konsumentów. Powyższe zostanie zapewnione przez przesunięcie 4 etatów z innych departamentów resortu finansów, a więc nie będzie to miało przełożenia na zwiększenie wydatków sektora finansów publicznych w tym zakresie.

Objęcie nadzorem instytucji płatniczych i biur usług płatniczych będzie wymagało zwiększenia rocznego budżetu Urzędu KNF, jak wynika z wyliczeń Urzędu KNF – o kwotę ponad 6 mln zł. Wyliczenia (poniżej uszczegółowione) zostały oparte o ostrożne szacunki dotyczące rozmiaru poddanego projektowanej regulacji sektora rynku. Zgodnie z wstępną oceną Urzędu KNF realizacja przez organ nadzoru zadań przewidzianych w projektowanej ustawie wiąże się z koniecznością zwiększenia zatrudnienia o docelowo 30 etatów (przede wszystkim pracowników bezpośrednio zaangażowanych w czynności nadzorcze, ale także pracowników zaplecza niezbędnego do prawidłowego realizowania funkcji nadzorczych: prawnego, informatycznego i administracyjnego). Na szacowane koszty nadzoru składają się zarówno koszty osobowe (wynagrodzenia, pochodne i narzuty), jak i wydatki bieżące oraz majątkowe przypadające na dodatkowe etaty. Szacowane koszty nadzoru Urząd określił na poziomie wydatków roku 2009.

Ustawa budżetowa na rok 2009 plan – 196 942 tys. zł, wykonanie 183 052 tys. zł.

	Średni roczny koszt na 1 etat	Liczba nowych etatów	SUMA
Koszty osobowe (wynagrodzenia, pochodne i narzuty)	117 tys. zł	30	3 510 tys. zł
Koszty bieżące i majątkowe	88 tys. zł	30	2 640 tys. zł
Koszty ogółem	205 tys. zł	30	6 150 tys. zł

Projektowana ustawa przewiduje zastosowanie w odniesieniu do sektora usług płatniczych rozwiązań funkcjonującego w Polsce modelu finansowania nadzoru nad rynkiem finansowym. Analogicznie jak w przypadku kosztów nadzoru bankowego,

ubezpieczeniowego, emerytalnego i nadzoru nad rynkiem kapitałowym, wydatki Urzędu KNF pokrywane będą z budżetu państwa i w całości równoważone wpłatami wnoszonymi przez podmioty nadzorowane działające w danym sektorze, w tym przypadku przez instytucje płatnicze i biura usług płatniczych. Należy zaznaczyć, że koszty nadzoru nad poszczególnymi sektorami rozliczane są odrębnie, a roczny koszt, który łącznie obciąży instytucje płatnicze i biura usług płatniczych, będzie kosztem rzeczywistym poniesionym na nadzór nad tym sektorem w danym roku.

W związku z powyższym koszty związane z wprowadzeniem nadzoru nad instytucjami płatniczymi i biurami usług płatniczych będą neutralne dla budżetu państwa, zwiększą natomiast, w stosunku do stanu obecnego, koszty funkcjonowania poszczególnych przedsiębiorców objętych obowiązkiem dokonywania wpłat. Koszty prowadzenia działalności przez objętych nadzorem przedsiębiorców wzrosną w przypadku instytucji płatniczych o kwotę nie większą niż wskazany w ustawie odsetek obrotów instytucji płatniczych, a w przypadku biur usług płatniczych, odpowiednio, o kwotę nie większą od wyliczonej w odniesieniu do liczby dokonywanych transakcji. Ustawa przewiduje upoważnienie dla Prezesa Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzeń terminów uiszczania, wysokości i sposobu obliczania wpłat. Przepisy rozporządzeń określą w granicach maksimum ustawowego wysokość wskaźnika, określającego rzeczywisty poziom kosztów instytucji płatniczych oraz biur usług płatniczych związanych z koniecznością pokrycia kosztów nadzoru.

Niemniej jednak należy wskazać, że proponowana liczba nowych etatów powinna wynikać z odpowiedniej analizy, w tym powinna być powiązana z kosztami nadzoru. Liczba nowych etatów powinna być pochodną nowych obowiązków UKNF i proporcjonalna do faktycznego zapotrzebowania opartego na precyzyjnych wyliczeniach. Koszty nadzoru powinny być rozliczane w oparciu o rzeczywiste koszty poniesione na nadzór nad działalnością na rynku usług płatniczych.

Należy ponadto wziąć pod uwagę, że dochodem, który będzie częścią środków przekazywanych z budżetu państwa na zadania nadzorcze UKNF, będą również opłaty o charakterze publicznoprawnym pobierane z tytułu udzielonych zezwoleń i wpisów do rejestru.

Ustawa wprowadza bowiem uregulowanie dotyczące prowadzenia działalności w zakresie świadczenia usług płatniczych, czyniąc z niej przede wszystkim co do zasady działalność podlegającą zezwoleniu, a w zakresie biur usług płatniczych działalność regulowaną

w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

To oznacza, że spowoduje to dodatkowe dochody, które będą częścią środków przekazywanych z budżetu państwa na zadania nadzorcze UKNF z uwagi na wiążącą się z uzyskaniem zezwolenia konieczność poniesienia opłaty określonej w stosownym rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów przez krajowe instytucje płatnicze. Zgodnie z art. 114 projektu opłacie podlega też dokonanie wpisu do rejestru krajowej instytucji płatniczej, z wyłączeniem wpisu związanego z wydaniem lub zmianą zezwolenia krajowej instytucji płatniczej, o którym mowa w art. 60 ust. 1. Należy podkreślić, że suma opłat dokonanych w danym roku przez instytucje płatnicze pomniejsza łączną kwotę należnych od tych instytucji zgodnie z art. 113 projektu wpłat na pokrycie kosztów nadzoru.

Kwota dodatkowych dochodów z tytułu opłaty, należnej od zezwoleń, nie jest na chwilę obecną możliwa do oszacowania, ponieważ nie jest wiadoma liczba podmiotów, które wystąpią o udzielenie zezwolenia w Polsce (mogą to zrobić w innym kraju – zależy to od siedziby osoby prawnej i wyboru jej założyciela w tym zakresie).

W art. 180 projektu zapisano regułę wydatkową określającą limity wydatków finansowych wynikających z projektu dla budżetu państwa. Maksymalny limit wydatków obliczono, biorąc pod uwagę wydatki w latach 2011 – 2020. Obszarem, w którym przewidziane jest wystąpienie skutków finansowych, są wydatki organu nadzoru nad dostawcami usług płatniczych. Przyjęty został limit wydatków na jeden rok w kwocie 6 150 tys. zł. Obliczenia limitu wydatków na każdy kolejny rok dokonano w oparciu o art. 50 w związku z art. 112a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Wskazaną w art. 180 ust. 1 pkt 1 kwotę zwaloryzowano na kolejne lata, przyjmując – zgodnie z wytycznymi dotyczącymi wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – jako wskaźnik waloryzacji, wskaźnik PKB dynamika realna. W art. 180 określono również mechanizm korygujący, który ma mieć zastosowanie w przypadku zagrożenia przekroczenia limitu wydatków.

Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt ustawy może pozytywnie oddziaływać na sektor przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Spowoduje usunięcie barier dla transgranicznych produktów SEPA (Single Euro Payment Area), zwiększenie konkurencji pomiędzy podmiotami świadczącymi usługi

płatnicze oraz zwiększenie zaufania konsumentów do nowoczesnych instrumentów płatniczych. Powinna pojawić się poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw zarówno na poziomie europejskim, dzięki zasadzie jednolitej licencji, jak i krajowym, przez wprowadzenie nowej kategorii podmiotów świadczących usługi płatnicze. Zapewniony zostanie szeroki dostęp do informacji dla użytkowników usług płatniczych oraz jednolite zasady dotyczące wykonania usługi płatniczej. Ustawa powinna przyczynić się do rozwoju obrotu bezgotówkowego, co spowoduje zwiększenie rynku usługodawców tym zakresie, jak również przyczyni się do bardziej płynnego przejścia do strefy euro. Należy wskazać, że ustawa czyni ze świadczenia usług płatniczych działalność regulowaną oraz zezwala na jej wykonywanie jedynie podmiotom wymienionym we wprowadzanym katalogu dostawców usług płatniczych. W związku z tym istniejące podmioty zajmujące się świadczeniem usług płatniczych, niemieszczące się w katalogu ww. dostawców (np. niebędące bankiem lub SKOK-iem) w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy będą musiały podjąć kroki w celu dostosowania swojej formy wykonywania działalności w zakresie usług płatniczych do wymogów przewidzianych w ustawie.

Natomiast instytucje finansowe, które prowadziły działalność w zakresie usług przekazu pieniężnego i były objęte nadzorem skonsolidowanym sprawowanym na podstawie przepisów ustawy – Prawo bankowe, a w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nadal prowadzą taką działalność i są objęte nadzorem skonsolidowanym, mogą kontynuować tę działalność jako instytucje płatnicze – jeżeli powiadomią KNF o tej działalności po spełnieniu stosownych wymogów, mogą być wpisane do rejestru instytucji płatniczych.

W zakresie zdolności polskich podmiotów do sprostania konkurencji podmiotów zagranicznych na rynku usług płatniczych w świetle zasady jednolitego paszportu w UE, należy wskazać, że w dużej mierze polskie podmioty powinny być na to przygotowane, z uwagi na to, że dotychczasowa działalność w zakresie usług płatniczych nie była regulowana, a więc wykonywanie jej odbywało się na zasadzie tzw. wolnej działalności gospodarczej na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Na tej podstawie podmioty zagraniczne mogły tworzyć swoje oddziały lub przedstawicielstwa w Polsce oraz zawierać umowy agencyjne z podmiotami krajowymi.

Ponadto należy wskazać, że w wielu z krajów unijnych regulacja, a na pewno harmonizacja usług płatniczych, również będzie novum, dlatego podmioty z tych krajów również będą musiały przygotować się na konkurencję ze strony podmiotów zagranicznych, w tym

polskich. Istnieje zatem możliwość, że w ogólnym bilansie polskie podmioty mogą zyskać na paszporcie europejskim. Na wzroście konkurencji z pewnością zyskają użytkownicy usług płatniczych.

Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Projekt ustawy nie powinien mieć większego wpływu na rynek pracy. Z uwagi jednak na poprawę konkurencyjności przez wprowadzenie nowej kategorii podmiotów świadczących usługi płatnicze oraz zwiększenie zaufania konsumentów do nowoczesnych instrumentów płatniczych – powinien nastąpić szybszy rozwój obrotu bezgotówkowego. Zapewnić to powinna zwiększona, dzięki konkurencji, innowacyjność oraz zachęty względem użytkowników usług płatniczych, którzy uzyskają większe bezpieczeństwo środków finansowych powierzanych dostawcom usług płatniczych, a także większe bezpieczeństwo prawne dzięki wymogom informacyjnym wprowadzonym w ustawie. Rozwój rynku nowoczesnych usług płatniczych powinien natomiast przyczynić się do zwiększenia liczby miejsc pracy u powstających usługodawców. Z drugiej strony, mimo konieczności przekształceń w biura usług płatniczych, instytucje płatnicze lub ich agentów – małych przedsiębiorców, często rodzinnych czy prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, prowadzących dotychczas działalność w zakresie usług płatniczych na zasadach tzw. wolnej działalności gospodarczej, odpowiednie przepisy przejściowe i wachlarz możliwości przekształceń powinny przyczynić się do utrzymania istniejącego wolumenu miejsc pracy na rynku mniejszych pośredników w zakresie świadczenia usług płatniczych czy remitentów. W projekcie ustawy o usługach płatniczych przyjęto rozwiązania prawne, które powinny pozwolić wszystkim istniejącym podmiotom utrzymać się na rynku, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich wymogów ostrożnościowych względem nich. Intencją ustawodawcy europejskiego ani krajowego nie jest bowiem ograniczenie ilości podmiotów na rynku, ale jedynie poddanie ich regulacji, tak aby można było zwiększyć pewność prawną i bezpieczeństwo środków powierzanych tym instytucjom przez ich klientów. Ustawa o usługach płatniczych spowoduje przyrost zatrudnienia w KNF, związany z wprowadzoną przez nowy reżim prawny koniecznością regulowania rynku dostawców usług płatniczych i prowadzenia nadzoru ostrożnościowego nad dostawcami usług płatniczych, niebędącymi dotychczas przedmiotem nadzoru, jak i nadzoru w zakresie zgodności działania ich z przepisami prawa (compliance).

Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Projekt ustawy nie będzie miał dużego wpływu na sytuację i rozwój regionalny. Niemniej jednak rozwój nowoczesnych form płatności, a przez to innowacyjności gospodarki i obrotu bezgotówkowego, do czego powinna przyczynić się ustawa, powinien wspomóc rozwój społeczeństwa informacyjnego i przeciwdziałać wykluczeniu finansowemu oraz sprzyjać edukacji finansowej w rejonie również mniejszych miast i wsi. Ponadto wprowadzenie łagodniejszego reżimu dla biur usług płatniczych, a więc punktów przyjmowania opłat, celem ich przekazu lub wpłaty na odpowiedni rachunek płatniczy, powinno pozwolić na rozwój tego typu działalności we wszystkich regionach i odpowiednie nasycenie punktami we wszystkich skupiskach ludzkich.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania w ramach uzgodnień międzyresortowych i jednocześnie do konsultacji społecznych, w tym również do organizacji społeczno-zawodowych oraz naukowych, takich jak: Związek Banków Polskich, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Polska Izba Ubezpieczeń, izby gospodarcze skupiające pośredników w zakresie świadczenia usług płatniczych (Milamedia, Accadia), Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Federacja Konsumentów, Polska Akademia Nauk oraz Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego. Ponadto projekt był konsultowany z Narodowym Bankiem Polskim, Krajową Izbą Rozliczeniową, Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, Poczta Polska, Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, Centrum Rozliczeń i Informacji, Fundacją Autodeskrypcja, organizacjami kartowymi (VISA Europe, MasterCard, American Express) oraz szeroką grupą innych podmiotów. Przekazanie projektu na ścieżkę legislacyjną zostało ponadto poprzedzone konsultacją projektu Ministerstwa Finansów z grupą roboczą ds. usług płatniczych Rady Rozwoju Rynku Finansowego powołaną przez Ministra Finansów. Grupa robocza została powołana w toku krajowych prac implementacyjnych w dniu 28 sierpnia 2007 r. w ramach RRRF i składała się z przedstawicieli administracji oraz rynku płatniczego. Odbyło się 9 spotkań w ramach Grupy Roboczej. Powyższe konsultacje były konieczne z uwagi na złożoną materię projektu i licznych adresatów nowej ustawy mającej charakter

pionierski dla uczestników polskiego rynku płatniczego. Celem konsultacji w ramach RRRF było zapewnienie przyszłego sprawnego przeprowadzenia formalnych uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych oraz uniknięcia ewentualnych opóźnień. Większość uwag zgłoszonych w trakcie prac Grupy Roboczej została uwzględniona w przedmiotowym projekcie.

W czasie konsultacji społecznych wszystkie uwagi partnerów społecznych zostały rozpatrzone i w większości uwzględnione.

Projekt ustawy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Podczas ostatniego etapu prac nad projektem w Ministerstwie Finansów, przed jego skierowaniem na Komitet Stały Rady Ministrów w czerwcu 2010 r., zarejestrowano wystąpienie On Board Relations sp. z o.o. w imieniu Euronet sp. z o.o. Wystąpienie związane było z propozycją podmiotu występującego dotyczącego kwestii uregulowania w projekcie ustawy sprawy pobierania opłat dodatkowych za wypłatę gotówki z bankomatu.

Zdecydowano o wyłączeniu obszaru regulacji dotyczących sieci bankomatów z zakresu implementacji dyrektywy PSD do prawa polskiego, a następnie uregulowanie tych kwestii kompleksowo w ramach oddzielnego procesu legislacyjnego, obejmującego kwestię samych opłat, jak i wymogów informacyjnych stosowanych przez właścicieli bankomatów. Za takim rozwiązaniem przemawiają następujące fakty:

- 1) implementacja dyrektywy PSD do prawa polskiego jest już znacznie opóźniona, a każda sytuacja wpływająca na dalsze przedłużanie procesu implementacji może mieć bardzo daleko idące konsekwencje dla Polski (we wrześniu 2010 r. Komisja Europejska skierowała przeciw Polsce wniosek do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w związku z brakiem implementacji dyrektywy PSD do krajowego porządku prawnego),
- 2) niejednoznaczne stanowisko w tej kwestii prezentowane przez sektor bankowy (opinia pomiotu reprezentującego banki – Związku Banków Polskich – w tej kwestii jest rozbieżna ze stanowiskami niektórych banków, m.in. PKO S.A., Kredyt Bank, BZ WBK, Spółdzielcza Grupa Bankowa),

- 3) wykonane analizy wskazują, że nie ma konieczności regulowania kwestii wypłat gotówki w bankomatach w procesie implementacji dyrektywy PSD do polskiego porządku prawnego – należy podkreślić, że identyczne stanowisko dotyczące wyłączenia obszaru bankomatów z implementacji dyrektywy PSD zajął zarówno Narodowy Bank Polski, jak i Związek Banków Polskich,
- 4) sprawa kwestii pobierania opłat dodatkowych na wypłatę gotówki w bankomatach jest ściśle powiązana z kwestią obowiązków informacyjnych, gdyż w takim przypadku potrzeba wprowadzenia obowiązków informacyjnych stanie się wręcz bezwzględną koniecznością, na co wskazuje m.in. opinia Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Ocena skutków wprowadzenia takich wymogów informacyjnych wymaga przeprowadzenia nowych analiz eksperckich oraz dodatkowego rozszerzenia zakresu implementacji dyrektywy PSD. Jednakże rozpoczynanie aktualnie nowych analiz w zakresie wymogów informacyjnych, wskazanych w celu ochrony interesów konsumentów, spowodowałoby poważne konsekwencje w relacjach Polski z instytucjami unijnymi, w świetle braku implementacji dyrektywy PSD.

Na początku października 2010 r. z wnioskiem lobbingowym o zapisanie w projekcie ustawy o usługach płatniczych prawa do pobierania opłat dodatkowych surcharge od płatności bezgotówkowych wystąpiła do Ministerstwa Finansów Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego (POPiHN). Propozycję POPiHN poparła, w piśmie do Ministerstwa Finansów, również Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji.

Ministerstwo Finansów po przeprowadzeniu analizy tego zagadnienia zdecydowało o nieimplementowaniu tej opcji do projektu ustawy o usługach płatniczych, celem poddania tej kwestii samoregulacji rynku i zapewnienia promowania efektywnych sposobów płatności. Projektodawca uznał, że najbardziej pożądanym stanem jest jak najmniejsza ingerencja w relacje umowne pomiędzy podmiotami rynku usług płatniczych a konsumentami. Aktualne brzmienie art. 38 projektu ustawy o usługach płatniczych (nieimplementowanie opcji) to de facto utrzymanie status quo obecnego porządku prawnego. Kwestia surcharging'u będzie nadal negocjowana dwustronnie między centrami autoryzacyjno-rozliczeniowymi a akceptantami instrumentów płatniczych.

W styczniu 2011 r. z wnioskiem lobbingowym dotyczącym prac nad projektem wystąpił również pan Marcin Piechocki, osoba niewykonująca zawodowo działalności lobbingowej. Kwestia dotyczyła rozpatrzenia skutków wprowadzenia projektowanej ustawy na działalność

podmiotów świadczących usługi typu escrow oraz na postawione – zdaniem występującego – zbyt wysokie wymagania dotyczące posiadania kapitału założycielskiego. Po analizie zagadnienia zdecydowano o nieuwzględnieniu uwag podmiotu występującego, przedstawiając następującą argumentację. Istotne znaczenie w określeniu, czy działalność typu escrow jest zaliczana do usług płatniczych, mają ustalenia interpretacyjne podejmowane na poziomie unijnym. W trakcie prac nad projektem dyrektywy 2007/64/WE w ramach Komitetu ds. Płatności podnoszono konieczność określenia charakteru działalności typu escrow w ramach wykładni dyrektywy 2007/64/WE. Art. 3 pkt b dyrektywy PSD stanowi, że nie ma ona zastosowania do transakcji płatniczych od płatnika do odbiorcy za pośrednictwem agenta handlowego uprawnionego do prowadzenia negocjacji lub zawierania transakcji sprzedaży lub zakupu towarów lub świadczenia usług w imieniu płatnika lub odbiorcy. Wyłączenie to nie dotyczy jednak działalności typu escrow, gdyż w trakcie całego procesu pośrednik w transakcji handlowej wchodzi w posiadanie środków pieniężnych i zapewnia ich ostateczne przekazanie. Powyższe wskazuje, że działalność typu escrow, gdy dostawca tej usługi działa w imieniu płatnika i odbiorcy płatności i wchodzi w posiadanie środków pieniężnych, które przekazuje, jest objęta reżimem projektowanej ustawy o usługach płatniczych.

Pozostałe wnioski lobbingowe, które wpłynęły do Ministerstwa Finansów, pozostały na tym etapie bez rozpatrzenia, ponieważ były nadsyłane w okresie, gdy projekt był już po przyjęciu przez Komitet Stały Rady Ministrów. Były to wnioski:

- Grupy Finansowej EXPERT Sp. z o.o. – w sprawie zbyt wysokich kosztów nadzoru dla nowych podmiotów na rynku usług płatniczych (biura usług płatniczych i instytucje płatnicze),
- B+S Card Service GmbH (sygn. FN-269/2011) – w sprawie usunięcia z projektowanej ustawy zapisu art. 162 pkt 22 lit. d w części wprowadzającej do art. 67 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385, z późn. zm.) nowego ust. 4b jako niezgodnego z dyrektywą PSD oraz kreującego niemożliwe do spełnienia warunki przez unijną instytucję płatniczą prowadzącą działalność na terytorium Polski na podstawie regulacji dyrektywy PSD w okresie pomiędzy dniem 1 listopada 2009 r. do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem, w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa stanowią załącznik do przedkładanego projektu ustawy.

Projektowana ustawa podlega notyfikacji w Bazie Notyfikacji Krajowych Środków Wykonawczych.

Projektowana ustawa była konsultowana z Europejskim Bankiem Centralnym. EBC przedstawił pozytywną ocenę projektu. Opinia EBC stanowi załącznik do przedkładanego projektu.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Wprowadzone w projekcie ustawy regulacje są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

05/05rch

Minister Spraw Zagranicznych

Warszawa, 18 kwietnia 2011 r.

DPUE - 920 428-10/11/ak/1
SM-778

dot.: RM-10-36-11 z 8.04.2011 r.

**Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o usługach płatniczych, wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym *projektem ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych* pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

1. Uzasadnienie projektu nie zawiera informacji na temat obowiązku przeprowadzenia konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym. Zgodnie z art. 127 ust. 4 i art. 282 ust. 5 TFUE, a także na podstawie decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. nr 98/415, należy zasięgać konsultacji EBC w sprawie każdego projektu regulacji na poziomie krajowym w zakresie leżącym w kompetencjach EBC, a za takie należy uznać między innymi przepisy projektu w zakresie, w którym dotyczy on nadzorowania systemów płatności i rozrachunku. Projekt ustawy powinien zatem zostać przedłożony do konsultacji Europejskiemu Bankowi Centralnemu, a odpowiednia informacja w tym zakresie powinna zostać zawarta w uzasadnieniu projektu

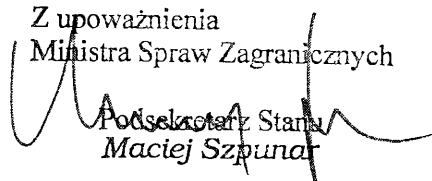
2. Uzasadnienie do projektu ustawy wskazuje, że podlega on notyfikacji technicznej na podstawie dyrektywy 98/34/WE. Nie jest dla mnie jasne, które przepisy projektu ustawy powodują konieczność notyfikacji w tym trybie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Do wiadomości:

Pan Jan Vincent-Rostowski
Minister Finansów

Z upoważnienia
Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Maciej Szpunar

Minister Spraw Zagranicznych

Warszawa, 19 kwietnia 2011 r.

DPUE - 920 - 423 / 11/ak / 2
5m-797

dot.: RM-10-36-11 z 18.04.2011 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej Autopoprawki oraz Autopoprawki II do projektu ustawy o usługach płatniczych, wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonymi Autopoprawkami do projektu ustawy o usługach płatniczych pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

**Autopoprawka nie jest sprzeczna z prawem UE.
Autopoprawka II nie jest sprzeczna z prawem UE.**

Jednocześnie chciałbym zauważyć, że Autopoprawka II dotyczy zawartej w art. 79 projektu ustawy delegacji do wydania rozporządzenia. Do Autopoprawki II dołączono projekt rozporządzenia wydanego na podstawie art. 79 projektu ustawy tj. *projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie kategorii aktywów o niskim ryzyku i limitów ich nabywania przez krajowe instytucje płatnicze*.

Projekt rozporządzenia określa kategorie bezpiecznych, płynnych aktywów o niskim ryzyku, w które mogą być inwestowane środki pieniężne przyjmowane przez krajowe instytucje płatnicze w celu wykonania transakcji płatniczych i które nie zostały przekazane odbiorcy lub innemu dostawcy do końca dnia roboczego następującego po dniu otrzymania tych środków oraz limity ich nabywania.

Środki te mogą być inwestowane:

1. w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski;
2. w papiery wartościowe gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa;
3. w listy zastawne emitowane na podstawie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych;
4. w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego, o których nowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych;
5. jako lokaty terminowe w bankach.

4/4 RCL / DPG 2011-04-21

Projekt rozporządzenia ustanawia barierę dla traktatowej swobody przepływu kapitału w odniesieniu do wymogu inwestowania wyłącznie w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz papiery wartościowe gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa oraz w lokaty terminowe w bankach.

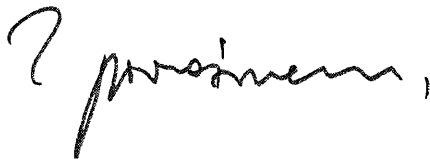
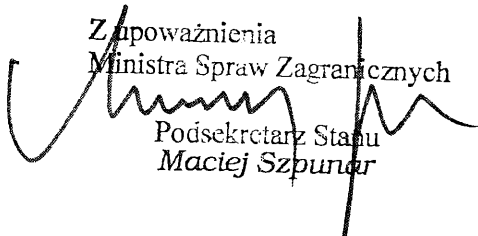
W odniesieniu do papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski oraz papierów wartościowych gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa nie ma uzasadnienia dla proporcjonalności tych wymogów. Papiery wartościowe emitowane przez inne państwa członkowskie UE lub ich banki centralne, jak też gwarantowane lub poręczane przez te inne państwa członkowskie mogą być aktywami o równie niskim ryzyku, jak te wymienione w rozporządzeniu (np. w przypadku Republiki Federalnej Niemiec).

W odniesieniu do wymogu inwestowania w lokaty terminowe w bankach jest on również nieproporcjonalny w zakresie w jakim wyłącza instytucje kredytowe, w których lokaty mogą być aktywami o równie niskim ryzyku.

Nie widzę również uzasadnienia dla czego lokaty w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego, o których nowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych miałyby być aktywami o niższym ryzyku niż co najmniej niektóre papiery wartościowe emitowane przez inne państwa członkowskie UE lub ich banki centralne, jak też gwarantowane lub poręczane przez te inne państwa członkowskie oraz lokaty w instytucjach kredytowych.

Do wiadomości:

Pan Jan Vincent-Rostowski
Minister Finansów

Zupoważnienia
Ministra Spraw Zagranicznych
Podsekretarz Stanu
Maciej Szpunar